

Notulen

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	27 juni 2016
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. C. Frijns 023-514 4474 frijns@noord-holland.nl

5	Aanwezig: Mw. R. Alberts (SP), dhr. E. Annaert (VVD), dhr. W. Bakker (D66), dhr. S. van Berkum (GL), mw. I.A. Bezaan (PVV), mw. C. Boelhouwer (SP), dhr. J.M. Bruggeman (SP), dhr. T.M. Buijtendorp (D66), mw. S.S. Doevendans (PvdA), mw. M. van Duijn (PvdA), dhr. H.J. de Graaf (CDA), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. F. de Groot (D66), mw. J.G. Haagsma (CDA), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. A. Hietbrink (GroenLinks), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. H. Keur-Polman (CDA), mw. P.E. Kirchvoors (VVD), mw. S. Klaassen (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU-SGP), mw. R.P.M. Kocken (GroenLinks),
10	mw. W. Koning - Hoeve (CDA), dhr. F. Kramer (GroenLinks), dhr. J. Kramer (VVD), mw. F.M. Lagerveld (VVD), mw. A. van Langen-Visbeek (VVD), dhr. J.H. Leever (ONH), dhr. A.E. van Liere (PvdD), dhr. M.S. Ludriks (PVV), mw. O.A.C. de Meij (50PLUS), de heer N. Papineau Salm (PvdA), dhr. J. Portegijs (PVV),
15	dhr. L van Raan (PvdD), mw. E.A.S. Rommel (VVD), mw. C.W.M. van Rooij (PvdA), dhr. R. Sint (SP), dhr. P.P.J. Slettenhaar (VVD), dhr. D.J. van der Sluijs (PVV), dhr. J.P.M. van Straaten (VVD), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. H.W. Struben (D66), dhr. A. Tekin (PvdA), dhr. A.E. Tijssens (D66), dhr. X.J. den Uyl (PvdA), mw. L.D. Vermaas (PvdD), mw. C. Weemhoff (D66), dhr. M.R.F. Wieseahn (VVD), dhr. A.J.C. de Wit (VVD), dhr. Z. Yurdakul (D66), mw. I. Zaal (D66)
20	Afwezig:

Agenda		Paginanummer
25	1. Opening en mededeling	03
	2. Vaststelling agenda, vaststellen van primus bij hoofdelijke stemming en regeling van werkzaamheden	03
	2.a. Installatie en beëdiging Statenlid PvdA	06
30	3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	07
	3.b. Lijst geheimhouding PS	07
	4. Vaststelling openbare notulen van de vergadering van 23 mei 2016	07
	5. Vaststelling Strategische Statenagenda	07
	6. Vaststelling lijst ingekomen stukken	07
35	7. Voortgangslijst van moties	07
	8. Hamerstukken	08
	8.a. Statenvoordracht 37 Vergaderschema PS en commissies 2017	08
	8.b. Statenvoordracht 44 Zienswijze Conceptbegroting Randstedelijke Rekenkamer 2017	08

40	8.c.	Statenvoordracht 36 Zienswijze financiële stukken recreatieschappen	08
	8.d.	Statenvoordracht 39 Zienswijze financiële stukken Omgevingsdienst IJmond	08
	8.e.	Statenvoordracht 40 Zienswijze financiële omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	08
45	8.f.	Statenvoordracht 41 Zienswijze financiële stukken Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	08
	8.g.	Statenvoordracht 47 Conceptbegroting 2017 en jaarverslag 2015 gemeenschappelijke regeling Waddenfonds	08
	8.h.	Statenvoordracht 46 Extra ruimtelijke kwaliteit Markermeerdijken	08
50	8.i.	Statenvoordracht 43 Europastrategie Randstad 2016-2019	09
	10.	Statenvoordracht 34 Kaderbrief 2017	10
	11.	Statenvoordracht 35 Tweede actualisatie PMI 2016-2020	45
	12.	Statenvoordracht 45 Tweede begrotingswijziging 2016 en toelichting verhuur deel van Crailo-Zuid aan het COA	60
55	13.	Statenvoordracht 38 Ruimtelijke spelregels voor zon in het landelijk gebied	61
	14.	Statenvoordracht 47 Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) omgevingsrecht	87
	15.	Statenvoordracht 50 Rapport Randstedelijke Rekenkamer uitvoering op afstand. Provinciaal opdrachtgeverschap voor uitvoering VTH-taken bij majeure risicobedrijven	89
60	16.	Statenvoordracht 51 Rapport Randstedelijke Rekenkamer Geluidhinder provinciale wegen	90
	9.	Statenvoordracht 33 Jaarstukken 2015	94
65	17.	Vragenuur	103
	18.	Interpellatieverzoek van de PvdD, GL en SP over de toestemming voor het vangen en vergassen van ganzen rondom Schiphol	104
	19.	Sluiting	114

1. Opening en mededelingen

70

De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom. De vergadering is geopend. Ik verzoek u uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten. Er is voorzien in een uitloop volgende week maandag, hetgeen betekent dat de spreektijden niet veranderen. U zult het moeten doen met hetgeen wat dan nog resteert. De heer Van Raan (PvdD) komt iets later. Er zijn geen berichten van verhindering. De griffie heeft u onlangs geattendeerd op de mogelijkheid tot advisering/toetsing en verspreiding van moties en amendementen. In het presidium zijn hier afspraken over gemaakt. Enkele fracties hebben reeds van deze oproep gebruik gemaakt. U kunt dit ook voorafgaand aan de resterende Statenvergaderingen blijven doen. Ik hoop dat die goede gewoonte in stand zal blijven.

80

2. Regeling van werkzaamheden, vaststellen primus bij hoofdelijke stemming en vaststelling agenda

85

De **VOORZITTER**: Op grond van artikel 18 van het Reglement van Orde dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is nummer 8, de heer Ludriks (PVV). Van harte gelukgewenst. De vaststelling van de agenda. De fracties van de PvdD, GL en SP hebben een interpellatieverzoek ingediend over het vergassen van ganzen rondom Schiphol en de vraag is of uw Staten dat verzoek willen honoreren. Mijn voorstel zou zijn om dat te doen. Kunt u unaniem met dat voorstel instemmen? Dan zal die interpellatie plaatsvinden na het vragenuur zoals is afgesproken. De PPV, de heer Kaptheijns heeft verzocht mondelinge vragen te stellen over aanpak geweld in busvervoer. Die komen in het vragenuur aan de orde. Zijn er nog opmerkingen over de agenda? Dan is de agenda overeenkomstig het voorstel van het presidium vastgesteld. Er zijn twee moties Vreemd ingediend. Door de PVV over de benzeenvervuiling in Beverwijk en door de CU/SGP over de energietransitie. Ik stel u in de gelegenheid die moties in te dienen.

90

95

De heer **PORTEGIJS** (PVV): Voorzitter. In de Muider Courant van 11 juni jl., heb ik een artikel gelezen over gifstoffen die uit de belt lopen sinds het begin van de stort van grond en staalslakken. Het betreft de Aagtenbelt te Beverwijk. In het artikel lezen wij dat sinds de stort van de grond het gifgehalte in het grondwater met tientallen procenten is gestegen. Dit is een ernstige bedreiging voor de volksgezondheid. Het gaat om het kankerverwekkende benzeen dat inmiddels het grondwater heeft verontreinigd, zo blijkt uit de metingen aan de rand van de belt. Volgens het artikel heeft het college van B&W laten weten nog niet tot actie over te gaan. Lokale partijen leiden uit de meetgegevens af dat het gif versneld op weg is naar Broekpolder, een wijk met 3.500 woningen. Eind 2015 kreeg Beverwijk toestemming om op de Aagtenbelt nog meer staalslakken te storten. Dit kan mogelijk leiden tot nog meer uitstroom van benzeen. De PVV maakt zich grote zorgen, vandaar de volgende motie:

100

105

110

Motie Vreemd aan de orde van de dag 21/27062016
Aanpak Benzeenvervuiling Aagtenbelt Beverwijk

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

115 *Constaterende dat:*

- *Sinds het begin van de stort van grond en staalslakken op de voormalige vuilnisbelt Aagtenbelt te Beverwijk, waar vroeger zwaar chemisch afval is gestort, het gifgehalte in het grondwater met tientallen procenten is gestegen;*
- *Het gif dat onder de Aagtenbelt zit, voornamelijk het kankerverwekkende benzeen is en*
120 *inmiddels 10.000 kubieke meter aan grondwater heeft verontreinigd;*
- *Uit metingen blijkt dat het benzeengehalte in zes buizen in het midden van de belt en aan de noordoostkant van de belt de afgelopen jaren enorm is gestegen;*
- *Bij peilbuis 119 bij de A22 het benzeengehalte zodanig is gestegen dat de zogeheten ‘interventiewaardecontour’ nu ook met een ruime kring rondom die buis is opgeschoven,*
125 *waarmee de A22 voor het eerst deels tot het gebied behoort dat nu tot interventie noopt.*

Overwegende dat:

- *Volgens lokale partijen in de Beverwijkse gemeenteraad uit de meetgegevens kan worden opgemaakt dat het kankerverwekkende benzeen versneld op weg is naar de Broekpolder, een wijk met 3.500 woningen;*
- *Ondanks de zorgwekkende cijfers en waarschuwingen het college van B&W aangeeft dat er niet veel hoeft te gebeuren;*
- *De provincie op 21 december 2015 schriftelijk toestemming heeft gegeven voor het storten van nog meer staalslakken op de Aagtenbelt.*

135

Roepen het college op om:

Onmiddellijk contact op te nemen met de gemeente Beverwijk om de meerstort van staalslakken tot nader order stop te zetten en om tot een aanpak te komen die als doel heeft de verdere verspreiding van benzeen in het grondwater tegen te gaan en de Staten hierover te berichten

140

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

De **VOORZITTER**: Dan is er een motie Vreemd ingediend door de CU/SGP.

145

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, hartelijk dank voor het woord. U zult het met mij eens zijn dat de energietransitie een belangrijke opgave is waar wij als samenleving voor staan, en dat het provinciaal bestuur daar een belangrijke sturende en stimulerende rol in heeft. We hebben een goede start gemaakt door vorige maand de Beleidsagenda Energietransitie vast te stellen. Daarin is opgenomen dat concretere keuzes worden uitgewerkt in een ‘routekaart’ naar 100% duurzame energie in 2050 en 16% duurzame opwekking in 2023. Echter, de mogelijkheden van Wind op land blijken in de Beleidsagenda Energietransitie een ondergeschoven kindje en worden nauwelijks benoemd. Tijdens de vorige vergadering van PS kon de gedeputeerde Duurzame Energie nog niet toezeggen dat het potentieel van Wind op land opgenomen wordt in de

150

155 routekaart. Tegelijkertijd zien we dat er in Noord-Holland meer initiatieven zijn om
windmolenprojecten met lokaal draagvlak te realiseren dan het aantal dat GS in deze periode
willen vergunnen. Wij zijn van mening dat het voor een eventuele toekomstige opgave voor de
opwekking van duurzame energie van belang is om precies in beeld te hebben wat de potentie is
van alle mogelijkheden om duurzame energie op te wekken. Alleen zo kunnen we een goede
160 afweging maken tussen de verschillende hernieuwbare energiebronnen. Daarom willen wij een
motie Vreemd aan de orde van de dag indienen, waarin we als PS uitspreken dat alle opties om te
komen tot een volledig hernieuwbare energievoorziening in 2050 bekeken moeten worden en
waarin we het college van GS opdragen om in de uitwerking van de 'toekomstperspectieven' die
momenteel met ECN wordt gemaakt (waarin het gaat over vragen als: wat is de potentie van een
165 bepaalde techniek, en wat kan die bijdragen aan het totaal?) de potentie van alle technieken,
inclusief die van Wind op land in de provincie Noord-Holland, volwaardig mee te nemen. Dit is
dus geen oproep om de afspraken rondom windenergie in het coalitieakkoord te gaan herzien,
maar een opdracht om met een open en eerlijke blik de uitdagingen van de toekomstige
energievoorziening onder ogen te zien.

170 **Motie Vreemd aan de orde van de dag 20/27062016**

Routekaart Energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

175 *Overwegende dat:*

- *PS op 23 mei jl. een beleidsagenda Energietransitie hebben vastgesteld waarin is opgenomen dat concretere keuzes worden uitgewerkt in een 'routekaart' naar 100% duurzame energie in 2015 en 16% duurzame opwekking in 2023;*
- 180 - *De mogelijkheden van Wind op land in de beleidsagenda Energietransitie nauwelijks benoemd worden;*
- *Er in Noord-Holland meer initiatieven zijn om windmolenprojecten met lokaal draagvlak te realiseren dan het aantal dat GS in deze periode willen vergunnen;*
- *De gedeputeerde Duurzame Energie in de vergadering van 23 mei jl. niet kon toezeggen*
185 *dat het potentieel van Wind op land opgenomen wordt in de routekaart;*
- *Een zorgvuldige besluitvorming over de routekaart vereist dat alle opties in kaart zijn gebracht;*
- *Het van belang is om het potentieel voor een eventuele toekomstige opgave voor de opwekking van duurzame energie in beeld te hebben om een goede afweging te kunnen*
190 *maken tussen de verschillende hernieuwbare energiebronnen.*

Spreken uit dat:

Alle opties om te komen tot een volledig hernieuwbare energievoorziening in 2050 bekeken moeten worden.

195 *En dragen het college op om:*

In de uitwerking van de toekomstperspectieven (wat is de potentie van een bepaalde techniek en wat kan die bijdragen aan het totaal?) samen met ECN de potentie van alle technieken inclusief die van Wind op land, in de provincie Noord-Holland volwaardig mee te nemen

200

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU/SGP, GL

De **VOORZITTER**: De moties worden aan het einde van de vergadering in stemming gebracht.

205

2.a. Installatie en beëdiging Statenlid PvdA

De **VOORZITTER**: De heer Ritsema (SP) heeft mij verzocht hem ontslag te verlenen conform artikel X2, tweede lid van de Kieswet. Ik heb dat ontslag inmiddels verleend. Zijn lidmaatschap wordt opgevolgd door de heer Sint (SP), wiens installatie nu aan de orde is. Overeenkomstig artikel 8 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van PS heb ik tot lid van de Commissie van Onderzoek Geloofsbrieven benoemd: mevrouw Strens (D66), de heer Van der Sluijs (PVV) en de heer Wieseahn (VVD). Ik geef de voorzitter van de commissie graag het woord.

210

215

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Ter voldoening aan uw opdracht hebben wij onderzocht de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden die het benoemd verklaarde lid de heer Sint aan de vergadering heeft toegezonden. Dat onderzoek heeft aangetoond dat blijkens het ingevolge artikel W7, tweede lid van de Kieswet aan PS toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van PS van Noord-Holland van 27 juni 2016 tot lid van PS benoemd is verklaard de heer Sint in de vacature ontstaan door opzegging van het lidmaatschap van de heer Ritsema. De commissie adviseert PS te doen besluiten de heer Sint toe te laten als lid van uw Staten.

220

225

De **VOORZITTER**: Het advies is dus om de heer Sint toe te laten als lid van PS. Verlangt iemand daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is nu unaniem door u besloten om de heer Sint als lid van de Staten toe te laten. Ik ontbind de commissie van onderzoek en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden. PS hebben zojuist besloten u toe te laten als lid van PS. Ik stel u daarom nu in de gelegenheid de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde eed dan wel belofte in mijn handen af te leggen. Ik lees u zoals u bekend is, eerst de formule voor. "Ik zweer, dan wel verklaar en beloof dat ik om tot lid van PS benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer, dan wel verklaar of beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer, dan wel verklaar en beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

230

235

De heer **SINT** (SP): Dat verklaar en beloof ik.

240 De **VOORZITTER**: Hierbij overhandig ik u bloemen en wens ik u veel geluk met uw benoeming.
De vergadering is geschorst. Ik heropen de vergadering. U hebt zojuist de agenda vastgesteld.
Omdat de goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarstukken 2015 nog niet ontvangen is,
stel ik u voor om agendapunt 9 helemaal naar het einde van de vergadering te verplaatsen. De
voorzitter van de Rekeningencommissie is op de hoogte, ook van de achtergronden. Dat geeft
245 overigens wel aanleiding daar nog eens goed naar te kijken. Als u daarmee instemt, dan is mij
dat een lief ding waard. Aldus besloten. Dan gaan wij dat op die manier doen. Ik neem aan dat bij
de behandeling van het stuk de voorzitter van de Rekeningencommissie ingaat op de
achtergronden.

250 **3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding**

De **VOORZITTER**: Er zijn geen geheime stukken ter bekrachtiging binnengekomen. Wenst u over
een stuk te spreken? Dat is niet het geval. Dan is de opgelegde geheimhouding bekrachtigd.

255 **3.b. Lijst geheimhouding PS**

De **VOORZITTER**: Hierover zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen door de griffie.
Verlangt iemand het woord over de lijst? Dat is niet het geval. Ik stel u voor de lijst voor
kennisgeving aan te nemen. Dat is besloten.

260

4. Vaststellen notulen van de openbare vergadering van 23 mei 2016

De **VOORZITTER**: Bij de griffie zijn tot nu toe geen opmerkingen binnengekomen. Verlangt
iemand over de tekst van de notulen van 23 mei 2016 het woord? Dat is niet het geval, dan zijn
265 de notulen van deze vergadering ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststellen Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand het woord? Dat is niet het geval. Dan is de Strategische
270 Statenagenda vastgesteld.

6. Vaststellen Lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Hierover zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen ontvangen.
275 Verlangt iemand over de stukken het woord? Dat is niet het geval. Dan is voor wat betreft de
afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

280 De **VOORZITTER**: Verlangt iemand over de voortgangslijst het woord? Dat is niet het geval. Dan
is de lijst ongewijzigd vastgesteld.

8. Hamerstukken

8.a. Statenvoordracht 37 Vergaderschema PS en commissies 2017

285 8.b. Statenvoordracht 44 Zienswijze Conceptbegroting Randstedelijke Rekenkamer 2017

8.d. Statenvoordracht 39 Zienswijze financiële stukken Omgevingsdienst IJmond

8.e. Statenvoordracht 40 Zienswijze financiële Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

8.f. Statenvoordracht 41 Zienswijze financiële stukken Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

290 8.g. Statenvoordracht 47 Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) omgevingsrecht

8.h. Statenvoordracht 42 Conceptbegroting 2017 en jaarverslag 2015 gemeenschappelijke regeling Waddenfonds

295 De **VOORZITTER**: Dan constateer ik dat de punten a, b, d, e, f, g en h unaniem zijn besloten. Dan gaan wij terug naar punt 8.c.

8.c. Statenvoordracht 36 Zienswijze financiële stukken recreatieschappen

300 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, 50plus kan instemmen met het besluit onder 1, maar stemt niet in met het besluit onder 2 en 3 en ik zal u uitleggen waarom niet. Onlangs heb ik de prachtige leeftijd bereikt van 60. Tijdens mijn leven heb ik veel studies gedaan en de eerste studie was een hbo-opleiding recreatie, toerisme en milieukunde in Amsterdam en ik heb stage mogen lopen bij deze prachtige provincie. Mijn afstudeeropdracht behelsde de vraag hoe de
305 naamsbekendheid van de recreatieschappen kan worden verbeterd en hoe commerciële activiteiten het beste in de markt gezet kunnen worden. Ik heb het over 30 jaar geleden en in die tijd is er helemaal niets veranderd. Ik zou GS en PS daarom willen vragen: stop met deze eindeloze discussie die elk jaar terugkomt, dat de reserves bij de recreatieschappen dalen en dat zij commerciële plannen moeten indienen die onrealistisch zijn en financieel niet haalbaar. Ga de
310 echte discussie aan of wij geven als PS een grote zak geld, omdat wij met partners in het veld vinden dat het recreatieschap publiek toegankelijk moet blijven en dat de besturen verschoond dienen te blijven van allerlei commerciële evenementen die de natuur schaden. Ik zou zeggen, verkoop een deel van de recreatieschappen aan een commerciële partij die dat deel goed commercieel met bungalows in de markt kan zetten, zodat de rest van de recreatieschappen
315 publiek toegankelijk blijft. Dat recreatieschappen hun eigen broek op moeten houden, vind ik op zich prima, maar niet op deze wijze.

Gedeputeerde **TALSMA**: Voorzitter, wij hebben hier in de commissie uitvoerig over gesproken en de conclusie was dat het een hamerstuk was en ik had de indruk dat alle voors en tegens ook
320 besproken waren. Ik vind dit nogal een vrij rigoureuze, verkoop een deel van het recreatieschap. Nou, daar wil ik wel even met mevrouw De Meij over praten, want dat is in de discussie in de commissie niet aan de orde geweest. Ik ben het met mevrouw De Meij eens dat wij al heel lang praten over het financieel gezond maken van de recreatieschappen, dus het ervoor zorgen dat de begrotingen sluitend zijn. Ik zit nu iets meer dan een jaar op dat dossier, ik ben nog niet zo ver
325 dat ik zeg, hopeloze zaak, laten wij het maar anders gaan aanpakken. Ik ben er nu zo lang mee

330 bezig dat ik de indruk heb dat er mogelijkheden zijn om te kijken of wij het financieel toch rond kunnen krijgen met behoud van de natuurwaarden en recreatieve waarden en per recreatieschap een begroting kunnen neerleggen die wel sluitend is zonder dat wij er een zak geld bij moeten doen, zoals u suggereert. Wij doen er al veel geld bij en om er nog meer geld bij te doen, daar
335 ben ik geen voorstander van. De wat vertwijfelde opmerkingen van mevrouw De Meij op basis van haar eigen ervaringen om hiermee te stoppen, want het heeft geen zin, deel ik niet, dus ook niet de oplossingen om een stuk te verkopen. Ik ben zo optimistisch dat ik echt wil proberen om op korte termijn met suggesties te komen voor een sluitende begroting. Er wordt een rapport voorbereid – weer een rapport, dat geef ik toe – en ik hoop dat het rapport Modernisering
335 Recreatieschappen voldoende financiële basis geeft om met sluitende begrotingen te gaan werken, dus ik deel de mening niet.

De **VOORZITTER**: Ik verzoek de commissies als iets benoemd wordt als hamerstuk, het dan ook een echt hamerstuk te laten zijn of niet, zodat daarover van tevoren duidelijkheid bestaat. Mag ik
340 concluderen dat agendapunt 8.c. met de aantekening van mevrouw De Meij op de onderdelen 2 en 3 van het besluit is aanvaard? Dat is besloten.

8.i. Statenvoordracht 43 Europastrategie Randstad 2016-2019

345 De **VOORZITTER**: Er zijn een paar verzoeken voor een stemverklaring.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter, aangezien Brussel een steeds groter stempel drukt op het reilen en zeilen van de provincie, en wij als PS nog maar marginaal kunnen beïnvloeden, assisteren en faciliteren, gaat mijn fractie niet akkoord met deze voordracht en zullen wij tegen
350 stemmen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Wij willen geacht worden tegen deze voordracht te hebben gestemd om redenen die wij in de commissie hebben toegelicht.

355 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter, voor zover wij kunnen nagaan is deze voordracht alleen echt in de commissie NLM besproken. In RWW is het heel kort aan ons voorbij gegaan. Omdat niet alle gedeputeerden in de commissie NLM aanwezig waren, hebben wij niet alles kunnen navragen en opmerken om aan onze vertegenwoordigers van de COE mee te geven. Zo hadden wij nog graag het onderwerp werkgelegenheid willen bespreken. Kunnen wij e.e.a. alsnog aan
360 mevrouw Rommel en de heer Struben meegeven? Dat hoeft niet per se hier en nu, maar mag ook bij een andere gelegenheid en als die mogelijkheid bestaat, dan gaan wij voor stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik heb het idee dat het onderwerp Europa regelmatig terugkomt in de commissies, dus de punten die u wilt maken, kunt u daar zeker maken. Ik zie de gedeputeerde
365 knikken.

De heer **STRUBEN** (D66): Wij zullen die punten graag in ontvangst nemen en natuurlijk meenemen in de discussie.

370 De **VOORZITTER**: Verlangt iemand anders nog het woord over de voordracht? Dat is niet het geval, dan is voordracht 43 aanvaard met de stemmen van de fracties PVV en PvdD tegen.

10. Statenvoordracht 34 Kaderbrief 2017

375 De **VOORZITTER**: De gedeputeerde laat zich vanwege nadere contacten met de accountant even verontschuldigen, maar die zal zo weer onze gelederen komen versterken. Wij doen dat in volgorde van de gebruikelijke begrotingsbehandeling, oppositie in volgorde van grootte en daarna de coalitiefracties.

380 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter, ik begin met een algemene opmerking en dat is: "De provincie onderschat de ernst van de situatie." Zoals vorig jaar ook al door mij verwoord, blijft mijn fractie zich grote zorgen maken over de financiële positie van de provincie na 2019. Ik ga het verhaal van vorig jaar niet herhalen, maar ik stel PS dan ook voor om in 2017, 2018 eens goed met elkaar te praten over de financiële situatie na 2020 als onze reservepotten leeg zijn.

385 Verder vier aandachtspunten. Mijn fractie kan zich niet vinden in de op- en aanmerkingen van de provincie over de situatie op de sociale woningmarkt en de situatie rondom Schiphol. Zie trends en ontwikkelingen. De PVV vraagt zich af of de provincie zich van de ernst van de situatie in de sociale woningmarkt bewust is. Door de massale instroom van asielzoekers zijn de wachtlijsten voor sociale huurwoningen nog verder onder druk komen te staan. En deze wachtlijsten bieden al

390 vrijwel geen uitzicht voor de woningzoekende Noord-Hollander, die gemiddeld al meer dan tien jaar tevergeefs op een beschikbare woning aan het wachten is. Waarom weegt de noodzaak tot huisvesting van deze Noord-Hollanders minder zwaar voor GS? GS stellen dat demografische ontwikkeling de komende jaren ertoe kunnen leiden dat... en dan gaat de tekst verder. Het is niet 'kunnen leiden'. Nee, voorzitter, het gebeurt gewoon. Regio's die al te kampen hebben met een

395 onvoldoende aanbod van woningen in relatie tot de vraag, zullen nog meer ruimte nodig hebben om aan deze vraag te kunnen voldoen. Ruimte die er simpelweg niet is.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Ik begrijp dat de heer Van Hooff dit verhaal iedere keer vertelt. Maar heeft u erover nagedacht waarom uw partij de plannen die minister Blok elke keer

400 lanceert en die ervoor zorgen dat het aantal sociale huurwoningen afneemt, landelijk steeds steunt?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Ik sta hier voor de provinciale fractie van de PVV, daarvoor sta ik hier en die constateert een aantal zaken waar wij ons grote zorgen over maken. Ik heb het over de

405 situatie in Noord-Holland. Daar zijn deze zaken van belang en dit is de kaderbrief Noord-Holland.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat is mij duidelijk, daar ga ik straks ook iets over zeggen, maar wij leven in Noord-Holland niet op een eiland. Wij maken onderdeel uit van Rijksbeleid en dat betekent dat wij ook met die realiteit te dealen hebben. Ik hoor graag wat u heeft ondernomen

410 om uw landelijke fractie de steun aan deze plannen te laten terugnemen, want volgens mij zit daar de oplossing. Ik hoor het graag.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Ik sta hier voor de provinciale fractie van de PVV en die constateert een aantal zaken waar wij ons grote zorgen over maken en waarvan wij vinden dat het niet in de kaderbrief terugkomt. Het moge duidelijk zijn dat de problemen op het gebied van sociale huisvesting die al rampzalig zijn voor talloze Noord-Hollanders, de komende jaren nog veel groter zullen worden. Ik stel dan ook voor dat nieuwe beleidsstukken realistisch ingevuld gaan worden waar het gaat over de asielzoekerscrisis. Niet alleen op woningvoorraad, maar ook op sociale voorzieningen, gezondheidszorg, veiligheid op straat en economie. Ik gebruik in deze tekst zeer bewust de term asielzoekers, nog veel te vaak wordt gesproken en geschreven over vluchtelingen. Om dat helder te krijgen en de term asielzoekers te gebruiken dient mijn fractie een motie in.

Motie 22/27062016

Onjuist gebruik term 'vluchtelingen' in provinciale documenten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Constaterende dat:

- *In provinciale documenten die gaan over opvang van asielzoekers, veelvuldig wordt gesproken over 'vluchtelingen';*
- *'vluchtelingen' mensen zijn die noodgedwongen huis en haard moeten achterlaten, omdat ze anders hun leven niet zeker zijn.*

Overwegende dat:

- *Mensen die door zes of zeven veilige landen reizen om in Nederland te komen, geen vluchtelingen zijn, maar overwegend economische gelukszoekers;*
- *Het gebruik van de term 'vluchtelingen' dus onjuist is en mensen een verkeerde voorstelling van zaken geeft;*
- *De provincie de verantwoordelijkheid heeft correcte informatie te verschaffen.*

Roepen het college op om:

De term 'vluchtelingen' niet meer te gebruiken in provinciale documenten en alleen nog te spreken van 'asielzoekers', teneinde recht te doen aan een correcte informatievoorziening

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Schiphol, een ander punt in de kaderbrief. De PVV maakt zich ernstige zorgen over de toekomst van de KLM en wat daarvan de gevolgen kunnen zijn voor de toekomst van Schiphol en de MRA. Gezien de recente ontwikkelingen, waarin wederom is gebleken dat de zelfstandigheid van de KLM steeds verder onder druk is komen te staan, roept

455 de PVV de provincie dan ook op proactief te zijn in het lobbyen voor de KLM. Dat doen wij niet met een motie, dat vertellen wij zo in dit verhaal. Dan de Formule 1, economie en toerisme, belangrijke zaken voor Zandvoort. Zandvoort heeft al te leiden van het aantasten van het fantastische uitzicht op zee door alle grote windmolens. Daar kunnen wij wellicht een oplossing voor vinden. Mijn fractie vindt het economisch aantrekkelijk en belangrijk dat de Formule 1 weer
460 terugkomt naar Zandvoort. Daartoe dient mijn fractie een motie in.

Motie 23/27062016

Waar mogelijk ontdrempelen Formule 1 mogelijkheden Circuit Park Zandvoort voor realisatie F1 race in 2019

465

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Constateernde dat:

- 470 - *De gemeente Zandvoort, het Circuit Park Zandvoort en de Nationale Autosport Federatie (KNAF) streven naar een Formule 1 race op het duincircuit in 2019;*
- *De Formule 1 in Nederland door de deelname en prestaties van Max Verstappen in populariteit tot grote hoogte is gestegen, blijkende uit onder andere de 100.000 toeschouwers tijdens de Familie Racedagen op het Circuit Park Zandvoort op 4 en 5 juni 2016;*
- 475 - *Het Circuit Park Zandvoort een grote historie heeft op het gebied van de autosport, waaronder het 30 keer organiseren van een Formule 1 race tussen 1952 en 1985;*
- *Er veel moet gebeuren om een Formule 1 race mogelijk te maken op het duincircuit.*

Overwegende dat:

- 480 - *De lokale en daarmee ook Noord-Hollandse economie waarschijnlijk een positieve stimulans krijgt bij de eventuele organisatie van een nieuwe Formule 1 race op het Circuit Park Zandvoort;*
- *Eind 2016 een haalbaarheidsstudie moet zijn afgerond, waaruit zou moeten blijken of de plannen uitvoerbaar zijn;*
- 485 - *De provincie mogelijk ondersteuning kan bieden om de realisatie van een Formule 1 race in 2019 dichterbij te brengen, zonder dat daar provinciale financiële bijdragen mee gemoeid zijn.*

Roepen het college op om:

490 *Zich positief uit te spreken over de intentie om te streven naar het organiseren van een Formule 1 race op het duincircuit en met de gemeente Zandvoort, het Circuit Park Zandvoort en de KNAF om tafel te gaan zitten om in kaart te brengen op welke wijze de provincie Noord-Holland drempels zou kunnen wegnemen om de realisatie van een Formule 1 race in 2019 dichterbij te brengen*

495 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties PVV, 50plus

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

500 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter, dan de herdenking 4 mei. Nog iets opvallends in Kaderbrief op bladzijde 23: "Voor de organisatie van de 4 mei herdenking en 5 mei viering is in de vergadering van de CdK's in 2013 besloten dat de provincie Noord-Holland in 2017 verantwoordelijk is voor het programma. De kosten die hiermee gepaard gaan zijn berekend op 300.000 euro." Het antwoord van GS op onze technische vraag: "De inschatting van de kosten
505 zijn gebaseerd op onder meer de ervaringen in de provincie Groningen die in 2016 de organisatie voor haar rekening genomen heeft. Naast de zogenaamde reguliere activiteiten in het kader van 4 en 5 mei zoals de 5-mei lezing, heeft de provincie Groningen activiteiten voor haar inwoners georganiseerd. Welke activiteiten de provincie Noord-Holland gaat organiseren is nog niet bepaald en nog onderwerp van overleg." 300.000 euro, dat is best veel geld. U voelt hem wellicht
510 aankomen. Wij hebben voorgesteld om 5.000 euro uit te trekken voor de Herdenking Februaristaking 1941, uitvoerig besproken in PS vorig jaar en daar is niet mee akkoord gegaan. Intussen wordt er wel 300.000 euro – waar wij overigens niets op tegen hebben – gereserveerd voor de 5 mei viering. Ik wil dat als mededeling doen, dat wij daar enigszins verbaasd over zijn. Al deze zaken aanhorende, gaan wij niet akkoord met de kaderbrief.

515 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter, Ik sprak met Jeannette, haar achternaam hoeft niet vermeld te worden. Zij vroeg waarom de bomen gekapt moesten worden waar zij altijd haar rondje gaat lopen. Bomen zijn goed voor mensen, ze zuiveren de lucht, houden geluid tegen, hebben een rustgevende uitstraling, ze zijn mooi en toch zouden ze wegmoeten, waarom? Ik sprak met Rien,
520 zijn achternaam hoeft niet vermeld. Hij vroeg mij waarom er meer snelwegasfalt moest worden aangelegd. Hij begreep er niets van. Er zouden daardoor ook meer auto's door zijn buurt komen rijden. De gemeente had geen geld en toch werden de plannen getekend en doorgezet. Auto's, vond hij, zorgden voor slechte lucht, maakten lawaai, moesten worden geparkeerd, kortom, zaten in de weg en toch moesten ze langs komen rijden, waarom? Ik sprak met Hans. Zijn
525 achternaam hoeft niet vermeld. Hij vroeg mij waarom er vakantiewoningen moesten komen aan het strand en achter de duinen. Hij begreep er niets van. De duinen en het strand zijn fijn om van de rust en de ruimte te genieten, de wind door je haren te laten waaien, lange wandelingen of fietstochten te maken. En nu moest er een resort komen, waarom? Ik sprak met behulp van een tolk met Khalil. Zijn achternaam hoeft niet vermeld. Hij komt uit Syrië en is als vluchteling naar
530 Nederland gekomen. Hij wacht op zijn verblijfsvergunning. Er is een kans dat hij binnenkort in het AZC in Crailo komt te wonen. Een echt huis komt later wel. Khalil weet het niet, maar de provincie Noord-Holland gaat binnenkort veel geld aan hem verdienen. Dat is geen hulp, dat is winstbejag. Zijn tolk stelde mij een vraag, waarom?

535 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Mevrouw Alberts spreekt over vluchtelingen. Heeft u mijn verhaal niet gehoord?

De **VOORZITTER**: Dat betekent niet automatisch dat iedereen dat taalgebruik overneemt.

540 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Dat is helder, maar ik wil het wel even melden.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): De Heer Van Hooff mag van mij alles melden. Ik had daarnet nog een andere vraag kunnen stellen, maar de mensen die naar Nederland komen, welk etiket u erop plakt, doet helemaal niet ter zake. Daar hebben wij de IND voor en die beoordeelt en die doet dat
545 heel erg nauwkeurig. De vragen die ik net voorbij liet komen en bijna dagelijks te horen krijg, worden gesteld door mensen die hart hebben voor hun omgeving, die zich verantwoordelijk voelen voor die omgeving. Vaak ook nog eens vrijwillig een bijdrage leveren aan het mooi houden van die omgeving met geld, hand- en spandiensten. De vragen zijn talrijk, maar ik wilde slechts een paar voorbeelden noemen. Omdat ik al een poosje meedraai in dit vak, weet ik dat aan de
550 kwesties die Jeannette, Rien, Hans of Khalil tegenkomen, beleid ten grondslag ligt. Beleid dat ergens 'ver weg' gemaakt is. Ik vraag mij regelmatig af hoe het nou komt dat er zo'n grote afstand is tussen wat mensen in hun leven meemaken en wat er aan beleid over ze wordt uitgestort. Ik denk dat een van de verklaringen gevonden kan worden bij de beleidsmakers. Hun wereld is klein, hun ideeën zijn van de tekentafel, hun afstand tot de werkvloer (ik noem hem
555 even overdrachtelijk zo) is enorm. Het wonderlijke is dat de vraag van Jeannette, Rien, Hans of Khalil namelijk waarom is dat nou zo, naar mijn mening nooit gesteld wordt. En als die al gesteld wordt, dan wordt deze ook nog eens niet beantwoord. Wat er wel gebeurt is dat er bewoners in Zwaagdijk op grond van een overgangsregeling die eind 2012 in een paar dagen de Provinciale Ruimtelijke Ordening ingerommeld is, vijf windmolens in hun achtertuin krijgen. Wat er wel
560 gebeurt is dat omwonenden van de Aagtenbelt in Beverwijk en Heemskerk die zich ernstig zorgen maken over de benzeenuitstroom uit de voormalige vuilstort, te horen krijgen dat er niets aan de hand is. Wat er wel gebeurt is dat deskundige bewoners uit Hilversumse Meent die meedenken over de verkeersveiligheid op de N236, te horen krijgen dat er nog slechts een handtekening onder de opdracht hoeft te worden gezet en het plan zoals de provincie het wil, doorgaat. In de
565 ogen van de SP is het openbaar bestuur dienstbaar aan de bevolking. Zij is er voor hen en niet omgekeerd. Bovendien is het openbaar bestuur er voor het algemeen belang. Dat is een verantwoordelijke taak, dat afwegen van belangen. De laatste jaren zien wij dat steeds meer mensen zich niet meer willen bezighouden met het openbaar bestuur. Ze gaan lang niet allemaal meer stemmen, inspraakavonden worden vaak door dezelfde mensen bezocht. Men voelt zich
570 niet serieus genomen en denkt, het heeft toch geen nut. Ik zie het als allerbelangrijkste opdracht van iedereen in het openbaar bestuur en in dit geval dat van de provincie, om die gevoelde en ervaren afstand te verkleinen. Dat doen wij niet door ijzerenheilig door te drukken wat wij – lees de coalitie – in dit pand bedenken. Dat doen wij door samen met de bevolking op te trekken, goed ons oor te luisteren te leggen en goed de plannen met elkaar te bespreken. Kort geleden
575 waren de Statenleden bijeen om te bespreken hoe zij met elkaar behoren om te gaan. Begrijpt u dat de SP vindt dat het vele malen belangrijker is om te leren hoe je met de bevolking moet omgaan? Keer je niet naar binnen, kijk naar buiten. Met datgene wat ik hiervoor allemaal gezegd heb in gedachten hebbende, wil ik u meenemen naar de Kaderbrief. Ik heb geleerd dat daarin richtingen worden aangegeven voor de begroting en dat daarin ook staat beschreven hoe er op
580 ontwikkelingen wordt ingespeeld. GS noemen in deze kaderbrief wel Brexit of de vluchtelingen, maar waar zijn de ideeën hoe daarop moet worden ingespeeld? Waar is de analyse van die ontwikkelingen en waarom geen woord over TTIP? Had gekund. Of het openbaar vervoer. Wanneer nu bekend is dat er in Parijs een Klimaatakkoord is gesloten, wanneer bekend is dat het

sterk verbeteren van de luchtkwaliteit daardoor een heel belangrijke opdracht is geworden, daar
585 horen auto's die vervuilen, niet bij. Openbaar vervoer zou een belangrijke rol kunnen spelen om
die vervuiling terug te dringen. Waarom daar dan niets in de kaderbrief over opnemen? Verder is
het niet uitgesloten dat het budget voor openbaar vervoer niet toereikend is om bij de start van
de concessie Noord-Holland-Noord het huidige voorzieningenniveau te handhaven, laat staan te
verbeteren. Er moet daarom rekening mee gehouden worden dat de provincie dit budget uit
590 eigen middelen aanvult. De motie die in de betreffende gemeenteraden (op één gemeenteraad na
dan) unaniem is aangenomen, laat zien dat men daar de bui al voelt hangen. De mensen die van
het openbaar vervoer gebruik maken, voelen dat zeker. Of de mensen die naast de wegen wonen
waar al die auto's maar langs razen. Ik heb een amendement over openbaar vervoer.

595 **Amendement 6/27062016**

Voorzieningenniveau OV-concessie Noord-Holland-Noord

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

600 *Overwegende dat:*

- *De Kaderbrief een volledig beeld dient te schetsen van alle trends en mogelijke ontwikkelingen die zich in de komende vier jaren kunnen voordoen;*
- *Niet uitgesloten is dat na gunning van de openbaar vervoerconcessie Noord-Holland-Noord blijkt dat vanaf 2018 het thans voorziene budget voor openbaar vervoer niet*
605 *toereikend is om het aanbod van openbaar vervoer in Noord-Holland-Noord op het bestaande peil te handhaven en zo mogelijk te verbeteren;*
- *De raden van negen gemeenten in Noord-Holland-Noord moties hebben aangenomen – op een na unaniem – waarin zij hun colleges van B&W hebben opgeroepen bij GS aan te dringen op ten minste het behoud en waar mogelijk, verbeteren van de kwaliteit van het*
610 *openbaar vervoer in Noord-Holland-Noord bij de ingang van de nieuwe concessie.*

Besluiten:

- *Aan het ontwerpbesluit Nr. 2016/34 onder vernummering van de besluiten sub 4 en 5 in 5 respectievelijk 6 toe te voegen: <4. In hoofdstuk 2, Vorderingen, trends en*
615 *ontwikkelingen, van de kaderbrief 2017 de volgende passage: "Vanaf 22 juli 2018 zal het openbaar vervoer in Noord-Holland-Noord worden verricht op een nieuwe concessie. Niet geheel onmogelijk is dat na aanbesteding van de concessie blijkt dat het bestaande voorzieningenniveau niet kan worden gehandhaafd binnen het thans voorziene budget. Niet uitgesloten mag worden dat in zo'n geval additionele middelen beschikbaar gesteld*
620 *moeten kunnen worden.>*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

625 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter, andere ontwikkelingen. De verschillen tussen arm en rijk zijn de afgelopen jaren verder toegenomen. Sinds de crisis is het aantal miljonairs in Nederland fors gegroeid, maar de groep mensen die geen gebruik meer kan maken van zorg vanwege het hoge eigen risico of mensen die het steeds moeilijker hebben gekregen door stijgende woonlasten en daardoor hun kinderen niet meer het onderwijs kunnen laten volgen zoals goed voor ze zou zijn, is fors gegroeid. Voor deze trend kunt u de ogen niet sluiten. De provincie is geen eiland waar alles gewoon bij het oude blijft. U zou kunnen nadenken over hoe u het sociale gezicht van de provincie zou kunnen oppoetsen en niet het kille gezicht van verlengstuk van het grootkapitaal te blijven tonen. Straks gaat u antwoorden en dan krijg ik van elke gedeputeerde te horen hoe goed deze bezig is en hoeveel er allemaal gebeurt. Ik zal zeker niet beweren dat GS maar een beetje aan het lummelen zijn. Dat is namelijk niet het geval. Wat ik beweer, is dat u te veel vanuit uw eigen ideeën aan de slag bent en de pech voor u is dat die ideeën niet bij de bevolking aanslaan. Een enkeling daargelaten. Het algemeen belang zal er in ieder geval niet mee gediend zijn. De bevolking krijgt strandhuisjes, de bevolking ziet dat de provincie geen stekker durft te trekken uit een miljoenenproject genaamd Pallas, de bevolking ziet dat er 3 miljoen euro wordt uitgetrokken voor een promohok bij de sluis van IJmuiden, genaamd SHIP, de bevolking ziet dat en nu wordt er ook nog 12,9 miljoen euro afgeboekt op dat megalomane Hooijmaijers project Distriport.

645

De heer **DEN UYL** (PvdA): Mag ik mevrouw Alberts vragen of het haar bekend is dat een aantal van de punten die zij noemt, zoals SHIP, niet het gevolg zijn van besluitvorming van GS maar van deze Staten?

650

Mevrouw **ALBERTS** (SP): U gaat mij nu een lesje staatsinrichting geven, het was wel een initiatief vanuit GS. Ik heb niet de indruk dat u dat zelf heeft gedaan. Het was een voorstel van GS en u gaat daar als coalitiepartij natuurlijk in mee. Zo werkt dat.

655

De heer **DEN UYL** (PvdA): Ik stelde een vraag en was niet bezig met een cursus Staatsrecht waar ik overigens gaarne toe bereid ben. Mag ik mevrouw Alberts eraan herinneren dat de discussie over SHIP begonnen is met een motie van mijn toenmalige fractiegenoot, de heer Massom, dat de Staten ook weleens initiatief nemen. Zou zij kunnen begrijpen dat wanneer je besluitvorming van de Staten diskwalificeert, dat ook op jezelf terugslaat?

660

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Wij hebben om te beginnen tegen het voorstel gestemd. Zo werkt de democratie, maar mijn redenering is, hoe ga je met die buitenwereld om en heb je enig idee hoe dat overkomt als je dat doet, of houden wij ons beperkt tot deze Statenzaal. U kunt mijn redenering straks ik de notulen nalezen en ik heb hier ook een exemplaar voor u ter beschikking. Geen probleem. Ik noemde een aantal zaken op waarover besluiten zijn genomen, maar nu komt mijn vraag. Hoeveel NNN hadden wij daarvoor kunnen aanleggen? Hoeveel woningen hadden we daar energieneutraal voor kunnen maken? Hoeveel boeren hadden daarvoor kunnen overstappen op natuurvriendelijke landbouw? Hoeveel bussen hadden wij daarvoor kunnen laten rijden? Ik ben teleurgesteld. De wereld is in een turbulente periode verzeild geraakt, maar de SP heeft niet de indruk dat het provinciebestuur van Noord-Holland daar feeling voor heeft getoond. Juist in die

665

670 turbulente wereld moet je er zijn voor de bevolking. Helaas moet ik constateren dat dat in onze provincie niet het geval is, maar het kan verkeren en ik hoop dat na deze gebeurtenissen u misschien van houding verandert.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, Een paar dagen na het besluit van de Britten om uit de EU te stappen met elkaar debatteren over de Kaderbrief 2017-2020 voelt wat onwerkelijk. Het staat voorlopig te bezien wat de gevolgen zijn van de keuze van de Britten vorige week. Dat die ingrijpend zijn en verder reiken dan alleen de economie, is evident. Voor GL is de Brexit een symptoom van dieperliggende crises, die met elkaar samenhangen en ook alleen op die manier begrepen kunnen worden. De klimaatcrisis, de toenemende sociale ongelijkheid en groeiende intolerantie die we nu om ons heen zien, wortelen in een politiek-economisch systeem dat in de jaren tachtig van de vorige eeuw is ontstaan en op steeds grotere schaal leidt tot ontwrichtende sociale problemen en massale migratiestromen. Die migratiestromen leiden tot vluchtelingen en ik zou willen voorstellen dat elke fractie vandaag het woord vluchtelingen zoveel mogelijk gebruikt. Gekoppeld aan het diepgewortelde eilandgevoel en conservatisme van de Britten verklaart dat veel. Maar de problemen die veel gewone Britten zien, gaan zeker niet verdwijnen door je terug te trekken op je eigen eiland en steeds hogere muren te bouwen voor vluchtelingen. Daarvoor moet je iets aan de onderliggende oorzaken doen. U vraagt zich misschien af wat het politieke wereldtoneel in de provinciehoofdstad van Noord-Holland te zoeken heeft. Wij gaan er niet over en welke invloed het heeft, zullen we zien. Dat is misschien wel waar, maar toch ook niet helemaal. Ik merkte in ieder geval bij mezelf – na de aanvankelijke verbijstering over de keuze van de Britten – een hernieuwd gevoel van urgentie om op kleinere schaal aan de slag te gaan en verschil te maken in onze eigen provincie, waar zoveel te doen is. Juist dat gevoel van urgentie missen wij bij de huidige coalitie. Er is ontzettend veel papier verschoven het afgelopen jaar – startnotities, kadernotities, strategische beleidskaders en beleidsagenda's – maar echt veel zoden heeft dat nog niet aan de dijk gezet. Veel is meer van hetzelfde en wij zien weinig echte hervormingsdrang. Meer economische groei, dat is het devies, maar dat is ook precies het devies dat ons heeft gebracht waar we nu staan, in Noord-Holland, maar ook in de wereld. Laat ik er een paar voorbeelden uitnemen. We hebben ons eerder uitvoerig uitgesproken over de knellende kaders die er zijn voor Wind op land. Ik ga dat hier niet herhalen. Bij de plaatsing van zonnepanelen zien we nu weer een defensieve beweging. Hoe kan het toch zijn dat we in stukken van GS passages moeten lezen als "Bouwsteen 6 [voor het plaatsen van zonnepanelen in het buitengebied] is zeker niet bedoeld om de deuren voor zon in het landelijk gebied wijd open te zetten". Alsof het plaatsen van zonnepanelen geen bijdrage levert aan het opwekken van duurzame energie, maar een enge ziekte is waarvan de verspreiding zoveel mogelijk dient te worden tegengegaan. Of neem de verkrampde manier waarop initiatieven groter dan 25 ha worden terugverwezen naar de gemeente zonder daarbij duidelijk te maken welke rol de provincie in een later stadium wil nemen en aan de hand van welk kader dergelijke initiatieven beoordeeld gaan worden. Urgentie om een echt verschil te maken in het opwekken van duurzame energie spreekt daar niet uit. Ook bij de aanleg van het Natuurnetwerk Nederland en de groene portefeuille in het algemeen is dat niet aanwezig. Natuurlijk – en daar wil ik GS van harte mee complimenteren – zijn er vorig jaar meer dan 250 ha aangelegd en ingericht. Dat is meer dan de lat die de coalitie voor zichzelf had gelegd. Maar we weten dat we in dit tempo 2027

niet gaan halen. Tegelijkertijd en nog ernstiger wat ons betreft, voelen GS geen enkele aandrang om na te denken over de gevolgen van het besluit om meer dan 100 miljoen euro weg te halen uit de natuurportefeuille. Die ontbrekende middelen zijn in het meerjarig exploitatieperspectief niet meegenomen. Vanaf 2022 is er dus een groot tekort op de begroting en dat is zorgelijk. De keuze van GS om daar in de Kaderbrief op een bijzonder verhullende manier of eigenlijk niet over te rapporteren, heeft ons gestoord en we zouden GS willen verzoeken dat in een volgende Kaderbrief anders te doen. We realiseren ons natuurlijk dat er allerlei onzekerheden zijn, maar dat neemt niet weg dat bedragen die bij benadering bekend zijn, gewoon onderdeel zouden moeten zijn van het meerjarenperspectief. Graag een reactie daarop. Voorzitter, ik ga afronden. GL heeft bij deze bespreking van de Kaderbrief geen moties of amendementen. Natuurlijk zullen wij de moties en amendementen van de andere partijen op hun merites beoordelen. In het verlengde van ons pleidooi in NLM en RWW, roep ik GS op om meer vaart te maken met betere bescherming van het strand- en duinlandschap en een effectieve strategie te bedenken om de voortgaande verrommeling te stoppen. In de bespreking in de commissie hebben wij bijzondere aandacht gevraagd voor de Markerwadden, een project dat de potentie heeft om een groen nationaal icoon te worden. Richting de begrotingsbehandeling zullen wij met veel belangstelling volgen op welke manier de coalitie de afweging denkt te maken tussen de verschillende projecten die wel voor het merendeel zijn opgenomen in het coalitieakkoord, maar waarvoor onvoldoende middelen beschikbaar zijn in de meerjarenbegroting. Wij wensen de coalitie daarbij heel veel succes.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. Dit is de moeder aller Kaderbrieven. De Kaderbrief die alle volgende kaderbrieven overbodig maakt. In deze brief staan namelijk niet alleen de kaders voor de volgende begroting 2017, maar ook de kaders voor de volgende kaderbrieven. Dat is heel bijzonder. Het kader der kaders voor komende jaren. Wat jammer dat zo'n belangrijke voordracht dan tegenstrijdig is. Enerzijds kiest dit college voor een duurzaam meerjarig begrotingsevenwicht, maar om dat te bereiken moeten veel ambities die wel in de Kaderbrief staan geformuleerd, tussen haakjes worden gezet of zoals gedeputeerde Loggen het formuleerde over het project Markerwadden: "Het staat wel in de Kaderbrief, maar niet in materiële zin." Dat geldt niet alleen voor de Markerwadden, maar voor de hele grote 'misschien' categorie: de niet voor uitvoering gereed zijnde projecten. En eigenlijk geldt het ook voor de Ecologische Hoofdstructuur. Er staat wel een expliciete ambitie, maar er is geen volledige dekking. De ambitie is er wel, maar het geldt om het te realiseren nog niet. Het college neemt met deze ambities dus een schuld op zich om de middelen te gaan vinden. Een schuld die dit college of haar opvolger moet inlossen. De PvdD werkt liever aan het afbouwen van onze groene staatsschuld, want de biodiversiteit is ongezond laag en de milieukwaliteit onvoldoende voor mens en dier. Dit college blijft investeren in niet duurzame en oneconomische activiteiten, zoals schaalvergroting in de landbouw. De misvatting wordt perfect verwoord door gedeputeerde Bond. Volgens hem moet een bedrijf eerst geld verdienen, om daarna duurzaam te kunnen worden. Daarom blijft hij investeren in fabriekslandbouw, die volksgezondheid uit het oog verliest, natuur vernietigt en de boer aan de bedelstaf helpt. Hetzelfde is ook van toepassing op andere bedrijfstakken. Neem nu de gezondheidszorg. Er wordt een nieuwe kernreactor ontwikkeld, terwijl het oude historisch nucleaire afval nog niet is opgeruimd. Het is niet zo moeilijk, eerst je rommel opruimen voor je

aan iets nieuws begint. Vandaar een helpende hand met het volgende amendement Opruimen historisch afval Petten. Dit amendement is ook verspreid en daarom hoef ik het niet voor te lezen.

760 **Amendement 7/27062016**

Versnellen Opruimen historisch afval Petten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

765 *Besluiten in het ontwerpbesluit:*

In besluit 2 de tekst "In te stemmen met het geactualiseerd financieel kader voor de meerjarenraming 2017- 2020" te vervangen door de tekst: "In te stemmen met het geactualiseerd financieel kader voor de meerjarenraming 2017- 2020, met dien verstande dat aan categorie 5.3 Actualisatie bestaand beleid, wordt toegevoegd 'Regel AB1, Opruimen historisch afval Petten',

770

en als toelichting hierbij op te nemen, na de Toelichting bij Regel AB:

Regel AC: Het historisch nucleaire afval is een groot probleem dat al vele jaren speelt. Om dit afval op te ruimen zijn afspraken gemaakt om het te sorteren, te her-verpakken en af te voeren richting Covra. Dit blijkt een lastig proces te zijn. Hier is een speciale techniek voor ontwikkeld (VINISH), maar het hele proces kost meer tijd dan wenselijk en kost meer dan in eerste instantie begroot.

775

Veiligheid is van groot belang. De provincie stelt daarom de bestaande reservering voor Pallas open als overbruggingskrediet voor het verwerken en afvoeren van historisch nucleair afval dat nog ligt opgeslagen in Petten. Om deze reservering mogelijk te maken, zal de bestaande reservering voor Pallas aangepast worden, zodat de huidige reservering ook voor dit doel aangesproken kan worden."

780

785 *Toelichting*

Indiener is van mening dat het van groot belang is dat dit afval snel en vooral veilig wordt afgevoerd. Het huidige budget is niet voldoende om deze taak uit te voeren. De kosten voor het opruimen van het historisch nucleaire afval kan ten koste gaan van de innovatie van de duurzame energieontwikkeling van ECN. Het opruimen drukt immers op dezelfde begroting.

790

Eerder zijn er ook al zorgen geuit. In de Statenvragen van 18 november 2014 (nr. 103) zijn door de PvdD, PvdA, GL en de SP zorgen geuit over het afvoeren van historisch nucleair afval. Hierop werd door de gedeputeerde geantwoord dat er apparatuur gebouwd en opgeleverd was om het afval te verwerken. De Statenvragen van 23 mei 2016 door de CU-SGP (nr 68) maakten hier ook melding van en in het persbericht van NRG van 4 juni jl. wordt bevestigd dat 'het klopt dat de VINISH nog niet naar behoren werkt' en dat er een onderzoek loopt naar ontvlechting van NRG en ECN Duurzaam. Veiligheid is van groot belang en is belangrijker dan de huidige reservering

795

die getroffen is voor de bouw van de Pallas reactor. Indiener is van mening dat het geen pas geeft om een nieuwe reactor te bouwen die radioactief afval produceert, terwijl het historisch nucleair afval nog niet behoorlijk is opgeruimd. Aangezien op dit moment de volledige 40 miljoen euro nog niet is uitgegeven aan een nieuwe reactor, beoogt indiener met dit amendement om de bestaande reservering ook te gebruiken voor het opruimen van het historisch afval. Hierdoor reikt de provincie een helpende hand en zorgt ervoor dat het opruimen veilig gebeurt en niet ten koste zal gaan van duurzame innovatie.

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties PvdD, SP

Dit amendement stelt de bestaande reservering van de nieuwbouw van de nieuwe kernreactor open voor het opruimen van het historische afval van de oude reactor. De PvdD wil een andere economie, een volstrekt andere landbouw: we doen het duurzaam of we doen het niet. We doen het duurzaam of we doen het niet. Want zoals professor Hans Bruininckx, directeur van het Europees Milieuagentschap, het zegt: "Met een beetje duurzaam redden we het niet. Verbeteringen van bestaande systemen zijn onvoldoende voor een goed leven binnen de grenzen van de planeet." En een goed leven binnen de grenzen van de planeet willen we toch allemaal? Maar de mestmanagers en landbouwgiftechnologen hebben het in Wageningen verkeerd aangeleerd. De provincie zou goed kunnen investeren in onderwijs in landbouw-inclusieve natuur en omschakeling naar biologische landbouw. Landbouw-inclusieve natuur, want de natuur is de basis voor de hele economie. Zonder ecologie, geen economie. Landbouw-inclusieve natuur komt niet in plaats van natuur, maar in plaats van de fabriekslandbouw. Wij zullen vandaag een amendement indienen voor een groot plan van aanpak voor landbouw-inclusieve natuur, waarin ook de eiwittransitie een grote rol speelt. GS krijgen alle ruimte om het uit te werken, maar wij reserveren een bedrag van 20 miljoen euro in deze Kaderbrief. Voor de dekking hoeft u zich dus geen zorgen te maken, want met dit amendement voegen wij dit plan toe aan de lijst 'nog niet voor uitvoering gereede projecten'. In materiële zin maakt het dus geen onderdeel uit van de Kaderbrief, maar in zo'n belangrijke Kaderbrief, die beleidsintenties voor meerdere jaren bevat, mogen de eiwittransitie, biologische landbouw en landbouw-inclusieve natuur niet ontbreken.

Amendement 8/27062016

Versnellen biologische landbouw Kaderbrief 2017-2020

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

In besluit 2 de tekst "In te stemmen met het geactualiseerd financieel kader voor de meerjarenraming 2017- 2020" te vervangen door de tekst: "In te stemmen met het geactualiseerd financieel kader voor de meerjarenraming 2017- 2020, met dien verstande dat: aan categorie 2 'Nog niet volledig uitvoeringsgereed' (blz. 30) wordt toegevoegd 'Regel AW, Biologische landbouw, 2017 -5,00, 2018 -5,00, 2019 -5,00, 2020 -5,00',

840

en als toelichting hierbij op te nemen, na de Toelichting bij Regel AV:

Regel AW

845 *Land- en tuinbouw horen van oudsher bij Noord-Holland. In het coalitieakkoord noemden wij al dat wij samen met de sector gaan werken aan een toekomstbestendige sector. Daarin beschouwden wij de biologische landbouw als kraamkamer voor de reguliere sector. Wij zien nu echter dat de kosten van de reguliere landbouw hoog zijn, doordat de focus ligt op productie-maximalisatie en dit ten koste gaat van bodemvruchtbaarheid, waterkwaliteit, luchtkwaliteit, biodiversiteit en dierenwelzijn. Deze kosten wentelen wij af op de maatschappij, de toekomst en*
850 *op andere werelddelen. Terwijl met een landbouw die produceert binnen de ecologische en sociale grenzen goed geld is te verdienen en onderscheidend is te produceren voor zowel de lokale, regionale als wereldmarkt. Daarom gaan wij investeren in hoger onderwijs voor biologische landbouw en in een versnelde omschakeling van reguliere naar biologische landbouw. In de eerste helft van 2017 stellen wij hiervoor een Plan van Aanpak op.*

855

- a. de volgende aanpassingen in de Kaderbrief ten gevolge van deze wijziging worden doorgevoerd:*
 - de regel op p.30: 'Subtotaal na verwerking categorie 2 "Nog niet volledig uitvoeringsgereed" 'te wijzigen in: 2017 -43,44, 2018 -36,35, 2019 -14,55 en 2020 5,79;*
 - 860 *- de cijfers in de tabel op p. 35 bij regel 5.5. te wijzigen in: 2017 -43,44, 2018 -36,35, 2019 -14,55, 2020 5,79 en totaal naar -73,79;*
 - de tekst onder de tabel op p.35 te wijzigen in: 'Uit bovenstaande tabel blijkt dat als alle beleidsontwikkelingen nu volledig in de begroting zouden worden opgenomen, er in totaal een tekort zou ontstaan in de periode 2016-2020 van € 73, 8 miljoen.'"*

865

Toelichting

Dit amendement regelt dat er een substantieel bedrag gaat naar de biologische landbouw. De provincie kan met deze 20 miljoen euro investeren in een versnelde omschakeling naar biologische landbouw en in een onderwijsaanbod voor boeren die biologisch willen produceren. Er
870 *liggen kansen voor boeren omdat zij een betere prijs krijgen voor hun product, maar hulp bij omschakeling is gewenst omdat dit voor veel boeren een grote opgave is.*

Dit amendement helpt de provincie de ambitie uit het coalitieakkoord om samen met de sector te werken aan een toekomstbestendige sector vorm te geven en de onverenigbaarheid van de doelen van de oude economie (grootschaligheid en verdere intensivering en daarmee zo veel mogelijk
875 *produceren tegen zo laag mogelijke kosten en ten koste van alles van waarde) en de ecologie in het bestaande beleid weg te nemen*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PvdD

880

De VOORZITTER: De amendementen maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Ook 50plus maakt zich ernstig zorgen over het grote tekort aan de bouw van sociale huurwoningen. Mevrouw Alberts heeft net gezegd dat dit met name komt door het kabinetsbeleid en alle snode plannen van de heer Blok. Ik ben het daar
885 volledig mee eens. Feit is dat in Noord-Holland een verdringing optreedt mede door de grote instroom van vluchtelingen en statushouders, want het is gewoon een feit dat gemeenten zelf mogen besluiten wie er voorrang krijgt en er is nou eenmaal sprake van verdringing, omdat er niet genoeg woningen zijn. Wij komen hier later nog op terug bij een voorstel voor de RAP's,
890 want ik vind dat de provincie wel degelijk wat meer bij gemeenten te rade kan gaan hoe er meer sociale huurwoningen gebouwd moeten worden. Verder vinden wij het bijzonder jammer dat het een kaderbrief is met beleid van deze coalitie waarin zorg en welzijn totaal geen rol spelen en die totaal geen sociaal gezicht heeft. Wij vinden de beantwoording van GS over het detailhandelsbeleid jammer en wij vinden het ook jammer dat GS niet zover willen gaan dat geen
895 nieuwbouw van winkels wordt toegestaan op die plekken waar al enorm veel leegstand is. Ook zijn wij het niet eens met de beantwoording van het ROM. Wij vragen GS er bij het ROM bovenop te zitten dat de jaarrekeningen over 2014 en 2015 op tijd binnen zijn. Wij zijn daar niet gerust op want dat kan de provincie nog weleens geld gaan kosten. Tot slot is er een lijst van nog niet uitvoeringsgerede projecten die strikt genomen nog niet tot de kaderbrief behoren. Wellicht wel
900 in de volgende. Wij vinden het volstrekt niet duidelijk wanneer die dan wel worden voorgelegd aan PS, want wanneer is die extra financiële ruimte er dan en wie beslist erover? PS of GS of wij samen? Dat is ons beslist niet duidelijk. Dat GS die projecten noemen, zegt dat er wel degelijk geld voor moet worden vrijgemaakt. Daarom vinden dan ook dat hiervoor in de jaarrekening geld gereserveerd had moeten worden. Tot slot maken wij ons net als de SP, enorme zorgen dat het
905 budget van OV-vervoer niet toereikend is en wij steunen hun amendement van harte.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. De kaderbrief - de kaderbrief der kaderbrieven- schetst de contouren voor de begroting 2017 en de jaren daarna, en is in grote lijnen een verdere
910 uitwerking van het coalitieakkoord. Dat betekent dat onze reactie in grote lijnen hetzelfde is als op het coalitieakkoord. Er gaat relatief veel geld naar een aantal infrastructuurprojecten waarvan wij denken dat die niet nodig zijn, zoals bijvoorbeeld de Duinpolderweg waarvoor we nu extra onderzoekskosten verwachten. Tegelijk zien we een aantal goede richtingen die wij belangrijk vinden, maar waarvoor slechts beperkt geld beschikbaar is. Ik denk bijvoorbeeld aan het budget voor duurzaamheid, voor het realiseren van onze opgave voor het Nationaal Natuur Netwerk
915 (NNN) en het onderhoud op de lange termijn van onze infrastructuur. We hebben grote zorgen over de grote bedragen die we tussentijds beschikbaar stellen voor de Metropool Regio Amsterdam (MRA), zowel de bijdrage van 4 miljoen euro uit hoofde van het convenant over de MRA, als de 6 miljoen euro ten behoeve van innovatie via het Platform Regionaal Economische Structuur (PRES). Wij weten niet of dit een verkeerde uitgave is of niet, maar juist daar zit ons
920 probleem. Ons gevoel is dat we op deze manier zo maar tussendoor 10 miljoen euro weggeven zonder directe invloed op de uitgave. Wij willen u vragen om een toelichting hoe wij als Provinciale Staten betrokken blijven bij de besteding van het geld en hoe wij dat kunnen controleren. Dan de categorie niet uitvoeringsgerede. Het is al verschillende keren genoemd, dat is een rare categorie. Er staan dingen in waarvoor GS zich hard willen maken en aan de andere
925 kant staan er dingen tussen waarvan GS hebben besloten dat ze niet belangrijk zijn en waarvan

wij moeten begrijpen dat het geld er niet voor beschikbaar is gesteld, maar in plaats daarvan dat het op het restlijstje terecht is gekomen. Dit is heel onduidelijk. Wij willen u oproepen om dat onderscheid voortaan expliciet te maken in de volgende begroting. Wij zien een aantal dingen in het lijstje waar wij enthousiast over zijn. Dus ik wil graag meegeven aan GS om zich voor een

930 aantal dingen hard te maken, zodat die uiteindelijk in de categorie wel uitvoeringsgereed terechtkomen. Denk hierbij aan de uitrol van glasvezel, een essentiële infrastructuur in onze provincie. We zijn blij met de inzet van de provincie rondom het onderzoek, maar daarna moeten we naar de realisatie. Wij kunnen ons voorstellen dat er ook provinciaal geld voor nodig is. Ten tweede de Markerwadden; een project dat formeel niet binnen onze provinciegrens ligt, maar een

935 prachtig natuurproject is dat grote invloed zal hebben op de natuurkwaliteit in de provincie, want dit gaat over de waterkwaliteit van het IJsselmeer en dat ligt voor een groot gedeelte in onze provincie, in ieder geval de kust van de provincie, het Markermeer. Wij willen u vragen zich daarvoor hard te maken en wij willen u concreet vragen wat er nodig is omdat project in het lijstje wel uitvoeringsgereed te krijgen. Slimme mobiliteit. Het lijkt ons heel verstandig om daarin

940 te investeren, want wij zien door slimme mobiliteit door de ontwikkelingen rondom zelfrijdende auto's dat het eigenlijk achterhaald is om nieuw asfalt aan te leggen. Hoe eerder wij dat als provincie inzichtelijk hebben, hoe eerder wij kunnen besluiten om de projecten waar wij het al jaren over hebben en waar grote weerstand tegen is, niet uit te voeren. Op deze manier voorkomen we als provincie wellicht debacles zoals het Rijk met de A9 die deze twee keer zo

945 breed maakt, terwijl dat niet meer nodig blijkt te zijn. Tegelijkertijd hebben we twijfels over andere projecten. De Openbaar Vervoer Corridors: het idee is prachtig, maar onze vraag is of we ons hier niet aan vertillen. Als het minimaal 30 miljoen euro zou kosten voor de Zaan corridor, terwijl dit maar een van de corridors is die wij zouden willen doen en dat wij nog niet weten of wij twee keer 10 miljoen euro beschikbaar hebben, dan is het de vraag of wij dit project niet op een

950 andere manier moeten gaan insteken. Tenslotte, de huisvesting van Noord-Hollandse inwoners is een belangrijk probleem aan het worden en het wordt alleen maar groter. In veel steden en dorpen wachten mensen jaren op hun sociale huurwoning. Op andere plekken betalen mensen zich blauw aan kleine appartementen, omdat er te weinig beschikbaar zijn en de prijzen daardoor exorbitant hoog zijn. In AZC's wachten vluchtelingen uit oorlogsgebieden die in Nederland

955 mogen blijven, op woonruimte buiten het AZC. Op een na lukt het de gemeenten in Noord-Holland niet om aan de opgave te voldoen voor huisvesting van vluchtelingen. Er is kortom een grote behoefte aan extra woonruimte en deze behoefte kan deels ingevuld worden met tijdelijke huisvesting. Gelukkig zijn er goede voorbeelden in het land. Wij hebben daarom een voorstel om – in navolging van de provincie Gelderland – een fonds in te stellen om tijdelijke huisvesting te

960 stimuleren. Gelderland heeft 1 miljoen euro gereserveerd voor dit doel en dit helpt gemeenten om met grotere snelheid panden om te vormen tot tijdelijk woonruimte voor zowel starters op de woningmarkt als vluchtelingen. Wij willen voorstellen om de mogelijkheid van een dergelijk fonds in Noord-Holland te gaan onderzoeken en te kijken of wij dat kunnen invoeren. Daarvoor dienen wij een motie in. Hoe willen we dat betalen? We hebben gezien dat de provincie een deel van het

965 Crailo-terrein wil gaan verhuren aan het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) ten behoeve van de opvang van vluchtelingen en andere asielzoekers. Wij hebben gezien dat de provincie daaraan flink geld zal verdienen, van 500.000 euro tot misschien wel meer dan 1 miljoen euro, volgens de gedeputeerde in de commissie. Wij vinden dat de provincie geld dat ze verdient met

de huisvesting van vluchtelingen – wat nota bene belastinggeld is – niet in de algemene middelen moet stoppen om exploitatietekorten te dekken, omdat wij in het verleden verkeerde keuzes hebben gemaakt, maar moet besteden aan het doel waarvoor het bestemd was: huisvesting.

Motie 24/27062016

Fonds tijdelijke huisvesting

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Overwegende dat:

- *De wachttijd voor sociale huurwoningen in veel gemeenten in Noord-Holland lang is;*
- *Volgens de monitor van de Rijksoverheid en het platform Opnieuw Thuis vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland achterlopen bij het huisvesten van erkende vluchtelingen;*
- *De vraag naar tijdelijke woonruimte daarmee blijvend groot is;*
- *De provincie Gelderland een fonds in het leven heeft geroepen waaruit gemeenten een investeringsbijdrage kunnen krijgen voor de realisatie van tijdelijke wooneenheden in een gemeentelijk pand of op een gemeentelijke locatie.*

Voorts overwegende dat:

- *De provincie Noord-Holland een deel van Crailo-Zuid aan het COA wil verhuren ten behoeve van een AZC;*
- *De provincie hiervoor in 2016 een extra investering doet van 1,48 miljoen euro;*
- *De provincie hiervoor in de komende 10 jaar tot 3,6 miljoen euro aan huurinkomsten zal ontvangen;*
- *De provincie hiervoor bij voltooiing van de 10-jarige overeenkomst tussen de 500.000 en 2 miljoen euro aan extra inkomsten heeft.*

Van mening dat:

- *Een fonds ten behoeve van de realisatie van tijdelijke wooneenheden ook in de provincie Noord-Holland van toegevoegde waarde zou zijn;*
- *Het gepast is dat inkomsten die worden gegenereerd vanuit Rijksgeld dat bedoeld is voor huisvesting van vluchtelingen, ook daadwerkelijk aan huisvesting te besteden.*

Dragen het college van GS op om:

- *De mogelijkheden te onderzoeken van een fonds ten behoeve van de realisatie van tijdelijke wooneenheden;*
- *Te informeren bij de provincie Gelderland over de opzet en de ervaringen;*
- *De netto-opbrengst van de verhuur van Crailo voorlopig te bestemmen voor dit doel;*
- *PS hierover op korte termijn – uiterlijk 30 september – te informeren*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie CU/SGP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 1015 De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Als je de laatste van de oppositie bent, dan is er al veel gezegd en dat bespaart mij in ieder geval mijn spreektijd om die te behouden voor andere
- 1020 agendapunten, maar ik deel natuurlijk wel het nodige wat hier al geventileerd is. Ik hou mij meer bezig met de structuur van de kaderbrief. Net als de jaarrekening – 350 pagina's – is ook de kaderbrief van 2017 weer een omvangrijk geheel geworden, in totaal 40 pagina's. ONH vindt dat niet nodig. In hoofdstukken 1 tot en met 4 komt de echte kaderbrief naar voren. Daar worden de
- 1025 macro-economische vooruitzichten gegeven en de kaders genoemd, zoals een financieel duurzaam structureel en reëel evenwicht, geen belastingverhoging, indexering van de provinciale budgetten met 1%, nieuw beleid in overeenstemming met de beschikbare middelen, enzovoorts, enzovoorts. Dit zijn de echte kaders voor de begroting 2017 en daarbij horen altijd de technische
- 1030 bijstellingen. Wat zijn bijvoorbeeld de vooruitzichten voor de motorrijtuigenbelasting en het provinciefonds, aansluitend op vragen die gesteld werden, wat doen wij na 2020 met onze financiën. Dit geeft aanpassingen in de orde van een aantal miljoenen. Wanneer wij daar nog de uitleg bijnemen, dan komen wij op ruim 17 pagina's van de kaderbrief en dat zou voor ons functioneel zijn. De rest wordt gevormd door vier tabellen met aanpassingen met de nodige uitleg. Dat zijn grote verzamelingen van bedragen, verreweg de meeste in de orde van enkele
- 1035 tonnen. Wij vinden dat deze zaken thuishoren in de begroting of in de standaard begrotingswijziging. Die zijn daarvoor juist bedoeld en niet de kaderbrief. Laat de kaderbrief de kaderbrief blijven en voeg daar niet een groeiende hoeveelheid begrotingstaken aan toe. Een kaderbrief van plusminus 17 pagina's is volgens ONH meer dan genoeg.
- 1040 De heer **VAN STRAATEN** (VVD): Voorzitter, de VVD-fractie herkent zich in de gekozen uitgangspunten voor deze kaderbrief. Ten opzichte van eerdere jaren zijn die niet gewijzigd, dus dat zal geen verbazing wekken. Als wij iets verder kijken dan alleen het begrotingsjaar 2017 waar deze kaderbrief een belangrijke opmaat voor is, dan blijkt dat er na de nodige technische bijstellingen, wettelijke ontwikkelingen en actualiseren tot en met 2019 en dat is de periode
- 1045 waarvoor dit college en deze Staten de verantwoordelijkheid dragen, een financiële ruimte resteert van circa 20 miljoen euro. De VVD is van mening dat dit bedrag moet worden aangewend voor activiteiten die passen in het coalitieakkoord 'Ruimte voor groei 2015'. Het is derhalve zaak om voor dit bedrag activiteiten uitvoeringsgereed te maken, voor zover dat nog niet is gebeurd en die alsnog op te nemen in de begroting. Dat veronderstelt dat een aantal activiteiten die nu in paragraaf 5.5 worden genoemd, sneller uitvoeringsgereed dienen te worden gemaakt. Wij verzoeken het college daarvoor te zorgen. De kaderbrief is een helder stuk en wij hebben daar weinig vragen over. Vragen die er zijn, zijn al in commissiebesprekingen of in de schriftelijke vragenronde aan de orde geweest. Een punt waar wij specifiek aandacht voor vragen, zijn de kosten voor het Faunafonds. Dit met name vanwege de compensatie van schade in verband met
- 1050 de ganzenproblematiek. Wij hebben na de forse overschrijding van het budget in 2015, ruim 2 miljoen euro, de indruk dat de hiervoor extra uitgetrokken middelen van ruim 900.000 euro per jaar voor dit en volgend jaar niet toereikend zullen blijken te zijn om alle te verwachten claims op te kunnen vangen. Het gaat om een openeindebudget, dus de provincie is gedwongen de compensaties uit te betalen. Wij horen van de betreffende gedeputeerde graag of hij denkt met

- 1055 de beschikbare opgehoogde middelen uit de voeten te kunnen en wij horen ook graag of de
nieuwe Natuurwet mogelijk toch nog kansen biedt om de schade binnen de perken te houden.
Tenslotte verrast het ons dat de kosten voor handhaving na overdracht van deze taak aan de
RUD's zo sterk oplopen. Na de structurele verhoging van de formatie met 4,2 fte in 2015 in
verband met geconstateerde achterstanden, wordt nu opnieuw om reden van achterstanden een
1060 uitbreiding met 3 fte voorgesteld en daar bovenop vanwege nieuwe wetgeving, een intensivering
van de uitvoering nog eens een uitbreiding met 2,8 fte. Wij vragen ons af of deze uitbreidingen
echt noodzakelijk zijn om tot een verantwoord handhavingsniveau te komen. Graag een reactie
en toelichting daarop van het college.
- 1065 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Ik neem u mee naar de toekomst. Het is 31 december
2024. Wij zijn op de oudejaarsavond bij mevrouw Post, voormalig gedeputeerde in Noord-
Holland. Samen halen we herinneringen op over de periode dat de provincie Noord Holland nog
een zelfstandige provincie was. Mevrouw Alberts vertelt – nog altijd bijzonder spraakzaam – dat
de PNH ooit haar aandelen in het oude energiebedrijf Nuon voor bijna 1 miljard euro te gelde had
1070 gemaakt en die op een bijna renteloze rekening bij de Nederlandse Staat heeft gezet. Elisabeth
Post haast zich om te melden dat deze 1 miljard euro onder andere is geïnvesteerd in de
realisatie van de Zeesluis bij IJmuiden, toen nog de grootste zeesluis ter wereld. Zij voegt eraan
toe dat ze zich nog altijd verbaast over het feit dat PS destijds een verhit debat hebben gevoerd
over nut en noodzaak van een bezoekerscentrum in dit havengebied. Dat geld hebben we
1075 geïnvesteerd in vele projecten met een maatschappelijk nut, zegt Xander den Uyl. Dat waren nog
goede tijden, aanleg van de nieuwe wegen zoals de Westfrisiaweg, Boerenlandpaden en
investeringen in duurzame economie en duurzame energie. Plots komt er een einde aan de
opgewekte nostalgische stemming als Bram van Liere knarsetandend met hoge stem roept: en
toen was het geld opeens op. Dat was het begin van de 'slechte tijden' zegt de nog altijd bijna
1080 jongste van het gezelschap Ilse Zaal. De provincie moest voortaan haar begroting rondbreien met
een jaarlijks budget van 320 miljoen euro dat gedekt werd uit opbrengsten
motorrijtuigenbelasting en met de uitkering uit het Provinciefonds (algemene dekkingsmiddelen).
Daarmee kon men alleen het sterk uitgebreide wegenarsenaal van de provincie onderhouden,
enkele Rijksmonumenten in stand houden en ambtenaren met moeite uitbetalen. Toen mensen
1085 massaal de auto hadden ingeruild voor openbaar vervoer ging het helemaal bergafwaarts met de
financiën. Er waren niet eens genoeg auto's op de weg om motorrijtuigenbelasting op te heffen
laat staan deze te verhogen, betoogt Ilse Zaal die nog steeds haar rijbewijs niet heeft gehaald.
D66 stelt dat de provincie altijd zorg moet dragen voor een sluitend financieel
meerjarenperspectief dat aansluit op de ambities van het provinciaal middenbestuur. Duurzaam
1090 structureel en reëel evenwicht betekent dat de geraamde structurele lasten gedekt worden door
structurele baten. Daarom is het nodig om een inhoudelijk debat te voeren over de ambities van
deze provincie op lange termijn in relatie tot de beschikbare middelen en de uit te oefenen
kerntaken. Volgend jaar rond deze tijd is het college halverwege de termijn en dan is het een
goed moment om dit debat te voeren en opnieuw de koers te bepalen. D66 vraagt het college om
1095 inzichtelijk te maken in welke mate met welk bedrag de reeds gemaakte beleidskeuzes vanaf
2020 de structurele financiële middelen van de provincie belasten en op basis hiervan een
perspectiefnota op te stellen, waarin mogelijke toekomstscenario's worden doorberekend. Wij

vragen de politieke partijen in deze zaal een debat hierover niet uit de weg te gaan. Bespreking van de kadernota is een moment waarbij je ook kunt ingaan op actuele ontwikkelingen. Dat in
1100 ogeschouw nemend hebben wij de vorige keer toen wij eerder bijeen waren naar aanleiding van de klimaatconferentie in Parijs, aan de orde gesteld dat wij een verdere CO2 reductie voor ogen zien en daarvoor een motie hebben ingediend. Daarnaast is er in de meerjarenraming een aantal ontwikkelingen die meegenomen zijn, omdat zij nog niet volledig uitvoeringsgereed zijn. Wij zien graag dat GS de volgende prioriteiten stellen aan deze nog niet uitvoeringsgerede projecten. Ik
1105 noem ze een voor een: De Kop Werkt, glasvezel, de Markermeerwadden, groen kapitaal: biodiversiteit en OV-knooppunten. Voor De Markermeerwadden stellen wij voor dat GS ons actief betrekken bij de ontwikkeling van het project en het nut en de noodzaak voor de financiering. Daarvoor dienen wij een motie in met de PvdA, CDA en VVD.

1110 **Motie 25/27062016**
Prioriteiten Kaderbrief

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

1115 *Constaterende dat:*

- *GS in de Kaderbrief de uitgangspunten, beleidskeuzes en financieel kader voor 2017-2020 aan de Staten hebben voorgelegd;*
- *Er in de meerjarenraming een aantal ontwikkelingen niet meegenomen is, omdat ze niet volledig uitvoeringsgereed zijn (hoofdstuk 5.5 op pagina 30, categorie 2);*
- 1120 - *Er ruimte is voor nadere uitwerking of uitvoering van een aantal van deze voorstellen.*

Overwegende dat:

PS richting willen geven aan GS voor de uitwerking van de voorstellen in hoofdstuk 5.5 die nog niet volledig uitvoeringsgereed zijn.

1125 *Verzoeken GS om:*

- *Prioriteit te geven aan het uitvoeringsgereed maken van de volgende projecten: De Kop werkt (AO), glasvezel (AQ), Markerwadden (AT), Groen kapitaal: biodiversiteit (AU), OV-knooppunten (AV);*
- 1130 - *Voorstellen hiervoor zo snel mogelijk aan PS voor te leggen, bij voorkeur bij de begroting van 2017;*
- *Bij het project Markerwadden (AT) PS actief te betrekken bij ontwikkelingen, nut en noodzaak, consequenties en de financiering*

1135 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties D66, VVD, PvdA, CDA

De **VOORZITTER**: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

- 1140 De heer **YURDAKUL** (PvdA): Ik rond af. Het incidenteel besteedbare bedrag van 6 miljoen euro kunnen wij maar één keer uitgeven. Het temporiseren van plannen behoort voor D66 tot de mogelijkheden. Dat geeft ons ook de mogelijkheid om bij de begrotingsbesprekingen een goede afweging te maken. Tot slot blijft prudent financieel beleid de basis en zeker in deze tijden als het gaat om Brexit en de toenemende instroom van vluchtelingen.
- 1145 De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. De kaderbrief geeft aan dat de coalitie op de goede weg is en dat bij beperkte beschikbare middelen er een aantal dingen kan gebeuren die in het verlengde van het coalitieakkoord liggen. Wij hebben in de commissie een aantal vragen gesteld en die zijn voor het grootste deel door GS beantwoord, maar er blijven er een paar over, waar wij behoefte
- 1150 hebben om die hier en nu te herhalen. Bij de categorie volledig uitvoeringsgereed zijn wij er niet van overtuigd dat de onderzoekskosten voor de Duinpolderweg niet in het PMI gevonden zouden konden worden. De PMI is immers verruimd in het kader van het coalitieakkoord. Wij hebben niet voor niets 45 miljoen euro extra voor mobiliteit uitgetrokken, dus graag nog een keer de reactie van de gedeputeerde waarom dat niet in het PMI gevonden zou kunnen worden. Een andere
- 1155 opmerking waarop wij terugkomen bij de begroting, wij zijn er nog steeds niet van overtuigd dat een bedrijfsvoeringreserve nodig is, want wij vrezen het onttrekken van middelen aan politieke sturing. Wij gaan ervan uit dat wij bij de begroting een voorstel tegemoet kunnen zien wat wij dan nog een keer kunnen bespreken. Ten aanzien van de MRA moet het ons van het hart dat wij niet gelukkig zijn met de gevolgde procedure. In de Commissie EEB kon het inhoudelijke debat niet worden gevoerd, dat moest worden hersteld via een brief van de gedeputeerde. Dat neemt niet weg dat er naar onze mening eerst met de commissie inhoudelijk over had moeten worden
- 1160 gesproken. Dat betekent dat wij de gedeputeerde vragen ons volgend jaar te verblijden met een gedegen evaluatie van de inzet van deze middelen. Bij de nog niet volledig uitvoeringsgereed zijnde ontwikkelingen staan forse ambities waar voorlopig beperkte middelen voor zijn. Samen met onze coalitiepartners D66, CDA en VVD hebben wij daarom een motie ingediend waarin we GS vragen om prioriteit te geven aan 5 punten: Groen kapitaal: Biodiversiteit; De Kop werkt; OV-knooppunten, glasvezelkabel en het project Markerwadden in het Markermeer. Wat betreft dit laatste, we vinden het op zich een prima particulier initiatief van Natuurmonumenten om dit project te starten, omdat er al jaren sprake is van slechte waterkwaliteit en veel slib. Er wordt nu
- 1170 een eiland aangelegd en voor de andere wordt een beroep gedaan op Flevoland, Noord-Holland en gemeenten in de MRA. Aan Noord-Holland wordt nu een bedrag van 4 miljoen euro gevraagd wat in 2017 beschikbaar zou moeten zijn. De Markerwadden komen te liggen in Rijkswater. Wij willen graag weten waarom de aanleg niet gefinancierd wordt door Rijkswaterstaat. Weten we zeker dat anderen ook meebetalen? En hoe effectief is eigenlijk zo'n wad voor de oplossing van
- 1175 de problemen? Wat ons betreft moeten PS eerst actief geïnformeerd worden over nut en noodzaak, consequenties en financiering van het project Markerwadden, voordat een weloverwogen besluit genomen kan worden. De motie vraagt om een snelle uitwerking van de voorstellen. Dat is goed. Tegelijkertijd kan de noodzakelijke afweging pas volledig plaatsvinden als wij weten wat de gevolgen zijn van nieuw kabinetsbeleid. Dat zal in hoge mate bepalen in
- 1180 hoeverre er meer middelen zijn dan nu worden geraamd of juist minder, dat kan ook. Bij de kadernota is ook de discussie gestart over een aangepaste begrotingssystematiek. In onze ogen is er breed draagvlak vanuit de Staten nodig. Er zijn gelukkig inmiddels afspraken gemaakt om

dit via een uitgebreide Rekeningencommissie op te pakken. Tenslotte zien wij graag de
beantwoording van onze vragen tegemoet, maar dat laat onverlet dat wij kunnen instemmen met
1185 deze kadernota.

De **VOORZITTER**: Het woord is tenslotte aan de heer Heijnen die zijn maidenspeech houdt.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Voor ons ligt de kaderbrief 2017 – 2020 en dat is een
1190 belangrijk document, want dat geeft richting aan de begroting voor het komend jaar en de jaren
daarop. Maar deze kaderbrief bevat volgens ons financieel gezien niet zo'n goed nieuws. Na een
goed jaar 2016 gaat de provincie in 2017, 2018 en 2019 naar verwachting meer uitgeven dan dat
er binnenkomt. Door het saldo te spreiden blijft er toch nog een positief bedrag van 6 miljoen
euro over, maar daarbij zijn een aantal prachtige plannen uit het coalitieakkoord nog niet
1195 verwerkt. Geen bomen die tot in de hemel groeien en tijd voor scherpe keuzes. Wij kijken op twee
manieren naar de kaderbrief. Natuurlijk door continu te zoeken naar hoe wij de inkomstenkant
kunnen verhogen. Niet door de motorrijtuigenbelasting te verhogen, maar wel door te kijken naar
welke reserves of voorzieningen kunnen worden afgewaardeerd om op die manier incidenteel
geld in te zetten voor incidentele programma's. Bij het maken van die scherpe keuzes over waar
1200 wij het geld dan wel aan uitgeven, zijn voor het CDA het verkiezingsprogramma en het
coalitieakkoord natuurlijk leidend. Neem zo het programma De Kop werkt. Een fantastisch
programma om de economische potentie in de kop van Noord-Holland maximaal te benutten.
Bestaande bedrijven meer kansen geven om te groeien en de regio nog aantrekkelijker en
leefbaarder maken. Afgesproken is dat op het moment dat de regio het eens is over het
1205 investeringsprogramma, de provincie de helft betaalt. Dat is precies de dienstbare provincie die
het CDA graag ziet. Samen met de regio de schouders eronder zetten en bijdragen aan toerisme,
arbeidsmarkt, havenontwikkeling, infrastructuur, et cetera. Een programma dat absoluut
doorgang moet vinden en het is dan ook niet voor niets dat dit programma in de lijst met
prioriteiten voor het komende begrotingsjaar is opgenomen in de motie die wij samen met de
1210 VVD, D66 en PvdA indienen. Hetzelfde geldt overigens ook voor glasvezel. Een dienstbare
provincie die de leefbaarheid in de regio scherp op het vizier heeft, investeert ook in snel internet
voor de melkveehouder die dagelijks data uitwisselt met overheidsinstanties, toeleverende
bedrijven en de melkfabriek. Maar ook voor de scholier die zijn huiswerk maakt nadat hij ruim 10
km is teruggefietst van de middelbare school. Ook dat programma is meegenomen in de
1215 ingediende motie en daar zijn wij trots op. Over de Markermeerwadden zijn inderdaad nog
aanvullende zaken genoemd rondom de cofinanciering en de consequenties. Voor ons belangrijk
om dat uit te zoeken alvorens wij overgaan tot verdere behandeling. Tot slot, ook staat onder dit
agendapunt het onderzoeksrapport begrotingssystematiek. Ik heb daar nog niet veel fracties over
gehoord, maar de uitkomsten en aanbevelingen van dit onderzoek zijn herkenbaar voor mijn
1220 fractie en daarom hebben wij van harte ingestemd met het opstellen van een plan van aanpak en
daarin uit te werken hoe de begrotingssystematiek kan worden verbeterd.

De **VOORZITTER**: U hebt allemaal behoefte aan koffie en het college heeft behoefte om zich over
de moties en amendementen te buigen. De vergadering is voor tien minuten geschorst. De
1225 vergadering is heropend.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, de vragen die gesteld zijn, zijn beperkt. In de richting van mevrouw Alberts wil ik haar meegeven dat ik begrijp dat zij zich niet herkent in deze kaderbrief, maar ik kan niet anders constateren dan dat deze kaderbrief is gebaseerd op een coalitieakkoord dat is opgesteld door vier partijen, waar de SP er niet een van is. Volgens mij is het

1230 coalitieakkoord tot stand gekomen op basis van de verkiezingsprogramma's van dezelfde partijen, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de meerderheid van de Noord-Hollanders op die partijen gestemd heeft en dat is de enige toelichting die ik kan geven op waarom de kaderbrief in elkaar steekt zoals die in elkaar steekt. U hebt een motie of amendement ingediend over het openbaar vervoer. Met u constateer ik – en volgens mij heb ik dat al eerder in de

1235 commissie laten doorschemeren – dat het aanbesteden van de concessie Noord-Holland-Noord best complex is. Ik snap heel goed dat u het amendement indient zoals u het indient, maar ik ga u dat wel ontraden, omdat u wilt dat dit meegenomen gaat worden op het moment dat de gunning al heeft plaatsgevonden en dat is niet mogelijk. Op het moment dat wij aanbesteden,

1240 zullen wij moeten aangeven welk bedrag daarvoor beschikbaar is en dat betekent dat op het moment dat het programma van eisen definitief wordt vastgesteld, het budget definitief bekend dient te zijn en niet pas na gunning. Daarom moet ik u deze motie ontraden. Een aantal partijen waaronder 50plus en CU/SGP, hebben aangegeven dat zij aan het worstelen zijn met de bedragen die opgenomen zijn in tabel 5. Hoe zit het met die bedragen? Wij hebben een uitgebreide

1245 exercitie gedaan bij het opstellen van de kaderbrief, waarin geïnventariseerd is welke projecten je op grond van het coalitieakkoord graag tot uitvoering zou willen brengen. Dat is in feite alles wat in 5.4. en 5.5. staat. Dat heeft allemaal een directe relatie met het coalitieakkoord. Als je moet gaan kiezen uit de prioriteiten, dan kiezen wij voor zaken die wij bij wijze van spreken morgen tot uitvoering kunnen brengen. Als je concludeert dat een project nog zo groen is dat je in de

1250 eerstkomende drie jaar nog geen spade in de grond kunt steken en daar wel geld voor zou reserveren, betekent dat dat het geld langer op de plank blijft liggen en dat vonden wij niet raadzaam. Daarom is gekeken naar een aantal elementen om de prioritering aan te brengen tussen wat wel en niet uitvoeringsgereed is en dat is de cesuur die is aangebracht tussen tabel 5.4 en tabel 5.5. Met wat in tabel 5.5 staat, zijn wij nog steeds doende om dat tot het

1255 uitvoeringsgereede niveau te brengen. Om een voorbeeld uit mijn eigen portefeuille te nemen, er staat iets in over overnachtingsplaatsen voor de binnenscheepvaart. Daar hebben wij een inventarisatie uitgevoerd in overleg met de scheepvaartsector, omdat die heeft aangegeven dat er veel behoefte aan bestaat. Dat is een nuttig project, maar nu is de volgende vraag, op welke plaats zou je die overnachtingsplaats moeten aanleggen? Daar heb ik als gedeputeerde op dit

1260 moment nog geen antwoord op. Dat betekent dat ik niet met goed fatsoen kan zeggen, ik ga er dit jaar of volgend jaar mee aan de slag. Dat betekent niet dat je dat niet wilt, maar wel dat er nog geen concreet plan is dat morgen opgepakt kan worden, zodat je overmorgen het geld kunt besteden. Dat is het onderscheid tussen 5.4. en 5.5. Natuurlijk werken wij eraan om tabel 5.5. opgewerkt te krijgen naar uitvoeringsgereed en op dat moment zal – als de financiële middelen

1265 niet voldoende zijn – een nadere prioritering gemaakt moeten worden. Uiteraard proberen wij dat bij de begrotingsbehandeling te doen en zullen wij een voorstel doen voor de nadere prioritering. Op de motie van de coalitiepartijen kom ik dadelijk even terug. De heer Klein zegt, heel goed dat u iets doet met smart mobility, want slimme auto's maken extra asfalt overbodig. Ik denk dat wij

1270 het daar nog niet met elkaar over eens zijn, maar die discussie wil ik graag verder met u voeren
in de commissie. Het Centraal Planbureau voor de Leefomgeving heeft aangegeven dat tot 2050
er nog geen verwachtingen zijn voor minder noodzaak voor asfalt in relatie tot smart mobility,
zover zijn wij ook nog lang niet. De discussie tussen de deskundigen of slimme auto's kunnen
rijden op domme infrastructuur of dat zij slimme infrastructuur nodig hebben en welke
maatregelen dat vergt voor de infrastructuur, loopt nog steeds. Dat is een ingewikkelde
1275 discussie, maar ik wil samen met u met alle plezier verkennen waar dat toe zou moeten en waar
dat toe zou kunnen leiden. Overigens is het niet zo dat alle geld in de PMI voor infrastructuur
uitsluitend bedoeld is voor nieuwe infrastructuur. Het gaat ook om het beheer en het verbeteren
van de bestaande infrastructuur. Uw motie over het fonds tijdelijke huisvesting. Ik adresseer
datgene wat u aangeeft over Crailo en gedeputeerde Geldhof zal ingaan op de fondskant en het
1280 Gelderlandse deel van uw motie. U geeft aan dat er tussen 500.000 en 2 miljoen euro extra
inkomsten zijn. Daar wil ik het nodige aan afdoen, omdat dat misschien wel geldt voor het
huurcontract sec, maar zoals u recent hebt kunnen vernemen, gaat de afspraak die wij hadden
met de Veiligheidsregio Gooi en Vecht om een deel van Crailo van ons over te nemen voor de
vestiging van een oefenterrein, niet door. Wij hadden al een fors verlies op het netvlies voor de
1285 totale exploitatie van het terrein Crailo. Mocht er iets overblijven wat nog twijfelachtig is, dan
geeft u terecht aan dat dat alleen het geval is als je het hele contract zou uitdienen, dan bestaat
de kans dat je een bedrag overhoudt. Waarschijnlijk komt er ook een mogelijkheid om tussentijds
op te zeggen en dan is het maar de vraag of dat wat u hier becijfert, correct is. Los van de
bedragen lijden wij vooralsnog verlies op Crailo en dat betekent dat het geld dat hier resteert,
1290 gewoon in een gat valt.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): In de commissie is aan de orde geweest of het misschien problemen
zou opleveren, de opvang van asielzoekers in Crailo met de ingebruikname door de
veiligheidsregio. U hebt toen gezegd dat dat absoluut niet aan de orde was, terwijl ik in de krant
1295 heb kunnen lezen dat het een probleem is, want zij hebben zich teruggetrokken vanwege de
opvang en eventuele klachten.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, volgens mij heb ik het anders gezegd. Ik heb aangegeven dat de
veiligheidsregio zich daar zorgen over maakte, maar dat het COA daar een brief over zou sturen,
1300 waarin zij zou aangeven dat zij geen bezwaar heeft tegen de komst van het oefencentrum. Dat
neemt niet weg dat je nooit – en zo heb ik het volgens mij in de commissie gezegd – kunt
garanderen dat mensen geen klacht indienen. Of die klacht als gegrond wordt beoordeeld, dat is
een andere vraag. Op het moment dat de veiligheidsregio zich daar zou vestigen wetend dat daar
ook asielzoekers gehuisvest zijn en dat risico aanvaard hebbend met inachtneming van de brief
1305 van het COA, dan is de kans dat een dergelijke klacht ongegrond wordt verklaard, torenhoog in
mijn ogen. Daar heeft de Veiligheidsregio Gooi en Vecht nooit aan getwijfeld en die was alleszins
bereid. Het probleem zit hem ook niet bij deze Veiligheidsregio, maar bij de Veiligheidsregio
Utrecht en die heeft pas in een heel laat stadium aangegeven dat zij dat onvoldoende vond. Dat is
eerder niet met ons als provincie gewisseld, omdat de Veiligheidsregio Gooi en Vecht daar een
1310 totaal ander oordeel over had. De heer Leevers heeft een ding meegegeven en dat was dat hij het
een omvangrijk boekwerk vond. Ik geef hem in overweging dat het 15 miljoen euro per pagina is

en dan vind ik het 40 wel bestede pagina's, zeg ik u heel eerlijk. In de richting van de VVD heb ik al aangegeven dat wij natuurlijk met RAP bezig zijn om dat uitvoeringsgereed te maken. Dan de heer Yurdakul, met dank voor uw bespiegelingen over oudejaarsavond 2023, 2024. Zullen we er
 1315 een wedje over afsluiten of u gelijk krijgt of niet? Daar voel ik wel voor. U vraagt of het college kan aangeven met welk bedrag de reeds gemaakte beleidskeuzes vanaf 2020 de structurele financiële middelen van de provincie belasten. In feite is dat het exploitatiedeel van de begroting, zoals u die in september/oktober toegestuurd krijgt. Daarmee heeft u het antwoord op uw vraag. De tweede vraag was of wij een Perspectiefnota wilden opstellen op basis waarvan PS de
 1320 beleidskeuzes voor de lange termijn kunnen maken. Ik wil met alle plezier allerlei nota's maken, maar ik zou daarover graag met u van gedachten willen wisselen wellicht in commissieverband, want dit lijkt mij daar niet het aangewezen moment voor, en door te praten over wat u dan precies verwacht, want dat is mij niet helder. Wat voor perspectief wilt u dat ik in beeld breng, want wij hebben al eens eerder een Perspectiefnota gemaakt en in mijn herinnering heeft die
 1325 jammer genoeg nooit tot besluitvorming geleid. Dat zou ik een volgende keer met u willen voorkomen. Wellicht dat ik u het aanbod kan doen om daar nader van gedachten over te wisselen. De heer Den Uyl vraagt hoe het zit met de onderzoekskosten voor de Duinpolderweg en waarom die niet uit het PMI kunnen komen. Het PMI is bedoeld voor de kapitaalslasten en dit zijn incidentele onderzoekskosten. Die komen altijd ten laste van een onderzoeksbudget. Daarvoor
 1330 stelt u altijd een apart onderzoekskrediet ter beschikking. In dit geval heeft de stadsregio de onderzoekskosten een tijd lang voorgefinancierd. Mijn taxatie is dat dat op kortere of langere termijn niet meer zal gebeuren, dat de stadsregio ook naar de partners kijkt om de verdere onderzoekskosten voor hun rekening te nemen. Dat is de reden waarom wij zowel met het oog op het vergoeden van eventueel gemaakte onderzoekskosten aan de stadsregio als met het oog
 1335 op de toekomstige onderzoekskosten separaat nieuw budget vragen, dat niet uit het PMI kan. De heer Heijnen zegt tenslotte dat wij meer uitgeven dan er binnenkomt. Ja en nee. Ja, wij putten ook uit reserves en dat is geld dat er al is. Uw Staten hebben ons altijd opgedragen dat zoveel mogelijk te doen mede in relatie tot de Wet Hof om te voorkomen dat wij dat straks niet meer zouden kunnen doen als daar wat strakker de hand aan gehouden gaat worden door het
 1340 Ministerie van Financiën. Tegelijkertijd is onze begroting wel structureel in evenwicht.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, een paar onderwerpen die mijn portefeuille regarderden, zijn langsgekomen. In eerste instantie in reactie op GL, die zei, er staat iets defensief in het beleid voor zonneparken, want daar staat dat wij de deur niet wijd willen openzetten in het
 1345 buitengebied. Daar wil ik graag straks met u over in gesprek gaan. Wij gaan het zonnebeleid vaststellen. Er is gezocht naar een vorm die passend is bij het buitengebied en met respect voor het open landschap. U heeft iets gevraagd over het tegengaan van de verrommeling op het strand en duinenlandschap. Dat beleid is in Noord-Holland in goede handen. Eerst moeten de twee sets Statenvragen daarover beantwoord worden voordat ik u daarin kan meenemen. Het fonds en het
 1350 Gelders model, motie 24 van CU/SGP, collega Post is net ingegaan op het financiële aspect daarvan. Het eerste bolletje, om de mogelijkheden te onderzoeken van een fonds ten behoeve van de realisatie. De vraag is of dat de kern van het probleem is. Ik kan u in ieder geval zeggen dat er een bestuursakkoord is getekend tussen het Rijk en de VNG en daar zitten allerlei financiële afspraken in om een hoop zaken te regelen. Dus los van het feit of er geld is, is er

1355 gezegd, in Gelderland is men ook aan het kijken of dit het wel is. Er is in ieder geval een andere mogelijkheid om dit met het geld op basis van afspraken tussen het Rijk en VNG te regelen, dus wij zouden u deze motie willen ontraden.

1360 Gedeputeerde **TALSMA**: Voorzitter. Als ik partijen goed beluister, dan betreffen twee dingen mijn portefeuille. Mevrouw Alberts sprak over bomenkap. Zij zei dat zij daarover door een zekere Jeannette aangesproken is en over nog meer punten betreffende het milieu. Wat mij nou zo bovenmatig interesseert, is wat mevrouw Alberts op die vragen geantwoord heeft, want het is onze taak als beleidsmakers om als mensen daarnaar vragen, daarop te antwoorden. Wij kappen niet zomaar bomen, daar zijn altijd redenen voor, iepziekte of dat de natuur beter tot zijn recht

1365 komt als de bomen gekapt worden, andere natuur, het kan zijn dat het exoten zijn, bomen die hier eigenlijk niet thuishoren. Het is maar even een voorbeeld. Ook voor strandhuizen hebben wij een duidelijk beleid, dus als wij als beleidsmakers waar u ook bij hoort, alleen maar antwoorden op vragen van mensen, de afstand is te groot en men luistert niet naar u, dan is dat onvoldoende. Ik kan u zeggen dat ik bijna dagelijks als gedeputeerde word ondervraagd door Jeannette en

1370 Henk en Khalil over dit soort dingen en het is juist het leuke van ons werk en ook als Statenlid dat wij daar proberen antwoord op te geven, want dan krijg je feedback die je weer kunt gebruiken om de besluitvorming te verbeteren. Ik hoop dat u wilt zeggen wat u geantwoord heeft aan de mensen die u ten tonele heeft gevoerd. Dan de opmerkingen van de heer Hietbrink over NNN. Dank voor de complimenten, mooi dat wij dat gehaald hebben, meer dan 250 ha afgelopen

1375 jaar en dat hoop ik dit jaar ook weer te gaan halen. Als je dat allemaal optelt, rekenkundig ga je dat niet halen. Even een herhaling van wat wij vorig jaar op dezelfde plek gezegd hebben en ook in de commissie al een aantal keren hebben aangegeven. Kwantiteit is een, kwaliteit is iets anders, daar blijf ik op hameren. Natuurlijk gaan wij proberen om in 2027 het totaal te halen waar wij voor getekend hebben. Wat de financiën betreft, wil ik verwijzen naar wat daar eerder

1380 over gezegd is. Natuurlijk blijven wij tot 2027 ons uiterste best doen om ook het financiële gat te vullen, maar dat geldt voor alle beleidsvoornemens die wij hebben.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Te beginnen met de PVV en de zorgen over de KLM. Die zorgen delen wij met elkaar. Vanuit het Rijk wordt eraan gewerkt, met name aan het selectiviteitsprincipe

1385 wat erop neerkomt: eigen maatschappij eerst, om te proberen de schade te beperken. De rol van de provincie is daar niet echt groot in. De motie die u samen met de VVD heeft ingediend over het terugbrengen van de Formule 1 races naar Zandvoort. Verstappen heeft wel wat tweeweggebracht met zijn overwinning bij de Grand Prix in Spanje. Laat ik de strekking van de motie zo interpreteren, op welke wijze Noord-Holland de drempels weg kan nemen om die

1390 realisatie dichterbij te brengen. Ruimtelijk kan het, er zijn geen provinciale regels die dat tegenhouden. Milieutechnisch zijn er wel een aantal dingen die het lastig zouden kunnen maken. Mag ik hem zo interpreteren dat wij in elk geval een actie van de gemeente Zandvoort of de KNAF afwachten en als zij ons uitnodigen om aan tafel te gaan zitten, dan zeggen wij geen nee, maar wij nemen niet zelf het initiatief. Op die wijze is de motie misschien overbodig. Als wij een

1395 uitnodiging krijgen, dan zullen wij daar positief op reageren. De SP, ik heb gesproken met Johan en Tjeerd, Elisabeth en Joke, met Kees en Jack, achternamen hoeven niet vermeld. U hebt het zelf in uw betoog gezegd, u loopt al een tijdje mee. Dan sluit ik mij aan bij wat collega Talsma net

heeft gezegd, die had ook kunnen antwoorden dat het kappen van bomen zorgvuldig wordt
 uitgevoerd. En u zit erbij in deze Statenzaal. Ik had zelf nog een vraag aan Remine, achternaam
 1400 hoeft niet vermeld. De SP stemde nog niet zolang geleden tegen de strategische economische
 beleidsagenda met als reden dat er in Noord-Holland bedrijven zijn die belasting ontduiken. Daar
 ben ik nog steeds niet uit, dat dat nou de reden was van uw tegenstem. Ik had van u een wat
 inhoudelijker reactie verwacht naar aanleiding van uw betoog over hoe de Statenleden en fracties
 invloed kunnen uitoefenen. Dan GL. Wij hebben in de commissie het debat al een beetje gevoerd.
 1405 Ik ben er als gedeputeerde Economische Zaken, zeker gelet op de afgelopen zeven tot acht jaar
 economische crisis, van overtuigd dat op momenten van economische groei investeringen in
 duurzame economie echt groter worden. Dat zien wij ook in de praktijk. Ik zou u willen vragen,
 kijk naar wat er op dit moment in het bedrijfsleven gebeurt, want die heeft zelf ook door dat die
 investeringen in de duurzaamheid van hun eigen bedrijf absoluut noodzakelijk zijn. Dat zie ik
 1410 over de volle breedte in de provincie, want ik ben heel vaak in contact met bedrijven en
 ondernemers. Wij zien dat gewoon gebeuren. Economische groei is echt nodig om die
 doelstellingen te kunnen halen, want als de bedrijven niet meedoen, dan redden wij het als
 overheid echt niet alleen. Wij zullen daarin moeten samenwerken en samen optrekken. Dan de
 PvdD. Ik ga met name in op de amendementen. De eerste gaat over het opruimen van historisch
 1415 afval van Petten. Dit amendement is echt overbodig en om die reden ontraad ik dit amendement.
 Ten eerste klopt de inhoud niet, die is gebaseerd op onjuiste informatie uit de media. Dat zal ik
 even onderbouwen. Er is geen probleem. Er is een voorziening getroffen van 104 miljoen euro. Er
 komt op dit moment geen afval bij. Verder is het zo dat de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en
 Stralingsbescherming toezicht houdt en NRG is financieel en organisatorisch in staat om dat afval
 1420 op te ruimen. Die instantie die ik net noemde, houdt daar toezicht op. Ik ontraad dit
 amendement omdat het overbodig is. Het amendement versnellen biologische landbouw.
 Complimenten aan de heer Van Liere. Zeer creatief als het gaat om hoe hij onder de zaaglijn
 komt, heel leuk bedacht. Toch is hij wat mij betreft overbodig, omdat het Rijk op dit moment een
 regeling heeft om omschakelende boeren te helpen. Die hebben al een deel van de handschoen
 1425 opgepakt. Verder houdt het beleid van Noord-Holland dat is ingezet, niet in dat er telkens
 gedebatteerd wordt over of het 5 of 6% is, maar laten wij inzetten op verduurzaming van de
 sector in de volle breedte. Dan maak je veel meer meters en dan wordt het verschil kleiner. Dat
 staat in het coalitieakkoord en dat is een hele goede keuze, die ondersteund wordt vanuit de
 sector. Verder is het altijd de keuze van de ondernemer zelf om wel of niet om te schakelen. Ik
 1430 was van de week nog bij een bedrijf in Heerhugowaard, dat middenin die omschakeling zit. Dat is
 best een dingetje voor een bedrijf. Maar hij doet het wel, omdat het een lucratieve markt is op dit
 moment. De vraag stijgt en de prijzen zijn hoger, daar moet je je als overheid niet te veel mee
 bemoeien. Dan de vragen van 50plus over de ROM. De jaarrekening 2014 is vastgesteld, maar die
 moet nog in de Aandeelhoudersvergadering worden vastgesteld. Die is er, daar kan ik uw zorg
 1435 wegnemen. Wij verwachten voor augustus de jaarrekening 2015. Daar kan ik uw zorg misschien
 ook wegnemen. Daar wordt aan gewerkt en daarvoor hebben de aandeelhouders uitstel verleend.
 De vragen van de CU/SGP over de gelden voor de MRA. Hoe zit dat precies? Wij hebben dat
 opgevoerd in de bezuinigingen en wij hebben hem nu teruggebracht. Daarom ligt hij vandaag
 voor. Het gaat om 1 miljoen euro voor de MRA en de structuur van de MRA en die 1,5 miljoen
 1440 euro is bestemd om mee te doen in innovatieprojecten van de MRA. Daar is dat geld voor

bestemd. Het is eigenlijk een teruggedraaide bezuiniging. Dat heeft ook te maken met het feit dat de Amsterdam Economic Board en de PRES op een hele andere manier zijn gaan werken naar aanleiding van onze kritiek daarop. Vandaar dat die nu in de kaderbrief staat. De VVD, denkt u dat u het gaat redden met de verhoging van het schadeplafond? De kans is inderdaad groot dat wij het niet gaan redden, mijnheer Van Straaten, met die 900.000 euro. Dat heeft twee redenen. De eerste is zeer actueel, want de vangacties kunnen niet doorgaan. Dat probleem wordt wel opgelost met de nieuwe wet, want die staat vangkralen toe. Het effect zal waarschijnlijk zijn dat dit in 2016 tot hogere schade zal leiden. Uw tweede vraag over het zomerschadeplafond, 2 miljoen euro landelijk. Dat is niet juridisch houdbaar gebleken, want een schadeplafond moet een basis hebben in landelijke wetgeving. Dat wordt niet opgelost door de nieuwe wet, maar wel zijn de provincies en het Rijk hard op zoek naar opties om toch een maximum te stellen, want u hebt gelijk, het is een soort van openeinderegeling en dat is heel vervelend voor PS, maar ook voor ons. Hiermee heb ik alle vragen beantwoord.

1455 De **VOORZITTER**: GS zijn ook door de tijd heen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Voor mij resteert een drietal onderwerpen. Waarom geen Brexit en TTIP-analyse in de kaderbrief? Omdat dat geen zaken zijn die de provincie regaderen en ook niets toevoegen aan de informatie die beschikbaar is in openbare bronnen. Ik kan mij voorstellen dat het voor de SP wellicht lastig is om te analyseren wat dat zou kunnen betekenen, maar ik nodig u van harte uit in het kader van een dienstbaar college dat als u daar moeite mee heeft, om bij mij langs te komen om te kijken of ik een aantal dingen kan duiden. Het tweede, de bedrijfsvoeringreserve en ICT en randapparatuur. Het budgetrecht voor deze reserve ligt bij PS en op het moment dat daaraan onttrokken wordt, gaat het langs PS. Richting de begroting zal ik ervoor zorgen dat er een helder voorstel ligt. Diverse partijen hebben gesproken over de Markerwadden. Ik ben als portefeuillehouder blij dat die in ieder geval in tabel 5.5 terechtgekomen is en dat geldt voor alle onderwerpen die daar staan, want het college had ook kunnen zeggen, goh, wij hebben daar geen geld voor en nemen dat niet op en dan is het weg en dan is het uit beeld en dan is het aan u om te kijken of wij dat terug kunnen krijgen. Ik ben vanuit de optiek wat kunnen wij daarmee, heel blij dat het er staat. Ik denk dat het college de taak heeft bij de Markerwadden dat er een ordentelijk voorstel komt, mits wij de bedragen kunnen vinden in de randvoorwaardelijke sfeer.

1475 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Ik heb gewacht op welke gedeputeerde begint over de motie die wij hebben ingediend over de prioriteiten Kaderbrief. Volgens mij is die vergeten.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Post komt nog even in de rebound straks.

1480 De heer **YURDAKUL** (D66): GS praten met één mond, dus dat kan ik net zo goed aan de heer Loggen vragen.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Post komt nog even in de rebound en gedeputeerde Loggen wordt bedankt voor zijn antwoord.

1485 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik ben vergeten de motie van de vier coalitiepartijen van advies te voorzien. In mijn beantwoording heb ik al aangegeven dat wij alle projecten zo snel mogelijk uitvoeringsgereed willen hebben. Ik snap uw bijzondere aandacht voor de projecten die u noemt. Het betekent in formele zin dat die overbodig is, want wij doen het al. Ik laat het aan de wijsheid van de Staten over om te bekijken wat u met deze motie doet.

1490

De **VOORZITTER**: Mijnerzijds motie 22, het gebruik van de term vluchtelingen en asielzoekers. Mensen die hier asiel aanvragen, komen soms uit onveilige landen en soms zijn het mensen die primair om economische redenen hier asiel aanvragen. In de eerste overweging – en daar gaat het fout – wordt de indruk gewekt dat het overwegend gaat om economische gelukszoekers, 1495 maar dat is in strijd met de feiten. Daarom ontraadt het college deze motie in politieke zin. De heer Klein heeft een vraag gesteld over de MRA in relatie tot het convenant. De Staten hebben inmiddels een voordracht gekregen en die zal na de zomer behandeld worden. Daar kunnen alle vragen aan de orde komen.

1500 *Tweede termijn*

De **VOORZITTER**: Wij zijn bij de tweede termijn gekomen. De heer Van Hooff ziet af van het woord.

1505 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter, eerst amendement 6. Gedeputeerde Post zegt dat wij dat niet kunnen doen, want dan is het na gunning, maar in het amendement staat na aanbesteding en dat is echt iets anders. Tevens gaat de gedeputeerde voorbij aan een van de twee kernpunten uit het betoog, namelijk nieuwe ontwikkelingen. Dit is een nieuwe ontwikkeling die ons misschien voor een probleem stelt straks en dat mag niet genegeerd worden. Dat is waarom wij dit amendement 1510 hebben ingediend. Ik ben zeer bereid om de tekst die ik net heb uitgesproken, te e-mailen aan degenen die daarin geïnteresseerd zijn, want de kern van het betoog wordt helaas niet opgepikt. Dat vind ik jammer. De strekking was tweërlei, houd rekening met ontwikkelingen en daarvan heb ik er een aantal genoemd en de andere is, vraag je nou eens af waarom er afstand ervaren wordt door heel veel mensen. Mijnheer Talsma, ik ga natuurlijk niet het beleid van de coalitie 1515 uitleggen, dat moet u zelf doen.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Allereerst dank aan de heer Yurdakul voor zijn stimulerende bijdrage over oudejaarsavond 2024. Misschien moeten wij ons best doen om die oudejaarsavond iets gezelliger te maken en daar zijn twee dingen voor nodig. Ten eerste zou er nu al moeten 1520 worden gekeken hoe je dat financiële gat dat er gaat komen, kunt dichten. Ik heb zijn bijdrage ook zo beluisterd. Het zou mij deugd doen als onze vragen over het gat in het meerjarig exploitatieperspectief in verband met NNN ook in die zin beantwoord zullen worden. Ons punt was, neem het nou op als je een meerjarig exploitatieperspectief hebt. Er ontstaat volgens ons een gat en wij krijgen er maar geen duidelijk antwoord op van GS. Nogmaals de vraag of u bereid 1525 bent dat bedrag mee te nemen wanneer u de volgende keer een meerjarig exploitatieperspectief opstelt. U hebt dat nu niet gedaan, ons is niet helemaal duidelijk waarom niet. Wij horen graag

hoe en wat. In de maidenspeech van mijnheer Heijnen werd gezegd dat de bomen niet tot in de hemel groeien. Dat moet vooral voor het CDA een hard gelag zijn, maar wij denken dat wij de oudejaarsavond 2024 tot een betere avond kunnen maken als er aan deze kant iets geregeld wordt. Als mevrouw Post dan ook nog bereid is om een veganistische maaltijd te serveren, dan denk ik dat het een hele geslaagde avond wordt. Ik zal niet op alle moties en amendementen ingaan. Ik wil wel kort iets zeggen over motie 22 over het gebruik van het woord vluchtelingen. Volgens ons is het woord vluchtelingen een begrip dat juridisch is vastgelegd in het Verdrag voor de Rechten van de Mens. Als de PVV vindt dat daar iets aan moet veranderen, dan stellen wij voor dat zij dat aanhangig maken waar dat moet, namelijk in de Tweede Kamer. Dan moeten ze Nederland met de opdracht op pad sturen om dat verdrag aan te passen. Verder stel ik voor dat wij die term gewoon blijven gebruiken, maar natuurlijk zo zorgvuldig mogelijk.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. Het is fantastisch om te horen dat alle problemen die wij dachten te adresseren met ons amendement natuurlijk opgelost zijn, want dat is in feite wat de gedeputeerde zegt. Amendementen zijn overbodig, het probleem is opgelost, maar ondertussen ligt er nog steeds nucleair afval op een plek in Petten waar dat niet zo moeten liggen. Er is maar een plek voor nucleair afval, dat is COVRA, dus daar moet het heen. Het probleem blijft nog steeds bestaan. De gedeputeerde zegt, het geld is eigenlijk wel voldoende. Als dat zo is, dan kan het amendement in ieder geval geen kwaad. Dan zal er geen gebruik van gemaakt worden, maar is het nog steeds geen probleem. Het is wel een risico, want het gaat om een experimentele methode van vervoeren van nucleair afval. De kans dat hier een overschrijding zou kunnen ontstaan, is niet denkbeeldig. Daarom denk ik dat het verstandig is om dit amendement wel aan te nemen in een kleine gewijzigde vorm. De regel AC moet zijn AC accent, want AC bestaat namelijk al, dat is de Duinpolderweg en dan zou het technisch gezien in plaats van de Duinpolderweg komen. Wellicht dat sommigen van ons dat best een goed idee vinden, maar dat was niet de portee van dit amendement. Het amendement biologische landbouw. Het Rijk doet het al, nee, het Rijk doet ook eindelijk een paar goede stappen, geen enkele reden voor de provincie om achterover te leunen, want verduurzaming van de landbouw is ontzettend noodzakelijk en natuurlijk is dat uiteindelijk de keuze van de ondernemer. Want het is wel een dingetje, zei de gedeputeerde, dat klopt, dus vandaar dit amendement. Een beetje ondersteuning kan de ondernemer namelijk best gebruiken bij het omschakelen. Dat is wel gebleken. Hij voegt er vervolgens aan toe dat een overheid daar niet in moet gaan zitten, dat vond ik wel een beetje bijten met zijn claim dat het Rijk het nu al aan het doen is. Heeft hij tegen de staatssecretaris gezegd dat hij dat beleid moet gaan intrekken, want het blijft een ondernemerskeuze? Dat kan ik mij toch niet voorstellen. Dan vraag ik mij af waarom hij dat wel over mijn amendement zegt. De motie van de coalitiepartijen, goed dat jullie er weer uit zijn gekomen, dat zal een flinke discussie geweest zijn. Er lag een menukaart van GS met een aantal onderwerpen en dan kon je een prioriteitenlijstje maken en dat hebben jullie gedaan. Heel goed, maar dat gaan wij niet steunen. Wij ondersteunen niet de prioriteit die jullie aan de Kop werkt geven, maar ik vind het ook niet zo sterk om je als PS te beperken tot het kiezen van een menu binnen een menukaart van GS. U had ook een amendement in kunnen dienen. Formule 1 voor Zandvoort omdat er windmolens voor de kust staan en dan hebben ze daar last van vervuiling van de horizon en daarom gaan wij er een

1570 flinke dot geluidsbelasting tegen aangooien. Ik kan het niet volgen en wij zullen hartgrondig tegenstemmen.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, ik hou het heel kort. Bedankt aan GS voor alle antwoorden. Wij zijn het met een aantal dingen nog steeds niet eens. De motie van de coalitie steunen wij niet, want wij hebben al een aantal keren aangegeven dat wij graag een onderdeel sociaal domein in het coalitieakkoord opgenomen zien. Daar is deze coalitie helaas doof en blind voor en daarom ondersteunen wij het prioriteitenlijstje niet.

1580 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik wil de gedeputeerden danken voor hun reactie. Ik ga graag in op het aanbod van gedeputeerde Post om een keer door te praten over de kansen van slimme mobiliteit, want ik denk dat de consequenties ook op kortere termijn toch wel heel groot kunnen zijn. De motie Fonds tijdelijke huisvesting, gedeputeerde Geldhof antwoordt dat het fonds wellicht niet een goede oplossing is. Ik ben wel gevoelig voor dit argument, dus is mijn vraag, kunt u ons misschien laten weten waar de knelpunten zitten en in hoeverre het fonds van de provincie Gelderland wel of niet functioneert? Als dat zo is, dan is die motie op dit moment 1585 misschien inderdaad nog niet nodig. Dan in reactie op de MRA-gelden. De gedeputeerde zegt dat het om een teruggedraaide bezuiniging gaat. Dat is duidelijk, dat had ik al begrepen. U hebt het over 1,5 miljoen euro. Dat klopt, maar in deze kaderbrief staat vier keer 1,5 miljoen euro en vier keer 1 miljoen euro voor het convenant waar wij meer informatie over krijgen. Mijn vraag blijft staan, hoe kunnen wij betrokken blijven bij de besteding van de PRES-gelden? De motie over de 1590 Formule 1 in Zandvoort vinden wij een goed idee, mits er alleen met elektrische auto's geracet gaat worden.

De heer **VAN STRAATEN** (VVD): Voorzitter, dank aan het college voor de reacties. Eén punt is daarin niet aan de orde gekomen en dan moet ik denk ik, naar de heer Talsma kijken, het punt 1595 van de handhaving. Ik heb geconstateerd dat het budget voor handhaving de afgelopen jaren en ook in deze kadernota flink wordt opgeschroefd. De vraag is vooral of dit het gevolg is van het feit dat er te weinig geld voor beschikbaar was – en dat suggereert de kaderbrief – of ten gevolge van toegenomen regelgeving. Dat speelt hier ook voor een deel.

1600 De heer **YURDAKUL** (d66): Voorzitter. Dank voor de beantwoording van onze vragen. Over onze coalitiemotie, wij weten met zijn allen dat niet uitvoeringsgerede projecten die onder de zaaglijn staan, veel geld gaan beslaan en dat wij dat niet kunnen betalen met de huidige budgetten, in ieder geval niet alles tegelijkertijd. Dat was voor ons aanleiding om een prioriteitenlijstje te maken. Hiermee geven wij aan wat wij belangrijk vinden en om die reden zullen wij onze motie 1605 handhaven. Wij hebben GS goed gehoord, maar die zal toch gehandhaafd blijven.

De heer **HIETBRINK** (GL): Een vraag aan de indieners van deze motie. Ik denk dat het goed is dat ik die vraag aan D66 stel, want ik heb kennisgenomen van het feit dat de coalitie bezig is met het gesprek. Ik waardeer het dat zij dat in het openbaar doet door het indienen van een motie, maar 1610 het verbaast mij dat circulaire economie geen prioriteit is gegeven en het verbaast mij vooral dat D66 dit geen prioriteit vindt. Ik vraag mij af of mijnheer Yurdakul dat kan uitleggen.

De heer **YURDAKUL** (D66): Daarvoor is wel een bedrag boven de zaaglijn opgenomen. Daar wordt een studie naar gedaan en daar kunnen wij voorlopig mee leven. Dan wil ik stilstaan bij de
 1615 Perspectiefnota. Gedeputeerde Post nodigt mij uit om hierover met elkaar van gedachten te wisselen. Volgens mij is dat niet echt nodig, want mevrouw Post heeft eerder in 2013 al een Perspectiefnota opgesteld. Dat was een nota waarin mogelijke keuzes voor de toekomst over de kerntaken en intensiteit van uit te voeren activiteiten heel helder verwoord waren. Maar wij zijn nu een tijdje verder, er is veel gebeurd en er zijn nieuwe voornemens. Daarom moeten wij met de
 1620 kennis van nu een Perspectiefnota opstellen en daar serieus over spreken. De vorige Perspectiefnota heeft PS niet gehaald, maar u weet beter dan ik waar dat aan lag. Het was vlak voor de verkiezingen. Het is een notitie geworden die als munitie werd gebruikt in de verkiezingsstrijd. Daarom zeg ik, laten wij tussen nu en volgend jaar zomer een heldere discussie voeren en niet later, want dan ben ik bang dat het wederom in de verkiezingsstrijd zal worden
 1625 betrokken. Dan tot slot de preadvisering van GS op de moties en amendementen, die kunnen wij volgen.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Op een punt verbaast het antwoord van GS ons een beetje, het antwoord op de motie van de coalitie om met voorrang vijf punten uit te werken. Volgens ons
 1630 heeft dat politieke betekenis, dat had de heer Van Liere ook zo begrepen. De boodschap van de gedeputeerde is, het is overbodig want wij doen het al, gaat iets voorbij aan de bedoeling van deze motie, want die is bedoeld om een aantal dingen met prioriteit uit te werken en dat heeft politieke betekenis. Het tweede punt waar ik iets over wil zeggen, is de discussie over de Perspectiefnota. De heer Yurdakul heeft gezegd dat wij graag willen weten in welke mate
 1635 investeringsbeslissingen van nu de toekomstige begroting invullen en welke vrijheid je nog hebt. Het antwoord van de gedeputeerde was dat dat de exploitatiebegroting was, maar dat is nou net iets te breed, want daarin zit niet de vraag waar je op enig moment nog kunt prioriteren als Staten. Wat ligt vast voor welke termijn en waar is ruimte voor een politieke afweging in de begroting? Dat element zouden wij graag zien. In de discussie in de commissie willen wij daar
 1640 graag meer inzicht in. Het laatste punt, ik kan het niet helemaal laten. De heer Bond heeft gesproken over milieutechnische bezwaren voor de Formule 1, klereherrie. Dat is voor ons reden om het college te vragen om bij wijze van uitzondering eventueel een keer één uitnodiging af te wimpelen. Het hoeft niet, het mag altijd komen, maar laten wij daar niet aan beginnen. Wij kennen de geschiedenis en wij weten dat wij niet voor niets zijn gestopt met Formule 1.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. In het kader van de coalitiemotie gingen mijn opmerkingen juist over het meerjarenperspectief. Dat is wel positief, maar groeit niet tot in de mij geliefde hemel. Daarom is het denk ik, goed dat wij die motie indienen om de prioritering aan te brengen. Tegen de heer Van Liere zeg ik, er staan nog veel meer zaken in die ook in het coalitieakkoord
 1650 staan. Zaken waarvoor wij staan. Die volgen daarna voordat wij met tal van amendementen komen. Ik ben blij met het amendement van de PvdD die 20 miljoen euro in de landbouw wil steken. Dat kan ook onbeperkt wat mij betreft, maar met de intentie ben ik niet zo blij, dus dat amendement zullen wij niet steunen. Ik worstel met de Formule 1, want ik ben groot fan en dat geluid is erg weinig.

1655

De **VOORZITTER**: De heer Van Liere over het vorige punt neem ik aan.

1660

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Natuurlijk, want de intentie die hij hierin leest, begrijp ik niet helemaal. Ik had hem graag in eerste termijn al een vraag willen stellen, maar dat kon niet, dus ik ben blij dat dat nu kan. Ik stond hier namelijk vrijdag voor een groep mbo-scholieren en die stelden mij de vraag, het CDA is een christelijke partij en waarom houden die zo vast aan de bio-industrie? Dat hoor ik nu ook weer terug. Waarom doet u dit en waarom wijst u het amendement af dat 20 miljoen euro wil investeren?

1665

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dat komt omdat wij een ander beeld hebben van de huidige landbouw. Ik zie een landbouw die zelf al enorm investeert in dierenwelzijn, bodemvruchtbaarheid en waterkwaliteit. Natuurlijk kan het altijd meer, maar volgens mij moet je dat op een realistische manier doen, zodat je het boerenbedrijf intact houdt en met kleine stappen kijkt hoe dat beter kan. Laten wij zeker niet uit het oog verliezen dat de landbouw al heel veel doet.

1670

De **VOORZITTER**: U weet inmiddels wel wat u tegen de leerlingen moet zeggen.

1675

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Dat klopt, volgens mij heb ik ook het juiste antwoord gegeven. Ik vroeg wel specifiek naar de intentie die hij achter ons amendement zoekt. Onze intentie is om de biologische landbouw een stuk sterker te maken en daarin te investeren. Tot nu toe heeft het CDA dat altijd gesteund, zij het met niet zoveel geld, dat klopt, dat heeft er ook toe geleid dat wij de doelstellingen nooit gehaald hebben. Welke intentie zoekt u achter ons verhaal?

1680

De heer **HEIJNEN** (CDA): U zegt dat gangbare landbouw ten koste gaat van alles wat waarde heeft. Dat zijn aannames die naar ons idee niet kloppen. Biologische landbouw ja, maar wel met kleine stappen die passen bij het tempo van de boer. Formule 1 mag wat mij betreft iets harder, maar ik ben blij met de toezegging van de heer Bond om het gesprek aan te gaan. De motie gaat wat ons betreft nog iets te ver, zeker gezien de status waarin het circuit zich nu bevindt. Daar moet nog heel veel gebeuren voordat daar raceauto's kunnen rijden.

1685

1690

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, in de richting van de SP, dat is dan misschien een verspreking mijnerzijds. U hebt gezegd na de aanbesteding en ik maak er na de gunning van. Per saldo maakt het in formele zin niet uit. Het gaat erom dat op het moment dat je de aanbesteding ingaat, je het bedrag moet noemen dat je beschikbaar stelt en achteraf kun je niet zeggen, ik doe er nog wat meer bij of ik haal er wat vanaf. Zo werkt het niet in aanbestedingsland. Daarom blijft het oordeel over het amendement ongewijzigd, ontraden. Als ik luister naar het verhaal van de heer Yurdakul en de heer Den Uyl dan is dat precies de reden waarom ik graag met u de discussie aan wil gaan over wat u dan verstaat onder een perspectiefnota. Wat u daarover gezegd heeft, is niet hetzelfde als wat de heer Den Uyl daarover gezegd heeft. Als de meerderheid van de Staten graag een Perspectiefnota wil, dan kunt u die natuurlijk van mij krijgen, maar dan wil ik wel graag weten wat u van mij verwacht. Op dit moment kan ik daar geen peil op trekken. U hebt het over na 2020, maar nu voorzien wij dat in 2023 de reserves uitgeput zullen zijn. Ik zeg u, toen ik in

1695

2007 in de Staten zat, was de verwachting dat dat in 2013 aan de orde zou zijn, dus zes jaar later. Wij zitten nu in 2016 en wij denken dat het over acht jaar aan de orde zal zijn. Met andere
1700 woorden, het is al bijna 20 jaar later dan wij in 2007 dachten. Ik weet niet hoe zich dat gaat ontwikkelen en vandaar mijn vraag, wat wilt u met een Perspectiefnota, want ik weet niet precies welk perspectief ik u moet schetsen voor de periode na 2023, al is het alleen maar omdat dat zover weg is dat bijvoorbeeld een wijziging in de systematiek van de motorrijtuigenbelasting veel meer effect gaat sorteren dan het uitgeput raken van onze reserves. Dat soort perspectieven kan
1705 ik u gewoon niet schetsen. Vandaar mijn voorstel dat niet hier te beslissen, maar eerst in de commissie met elkaar van gedachten te wisselen over wat u precies wilt hebben.

De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Gedeputeerde Post heeft eerder een Perspectiefnota opgesteld, dus u weet eigenlijk wel hoe die eruit moet zien. Het gaat ons om een update van het
1710 geheel. Ten tweede, wij weten met zijn allen dat wij over een tijd in 2023 slechts 320 miljoen euro te besteden hebben. Wat kunt u daar nog mee? Daarom moeten wij keuzes maken en daarvoor moeten wij inzicht hebben in hoe wij nu die 320 miljoen euro aan het belasten zijn.

Gedeputeerde **POST**: Ik ben het niet met de heer Yurdakul eens, om de simpele reden dat het
1715 hier gaat over een college dat niet het volgende college is, maar waarschijnlijk het navolgende college. Ik durf met geen mogelijkheid te zeggen – om maar eens een voorbeeld te noemen – hoe dat college omgaat met de opcenten motorrijtuigenbelasting. Als zij van oordeel is dat zij die in hoge mate moet verhogen, dan wordt het perspectief totaal anders. Als het Rijk besluit om een andere systematiek voor het Provinciefonds te kiezen, dan wordt het perspectief totaal anders.
1720 Dat zijn zaken waar ik op dit moment niet op kan preluderen. Een actualisatie van de Perspectiefnota van destijds is helemaal niet aan de orde, omdat de financiële positie waar wij toen in verkeerden, een fundamenteel andere is dan de financiële positie waar wij nu in verkeren. Daarom suggereer ik u, laten wij met elkaar de discussie voeren, want wat u wilt, is totaal iets anders dan wat mijnheer Den Uyl wil. Ik wil graag weten, wat moet ik. Misschien wil de heer Van
1725 Straaten ook iets anders.

De heer **DEN UYL** (PvdA): De gedeputeerde heeft twee keer gezegd dat ik volstrekt iets anders wil dan de heer Yurdakul, maar dat is niet zo. Ik had het gevoel maar blijkbaar is dat niet goed overgekomen, dat ik de heer Yurdakul aanvulde op een element wat hij nadrukkelijk naar voren
1730 heeft gebracht. Het leidt er bij mij wel toe dat ik de behoefte heb om daar in de commissie verder over te spreken. Ik hoop dat de heer Yurdakul dat ook heeft, anders komt hier een soort spraakverwarring en daar ben ik niet van.

De **VOORZITTER**: Als de heer Yurdakul dit kan bevestigen, dan kunnen wij deze discussie
1735 afronden.

Gedeputeerde **POST**: In reactie daarop zeg ik dan, u bent twee partijen, maar ik wil graag horen wat de overige partijen in de Staten willen.

De **VOORZITTER**: Dat gaan wij allemaal niet doen, dat is uitlokking.

De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter, er is natuurlijk ook al een motie voorbereid. Zoals gebruikelijk in de nieuwe werkwijze hebben wij die aan iedereen toegezonden. Er kan dus geen spraakverwarring zijn over wat ik wil. Ik deel dat met de heer Den Uyl. Wat mij betreft gaan wij
1745 die discussie voeren in de commissie.

De **VOORZITTER**: Dat lijkt mij een goede afspraak.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, in reactie op motie 24 van de CU/SGP. U vraagt welke
1750 knelpunten er zijn en wat wel of niet functioneert. Wij hebben gecheckt bij de provincie Gelderland, maar daarover kan ik niet te veel in detail treden, omdat het bestuurlijke proces nog doorlopen moet worden. Het knelpunt voor met name het realiseren van die woningen is het besluitvormingsproces in de gemeenten en de wens van velen in de raden om ervoor te zorgen dat het geen tijdelijke units zijn, maar reguliere woningen. Het zit hem vooral in het
1755 besluitvormingsproces bij de gemeenten. Het platform Opnieuw Thuis heeft al veel best practices waar men uit kan putten en men zou vanuit de VNG meer moeten stimuleren om van ideeën gebruik te maken. Los daarvan hebben wij in Noord-Holland het initiatief genomen om in het najaar een bijeenkomst voor de gemeenten te organiseren om al die best practices met elkaar te delen over op welke wijze je dat proces kunt versnellen. Even in reactie op wat er wel of niet
1760 werkt. Er is al veel.

Gedeputeerde **TALSMA**: Voorzitter, mijnheer Hietbrink heeft nog een keer gevraagd om aan te geven hoe wij de financiën rond gaan maken rond NNN. Die wil ik wederom beantwoorden, want dat hebben wij al eerder gedaan. De begrotingscyclus is zo dat wij per jaar begrotingen maken,
1765 dus wij hebben het nu over de kadernota en begroting 2017. Wij zijn verplicht om een langjarige begroting te maken, wettelijk verplicht, vijf jaar vooruit. U kunt ons niet opdragen om nu in 2016 voor over tien jaar na 2023 precies aan te geven waar alle financiën vandaan komen voor de verplichtingen die wij graag aan willen gaan. Wij kunnen wel een richting aangeven en de toezegging doen dat wij financieel proberen dat rond te maken, maar u kunt niet vragen om in
1770 2017 met een begroting te komen voor alleen dit aspect, want dan moet u het ook vragen voor de PMI, infrastructuur en allerlei andere dingen. Ik kan u alleen toezeggen en dat heb ik al vele malen gedaan, dat wij de opdracht hebben om de financiën te vinden.

De heer **HIETBRINK** (GL): Die vraag wil ik u ook niet stellen. Ik heb een vrij concrete vraag
1775 gesteld, dat is of het tekort dat er is voor afronding van NNN, opgenomen is in het meerjarig exploitatieperspectief dat in de kaderbrief is opgenomen. Dat loopt door ook na 2022. Ik vind als je als overheid weet dat die kosten gemaakt moeten gaan worden, dat je dat in ieder geval moet opnemen in dat perspectief. Ik snap dat er allerlei haken en ogen aan zitten en dat dat ook nog kan veranderen, maar nu lijkt het een positief plaatje, terwijl het dat volgens mij niet is. Dus is
1780 het college bereid om volgend jaar als dat staatje er weer in staat, de geprognosticeerde kosten voor NNN op te nemen in het overzicht? Dat zou volgens mij moeten, want dan krijg je een reëel beeld van hoe het eruitziet.

1785 Gedeputeerde **TALSMA**: Alleen op basis van de mogelijkheden en de financiële situatie op dat moment. Ik kan niet de garantie geven voor een sluitend plaatje volgend jaar. Wij blijven zoeken naar de financiën die horen bij dit beleid, wat wij ons voorgenomen hebben en waar wij voor getekend hebben. De vraag van de VVD die aan mijn aandacht ontsnapt was, is of er steeds meer betaald wordt voor handhaving of het lijkt erop dat wij er steeds meer voor gaan betalen. Dat is nog te bezien. Wij hebben inderdaad een paar keer meer moeten betalen dan in het verleden.

1790 Daar heb ik indertijd in de commissie een verklaring voor gegeven. Hoe zit het met de trend? Ik heb sterk de indruk dat wij daar meer voor moeten gaan betalen. Dat hangt ook samen met het feit dat de bedrijvigheid in Noord-Holland toeneemt en meer bedrijven betekent meer toezicht en handhaving, meer vergunningen. Verder zien wij dat nationale en Europese regelgeving steeds verder gaat en wij meer tijd moeten besteden aan de handhaving van die regels. Ik wil u twee

1795 voorbeelden noemen. PGS 29, u wel bekend, het hele tankverhaal. Er komen steeds meer regels voor, zeker als er een ramp ontstaat zoals bij Moerdijk. Wij hebben een steeds grotere taak voor de energiereductie waar de Omgevingsdienst regelmatig over wordt aangesproken. Verder heeft de hele decentralisatie-exercitie die het Rijk heeft doorgevoerd, er in een aantal gevallen niet voor gezorgd dat wij meer geld krijgen. In tegendeel, een aantal keren zelfs minder geld en dat is

1800 vervelend. Ik heb er al tig keer bij de staatssecretaris en de minister op aangedrongen dat dat niet goed is.

De **VOORZITTER**: GS zijn wederom over de tijd heen.

1805 Gedeputeerde **TALSMA**: Dan nog een opmerking, ik wil mevrouw Alberts vragen om vooral niet het collegebeleid uit te leggen, want dat doen wij zelf wel, maar legt u wel de besluiten uit die wij hier democratisch met elkaar nemen.

1810 Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Aan de CU/SGP kan ik zeggen dat PRES in de uitvoeringsagenda Economie als onderdeel wordt opgenomen. Dan kunnen wij er daarop ingaan. Naar de heer Den Uyl toe, als wij gevraagd worden voor een gesprek, dan zeggen wij nooit nee, maar je kunt ook in een gesprek toelichten wat er wel en niet kan. Naar de PvdD, ik blijf bij het standpunt over het amendement. U had ook tegen die mbo-scholieren kunnen zeggen, wij zijn zo ontzettend trots dat wij hier een gedeputeerde Landbouw hebben die de erepenning heeft ontvangen van Organic

1815 Holland als het gaat om biologische voeding en de voedselketen en de marktontwikkeling daarvan. Dat had u moeten zeggen. Dan gaan wij nu naar de biologische lunch.

De **VOORZITTER**: Wij gaan eerst over tot stemming. Aan gedeputeerden Loggen en Van der Hoek zijn geen vragen gesteld. Wij beginnen met A6. Stemverklaringen?

1820 De heer **DEN UYL** (PvdA): Wij vinden dit een sympathiek amendement, maar wij hebben begrip voor het standpunt van GS, dus wij zullen het niet steunen.

1825 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Ook wij begrijpen de zorg, maar wij hebben er vooralsnog vertrouwen in dat het budget voldoende is om te zorgen voor goed openbaar vervoer in de regio.

De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de leden van de fracties SP, GL, PvdD, ONH, 50plus en CU/SGP, de overige leden daartegen, zodat het amendement is verworpen. Dan A7. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik ben voor.

De **VOORZITTER**: Mevrouw De Meij moet tot de voorstanders gerekend worden. Dan A8, versnelling biologische landbouw. Geen stemverklaringen? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties van SP, GL, PvdD, ONH, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Motie 22. Ik heb begrepen dat de PVV een hoofdelijke stemming vraagt. Laten wij het in snel tempo afwikkelen. Ik vraag de griffier om de namen op te lezen.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Ik heb behoefte aan een stemverklaring over motie 22. Daar zijn al de nodige dingen over gezegd, ook door het college. Het is een motie die ten onrechte suggereert dat mensen die oorlogsgeweld ontvluchten, hier komen als economische vluchteling. Daarmee is het niet alleen een onjuiste motie, maar de zoveelste poging van de PVV om die mensen in een ongunstig daglicht te zetten.

De **VOORZITTER**: Nog andere stemverklaringen? Die zijn er niet.

Mevrouw **BOLT**: Ludriks: voor, Van Straaten: tegen, Kirch: tegen, Slettenhaar: tegen, Van Liere: tegen, De Meij: tegen, Klein: tegen, Kaamer van Hoegee: tegen, Rommel: tegen, Van der Sluijs: tegen, ik bedoel voor.

De **VOORZITTER**: Het is officieel tegen.

Mevrouw **BOLT**: Koning: tegen, Keur: tegen, Heijnen: tegen, De Graaf: tegen, Hoogervorst: tegen, Van Berkum: tegen, Haagsma: tegen, Alberts: tegen, Kocken: tegen, Hietbrink: tegen, Doevendans: tegen, Van Rooij: tegen, Van Langen: tegen, mw. De Groot: tegen, Jellema: tegen, Den Uyl: tegen, Struben: tegen, Yurdakul: tegen, Bakker: tegen, Bruggeman: tegen, Tijssens: tegen, Zaal: tegen, Papineau Salm: tegen, Klaassen: tegen, Van Duijn: tegen, Tekin: tegen, Weemhoff: tegen, Lagerveld: tegen, Portegijs: voor, Buijtendorp: tegen, Boelhout: tegen, Kaptheijns: voor, J. Kramer: tegen, De Wit: tegen, F. Kramer: tegen, Sint: tegen, De Groot: tegen, Van Raan: tegen, Leever: tegen, Strens: tegen, Bezaan: voor, Van Hooff: voor, Annaert: tegen, Vermaas: tegen, Wieseahn: tegen.

De **VOORZITTER**: De motie is verworpen met 50 stemmen tegen en 5 stemmen voor. M23. Stemverklaringen?

1870 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter. Wij zijn akkoord met de meldingen van gedeputeerde Post rondom dit verhaal en de toezeggingen die zij heeft gedaan. Wij trekken de motie in.

De **VOORZITTER**: De motie is ingetrokken en maakt geen onderdeel meer uit van de beraadslagingen. Dan motie 24. Stemverklaringen?

1875 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik heb een vergelijkbare opmerking. Ik heb goed naar de gedeputeerde geluisterd en ik wil hem voorlopig nog niet indienen.

De **VOORZITTER**: M24 is ingetrokken en maakt geen onderdeel meer uit van de beraadslagingen. Dan M25. Stemverklaringen?

1880 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Mijn fractie heeft een andere prioriteitenlijst en wij zullen om die reden deze motie niet steunen.

1885 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik heb in mijn bijdrage aangegeven dat ik het OV-knooppuntenbeleid wil herzien. Daarom zal ik tegen deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen? Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PVV, PvdD, 50plus, ONH, CU/SGP, de overige leden voor, zodat de motie is aangenomen. Dan de voordracht. Stemverklaringen?

1890 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Die ligt min of meer in het verlengde van mijn vorige stemverklaring. In deze kaderbrief vinden wij niet de juiste dingen benoemd en opgenomen. Wij hebben andere prioriteiten en zullen om die reden tegenstemmen.

1895 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik kan daar helemaal op aansluiten. Daarom stem ik tegen.

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen? Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PVV, PvdD, 50plus, ONH, de overige leden voor, zodat de kaderbrief is aanvaard. Wij schorsen de vergadering tot 14.00 uur. De vergadering is heropend. Ik kom nog even terug op het vorige punt. Voor de zekerheid is het reglement van orde nagegaan, want het was toch een beetje vervelend voor de heer Van der Sluijs. De heer Van der Sluijs heeft voordat het volgende lid zijn stem uitbracht, zijn stem gecorrigeerd, dus de heer Van der Sluijs kan gewoon geacht worden voor de motie te hebben gestemd. Dat betekent dat die met 6 stemmen voor en 49 stemmen tegen is verworpen. Het leek mij goed om dat even helder aan te geven, want anders gaat er in de geschiedschrijving iets fout.

1900

1905

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dank u wel, voorzitter, iedereen maakt weleens een foutje.

De **VOORZITTER**: Zo is het.

1910

11. Statenvoordracht 35 Tweede actualisatie PMI 2016-2020

- De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Enkele opmerkingen over een nieuw project in het PMI met de titel 'Bereikbaarheid van Den Helder'. Hoewel de omschrijving van het project niet genoemd wordt, nemen wij aan dat het hier gaat over de N9 van Alkmaar naar Den Helder. Het zou zelfs een vierbaansweg kunnen worden. In eerste instantie zijn wij blij dat dit project is opgenomen.
- 1915 Aan de andere kant zeggen wij: eindelijk aandacht voor de bereikbaarheid van de Noordkop van Noord-Holland. Als wij nog eens uitgebreider naar het PMI kijken, dan zien wij dat dit nieuwe project is ingebed in tientallen projecten, die allemaal gesitueerd zijn in het zuidelijke gedeelte van Noord-Holland onder het Noordzeekanaal en een stukje West-Friesland. Deze projecten lopen
- 1920 al jaren en honderden miljoenen zijn daarmee gemoeid. Wij denken daarbij aan de vervolgotrajecten, het aanleggen van de N201 en een achttal HOV-projecten en de Westfriisiaweg met haar deelprojecten. Dan nu eindelijk aandacht voor de N9. Er zijn inmiddels vele ongelukken gebeurd, waarvan helaas ook vele met een dodelijke afloop. Dan is dit nog maar de studiefase, daarna volgt nog planning en de realisatie. De Noordkop heeft lang, veel te lang moeten wachten
- 1925 op een betere verbinding. Dat heeft daardoor ook zijn effect op de economische ontwikkelingen in de kop van onze provincie. Wij steunen daar toch al diverse projecten van de provincie, het vliegveld De Kooy, de haven van Den Helder, de natte haven bij De Kooy. Dan is de bereikbaarheid ook van essentieel belang voor de continuering van die projecten. De Noordkop zit daar met smart op te wachten. Ik heb vorige week in Delfzijl de directeur van de haven van
- 1930 Den Helder gesproken en ook die is ervan overtuigd dat een dubbelbaans weg naar Den Helder de nodige economische input kan geven. ONH stelt daarom: ga voor de beste en meest veilige oplossing en dat is een weg met twee keer twee rijstroken op de N9. Begin met deze studiefase as soon as possible. Wij realiseren ons dat dit de meest kostbare oplossing is, maar zoals u weet is er bij de HOV-projecten in 't Gooi zonder verlies van kwaliteit wel wat geld op te halen. Meer
- 1935 dan 100 miljoen euro. Mijn vraag aan het college is wanneer met de studiefase van dit project wordt begonnen en hoelang deze fase handgewogen gaat duren. Planning en realisatie laten wij nog maar even rusten, maar voordat je het weet is het 2020. ONH zou het wenselijk vinden het binnen deze bestuursperiode concreet te hebben en te krijgen.
- 1940 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Het programma Mobiliteit beslaat meer dan de helft van de totale provinciale begroting, en van de 109 projecten in het PMI gaat maar liefst 80% over auto-infrastructuur, ook wel domme infrastructuur genoemd door deze gedeputeerde. Keer op keer wordt er bezuinigd op openbaar vervoer, terwijl het college het ene na het andere overbodige en miljoenen verslindende asfaltproject verzint. En nu blijkt ook nog dat gelden die
- 1945 voor de verbetering van het openbaar vervoer zijn bestemd, worden misbruikt om extra asfalt voor auto's te kunnen aanleggen. Daar kan de PvdD niet mee instemmen, en daarom dienen wij het volgende amendement in om de kosten ter hoogte van ruim een half miljoen euro voor de reconstructie van de oostelijke afrit N242 met de N243-N244 in Alkmaar niet ten laste van de EXIN-H reserve voor het openbaar vervoer te doen komen, maar uit de kapitaallasten te
- 1950 bekostigen.

Amendement 9/27062016

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

1955

Besluiten in de voordracht:

- Bij punt j. de volgende tekst: "Het totale bedrag komt niet ten laste van de kapitaallasten. Het project wordt financieel gedekt via het programma Quick wins doorstroming openbaar vervoer (reserve EXIN-H)." te vervangen door: "Het totale bedrag komt ten laste van de kapitaallasten";
- Punt 1j in de zin "Het totale bedrag komt niet ten laste van de kapitaallasten" het woord "niet" te schrappen;
- Het totaalbedrag Bijdragen derden van "€ 33.506.205" te vervangen door "€32.986.205";
- Het nettobedrag kapitaallasten PMI van "€ 4.297.000" te vervangen door "€ 4.817.000".

1965

Toelichting

Dit amendement regelt dat de aanpassingen van het autowegennet niet ten laste komen van budget voor openbaar vervoer. Dit amendement beoogt de bestaande reserves zo goed mogelijk en juist te benutten. De EXIN-H reserve doorstroming openbaar vervoer moet naar onze mening ingezet worden voor het openbaar vervoer. Op de betreffende locatie N242/N243/N242 zijn al vele voorzieningen getroffen om het openbaar vervoer vrije doorgang te verlenen, waaronder een aparte busbaan langs de N244 en de N242. Met de aanleg van een extra opstelstrook uit het voorstel van GS, wordt voor autoverkeer aan de oostelijke afrit een aanpassing gedaan. In de commissievergadering van 6 juni is dit punt besproken en primair gaat het hier niet om verbetering van het openbaar vervoer, maar om een verandering van het autowegennet. Om de historische reserveringen voor openbaar vervoer zoveel mogelijk te gebruiken ten behoeve van het openbaar vervoer, beoogt dit amendement om dit project, net als andere projecten uit de actualisering PMI, ten laste te doen komen van de kapitaallasten en niet uit de EXIN-H openbaar vervoer reservering

1980

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties PvdD, GL, SP

1985

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Het amendement is mede ingediend door de SP en GL.

1990

De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. De SP-fractie kan zich in grote lijnen vinden in deze recente actualisatie van het PMI. Natuurlijk blijven wij grote moeite houden met projecten als de afslag 9 bij Heiloo en de noordelijke ontsluiting grensstreek, voorheen de Duinpolderweg. Wij zien andere projecten met wat meer voortvarendheid uitgevoerd. Zeker als de verkeersveiligheid hierbij gebaat is of als forensen en andere reizigers, die al dan niet bewust kiezen voor het openbaar vervoer, echt gaan merken dat de provincie hun belangen behartigt. Een ander onderwerp dat al uitvoerig in de commissie ter sprake is geweest, willen wij nog eens onder de aandacht brengen. Wij nemen u mee naar de geplande onderhoudswerkzaamheden aan de N236, ook wel bekend als de Franse Kampweg. Wij willen omtrent de onderhoudswerkzaamheden van

1995

2000 de N236 twee moties indienen. De eerste betreft het verzoek om tussen de N524 en de Nieuwe 's Gravelandseweg de rijweg naar het noorden op te schuiven, waardoor de afstand tussen de rijweg en een belendend fietspad wordt vergroot. Daardoor wordt automatisch de verkeersveiligheid vergroot. Deze oplossing is ingebracht door het Gooisch Natuurreservaat en wordt ondersteund door vele belanghebbenden en participanten op de inloopavond van 20 juni jl. in Hilversum. De motie is mede ingediend door GL, 50plus, ONH, CU/SGP.

2005 **Motie 26/27062016**

Werkzaamheden Franse Kampweg (N236) tussen N524 en Nieuwe 's Gravelandseweg

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

2010 *Constaterende dat:*

- *Tijdens de op 20 juni 2016 door de provincie geïnitieerde inloopavond in het wijkcentrum Hilversumse Meent de tekening is getoond en toegelicht betreffende groot onderhoud en aanbrengen van twee middensteunpunten op de Franse Kampweg (N236) tussen de N524 en de Nieuwe 's Gravelandseweg;*

- 2015
- *Gezien de relatief krappe bermbreedte tussen de rijweg en het tweerichting fietspad aan de zuidzijde het Goois Natuur Reservaat (GNR) het voorstel heeft gedaan de rijweg naar het noorden op te schuiven tot aan de eigendomsgrens van de provincie Noord-Holland;*
 - *er zodoende een bredere berm ontstaat tussen de zuidelijke rijstrook en het fietspad hetgeen een veiligere situatie oplevert voor zowel het tweerichting langsfietsverkeer als*
- 2020 *een betere opstelruimte tussen het fietspad en de rijweg voor het overstekende langzame verkeer.*

Overwegende dat:

- *De participanten op deze avond (bewoners, bedrijven, fietsersbond en GNR) voorstander zijn van deze door GNR ingebrachte oplossing;*
 - *In de geplande werkzaamheden het cunet van de Franse Kampweg toch vernieuwd zou moeten worden.*
- 2025

Besluiten GS te verzoeken:

- 2030
1. *Deze aanpassing op het huidige ontwerp uit te werken en*
 2. *Voor de eventuele meerkosten dekking te vinden in het PMI-budget en*
 3. *Bij het maken van het bestek in de zomer van 2016 deze aanpassing mee te nemen*

en gaan over tot de orde van de dag.

2035 *Fracties SP, GL, 50plus, ONH, CU/SGP*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2040 De heer **HOOGERVORST** (SP): Wij luisterden in de commissie naar een spreker die sprak namens bewoners in de directe omgeving van het onderhoudsgebied. Hij vroeg zich af waarom er

niet of nauwelijks met de bewoners is gesproken over de plannen. Overleg met de burger, samenwerking met de burger, het informeren van de burger, dat vinden wij toch zo belangrijk? Gelukkig vindt er in veel gevallen wel overleg plaats, maar in dit geval vinden wij dat de provincie toch steken heeft laten vallen. Natuurlijk zouden wij de ambtenaren die plannen ontwerpen en
2045 uitwerken, zeker willen betitelen als deskundig, maar een grote deskundigheid ligt op een ander vlak zeker bij de omwonenden en gebruikers van een weg. Omdat de start van de uitvoering van de tweede fase N236 nog even op zich laat wachten, lijkt hier nog voldoende tijd voor overleg en participatie. Dat maakt ruimte voor de uitvoering van de volgende motie.

2050 **Motie 27/27062016**

Pilot gebiedsatelier 2^e fase verbetering N236 tussen Nieuwe 's Gravelandseweg en Loodijk

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

2055 *Constateernde dat:*

- *Tijdens de op 20 juni 2016 door de provincie geïnitieerde inloopavond in het wijkcentrum Hilversumse Meent is gemeld dat er voor de N236 tussen Nieuwe 's Gravelandseweg en Loodijk op grond van ongevallengegevens geen noodzaak is om deze weg te reconstrueren;*

- 2060
- *Er uit dien hoofde voor de N236 alleen sprake is van groot onderhoud;*
 - *De langzaam verkeersdeelnemer de verkeerssituatie op dit deel van de N236 als zeer gevaarlijk beschouwt bij de diverse kruispunten;*
 - *Alle aanwezigen bij de inloopbijeenkomst hebben aangegeven dat ze in een zo vroeg mogelijk stadium bij de planontwikkeling betrokken willen worden;*

- 2065
- *Gebleken is dat aanwezigen waardevolle ideeën hebben voor verdere verbetering van de verkeersveiligheid;*
 - *Zij op de hoogte zijn van de aanbevelingen (participatieladder) van de VNG en de Nationale Ombudsman;*
 - *De CdK in zijn nieuwjaarstoespraak aangeeft dat er aanleiding is voor een grondige discussie over de toekomstige inrichting van ons democratisch bestel;*
- 2070
- *De CdK ook aangeeft dat het nodig is dat mensen vanaf het begin in politieke besluitvormingsprocessen worden meegenomen en in de gelegenheid worden gesteld invloed uit te oefenen met experimentele vormen van democratie;*
 - *Zij het gestelde van de CdK inzake een gebiedsatelier van harte ondersteunen.*

2075

Overwegende dat:

- *De start van de uitvoering van de 2^e fase N236 eerst eind 2017/begin 2018 is voorzien en er dus voldoende tijd is voor overleg en participatie;*
 - *Het van belang is alle betrokkenen in een zo vroeg mogelijk stadium in de aanvangsfase van de start van het project te informeren en daarna in de initiatieffase, studiefase en voorbereidingsfase te betrekken;*
- 2080
- *Daarvoor een gebiedsatelier een goede participatievorm is.*

Besluiten GS te verzoeken:

- 2085 1. *Zo spoedig mogelijk als pilot een ‘gebiedsatelier N236 2^e fase’ vóór de aanbesteding van dit deel van de weg te starten;*
 2. *Daartoe in overleg met betrokkenen een stappenplan te maken en*
 3. *De leden van de Commissie Mobiliteit en Financiën over het stappenplan alsmede de bereikte resultaten te informeren*

2090

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties SP, GL, PvdD, 50plus, ONH, CU/SGP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2095

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, ik ga kort drie punten aanstippen. Allereerst de motie die wij samen indienen met de PvdD. Het is voor ons niet meer dan redelijk dat geld voor openbaar vervoer en voor verbetering van de infrastructuur voor openbaar vervoer ook daarvoor wordt gebruikt. Ik roep iedereen op om dat te gaan steunen. Ik wil stilstaan bij de motie over de Franse Kampweg die breed ingediend is vanuit de oppositie, want dit is een bijzondere vorm van burgerparticipatie waar veel input en veel betrokken burgers in deze omgeving mee bezig zijn geweest. Ik wil deze mensen feliciteren met hun inzet en ik hoop dat wij dit signaal serieus nemen. Dit is niet iets wat wij bedacht hebben, maar dit komt duidelijk ook uit deze regio. Tot slot is er door de heer Leever verwezen naar een verdubbeling van de weg naar Den Helder. U

2100 zult zich kunnen voorstellen dat wij grote behoefte hebben aan een verbreding van het spoor daar. Volgens mij moeten wij dat als eerste doen voordat wij de weg gaan verbreden. Volgens mij is daar veel minder behoefte aan.

2105

De **VOORZITTER**: Toen was ook de oppositie weer verdeeld.

2110

De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter. Vandaag hebben wij weer een actualisatie van het PMI en als die Franse Kampweg de gemoederen niet zo had beziggehouden, had dat wellicht bij hamerslag kunnen plaatsvinden, hoewel de weg naar Den Helder ook een bijzondere is. Het gaat altijd over veel geld, het is fors materieel, maar gelukkig is het bedrag van bijna 40 miljoen euro waarvoor wij vandaag krediet voteren, voor een groot deel afkomstig van bijdragen van derden. Dit betekent dat er niet zoveel extra kapitaallasten bijkomen. Ook goed nieuws voor de Noordkop. Die verbetering daar van de provinciale weg en dan kijk ik toch even naar de gedeputeerde, hebben wij het nu over de provinciale weg of gaat het over de Rijksweg? Dat is iets waar wij later nog over moeten praten met elkaar. Het is al heel lang een knelpunt in de strategie van Noord-

2120 Holland en wat dat betreft kunnen wij de studie van harte ondersteunen. Dan de N236, de Franse Kampweg. Wij delen met u het belang voorzitter, dat wij hechten aan die participatie. Ook nu zien wij dat de omwonenden die positief kritisch in dat proces zijn gestapt, het gevoel hebben dat zij te laat zijn. Die procedures zijn doorlopen, maar er is nog steeds zorg. Met wat wij nu weten, lijken er ook mogelijkheden op te doemen. Bij het groot onderhoud is er wellicht nog een grotere

2125 verbetering voor de veiligheid mogelijk op het moment dat de uitgestoken hand van het GNR – een goede buur – aangenomen wordt. Ik verwacht dat de gedeputeerde op dit detail ingaat, een

belangrijk detail, want veiligheid is altijd belangrijk, en ik hoop ook dat hij met een toezegging kan komen om duidelijk te maken dat hier nog naar gekeken gaat worden en dat wij de kans die er nu ligt bij het groot onderhoud, niet gaan missen.

2130

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): In het PMI staat een aantal mooie openbaar vervoers- en fietsprojecten. De PvdA vindt het belangrijk dat hiervoor voldoende geld beschikbaar is en blijft. Wij gaan ook akkoord met hetgeen voorligt, waarbij wij nadrukkelijk aandacht vragen voor het volgende. Bij de bespreking van de PMI in de commissie is er veel aandacht geweest voor de

2135

N236, de Franse Kampweg nabij 's Graveland. Wij zijn dankbaar dat een aantal betrokken bewoners ons actief van informatie heeft voorzien. Dit zijn mensen die hart hebben voor hun omgeving, zich inzetten voor de veiligheid van ouderen op de fiets, scholieren en andere kwetsbare weggebruikers en hier vanaf 2012 op een constructieve manier bij betrokken zijn.

2140

Afgelopen week schreef de gedeputeerde in haar blog – wat mij geraakt heeft – haar waardering voor deze betrokkenheid uit. Vervolgens ging de gedeputeerde ook in op de meerwaarde van burgerparticipatie en het belang van vroegtijdig betrekken. Met iemand om tafel gaan en met elkaar praten in plaats van elkaar via sociale media uitschelden. Ik wil graag ingaan op de uitnodiging van de gedeputeerde die zij in haar blog doet. Bij deel 2 van het grote onderhoud van de emotioneel beladen Franse Kampweg is goede burgerparticipatie van groot belang. Wij zijn blij

2145

met de toezegging die tijdens de informatiebijeenkomst van afgelopen maandag door de provincie gedaan is, dat zij samen met alle betrokkenen gaat kijken hoe de participatie het beste vorm kan krijgen. Daarnaast moeten er vooral voor de kwetsbare weggebruiker veilige oversteekplaatsen zijn. Wij vragen GS om te komen met een duidelijk plan voor alle betrokkenen, waarbij aandacht is voor burgerparticipatie en veiligheid. Het zou mooi zijn als zo snel mogelijk

2150

helder is wat de randvoorwaarden zijn, hoeveel geld er beschikbaar is en welke vormen van burgerparticipatie wanneer kunnen plaatsvinden. Op zo'n manier kunnen wij samen verder. Kennis is macht, maar kennis delen is kracht. Zo kunnen wij met oprechte passie Nood-Holland een stukje beter maken.

2155

De heer **HOOGERVORST** (SP): Begrijp ik goed dat u de strekking van de motie die ik heb voorgelezen, ondersteunt bij de vorming van een gebiedsatelier als pilot voor dit project?

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Inhoudelijk ondersteunen wij het, maar wij kunnen de motie nu nog niet daadwerkelijk steunen, omdat wij eerst willen afwachten welke participatievorm het beste is.

2160

De provincie heeft nu een toezegging gedaan met burgers in gesprek te gaan over welke participatievorm het beste is en dat willen wij eerst afwachten.

De heer **HOOGERVORST** (SP): In gesprek vind ik dan toch wat minder van belang dan dat je begint met het opzetten van een vorm van overleg, gesprek, inspraak, noem maar op.

2165

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Absoluut, maar het gaat erom dat een gebiedsatelier een vorm is, maar is dat de beste vorm, wat willen de bewoners zelf het liefst. Niet alleen de bewoners maar er zijn meerdere stakeholders bij betrokken. Dat dit een kans is die gegeven moet worden, is absoluut waar.

2170

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik ga in op uw opmerking dat u de motie inhoudelijk steunt, maar dat u hem toch mogelijk niet gaat steunen. Als u hem inhoudelijk steunt, dan bent u het daar toch mee eens of betekent het inhoudelijk steunen iets anders in uw optiek?

2175

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Inhoudelijk steunen betekent dat er absoluut meer ruimte moet komen voor participatie en afgelopen maandag heeft de provincie toegezegd dat zij in gesprek gaat met bewoners om te kijken welke vorm het beste van toepassing is voor alle betrokkenen. Die toezegging ligt daar en daarom hebben wij er vertrouwen in dat die verder ook de motie gaat invullen en of het een gebiedsatelier is of een andere manier, dat betrokkenen gehoord moeten

2180

worden lijkt mij duidelijk hier voor iedereen.

2185

De heer **VAN BERKUM** (GL): U hebt net gezegd dat u de motie inhoudelijk steunt, niet de gedachte. Vandaag heeft u aangegeven dat u dat blijkbaar niet doet en ik vraag me af wat het verschil tussen die twee is, want volgens mij betekent dat dat de enige conclusie is dat u mee kunt gaan.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Dank je dat je de ervaring deelt met mij en ik steun de gedachte van de motie.

2190

De **VOORZITTER**: Volgens mij is het helder.

2195

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. De heer Leever zegt over de bereikbaarheid van Den Helder dat het over de N9 gaat, maar dat weet ik nog niet precies. Wij hebben heel expliciet in het coalitieakkoord niet opgenomen dat het zou gaan over de N9 of de N99, maar dat het gaat om de bereikbaarheid van Den Helder. Het zou kunnen zijn dat het een goede oplossing is om de N9 te verbeteren. Het zou ook kunnen zijn dat de oplossing is om de N99 te verbeteren. Het zou ook kunnen zijn dat er een derde optie mogelijk is. Dat is precies waar het onderzoek dat deze zomer begint, antwoord op moet geven met inachtneming van de onderzoeken die in het verleden zijn uitgevoerd. U zegt dat er allerlei projecten in het zuiden van Noord-Holland zijn en vrij weinig in

2200

het noorden. Het enige wat ik u kan voorhouden, is dat wij een investeringsstrategie hebben opgesteld, waarbij alle wegen van de provincie op een drietal aspecten gecategoriseerd zijn en dat naar aanleiding van die categorisering er ook een prioritering volgt in technische zin. Die investeringsstrategie is in feite de meetlat waarlangs wij investeringsprojecten leggen. Nu zijn die N9 en N99 geen provinciale wegen, dus die komen in onze investeringsstrategie niet voor. Dat

2205

neemt niet weg dat wij wel het onderzoek gaan verrichten en dat voor de overige wegen die prioritering geldt, waar uw Staten mee akkoord zijn gegaan. Ik weet ook nog niet of ik het met u eens ben dat de beste en meest veilige oplossing de twee maal twee verbinding van de N9 is. Dat is een Rijksweg, daar gaan wij niet over, maar het zou kunnen zijn dat de uitkomst is dat je daar iets zou moeten doen. Op dit moment wil ik dat nog in het midden houden. Vervolgens zegt u

2210

dat je daar de HOV-gelden voor kunt inzetten. Daar ga ik niet over als gedeputeerde. Destijds hebben wij heel expliciet afgesproken dat datgene wat beschikbaar is voor openbaar vervoer, niet

ingezet wordt voor weginfrastructuur en omgekeerd, als het gaat om TWIN-H en EXIN-H gelden. Het zijn altijd uw Staten die bepalen of ergens geld voor ter beschikking wordt gesteld of niet.

2215 De heer **LEEVER** (ONH): De ring om Alkmaar wordt als zodanig al opgewaardeerd. Dan krijg je een stuk vanaf de N9 tot aan Den Helder, de N99 en dat stuk is een provinciale weg.

Gedeputeerde **POST**: Nee, dat is niet het geval. De westelijke Randweg Alkmaar vanaf Kooyplein de N9 tot aan Den Helder is een Rijksweg. Ook de N99 van Den Oever naar Den Helder is een
2220 Rijksweg. Voor de toekomst, N-wegen onder de honderd zijn Rijkswegen en wegen boven de honderd zijn van de provincie. Daar zijn een paar uitzonderingen op en dat is de N200, want dat is dan weer een Rijksweg. De N50 is dan weer een provinciale weg. In de regel is een N-weg onder de honderd een Rijksweg.

2225 De heer **LEEVER** (ONH): Ik kom nog terug op de budgetten, zoals u aangaf. Als wij vragen om een bepaalde aanpassing op infrastructureel gebied, dan zegt u, zoek daar maar een fonds voor. Dat heb ik u aangereikt met de HOV en 't Gooi. Ik heb nog schriftelijke vragen te goed van het college die ik ook in de commissie heb gesteld. Als het project in 't Gooi niet doorgaat, dan ligt er een budget van 120 miljoen euro en die onzekerheid is er nog steeds. Ik heb begrepen dat dat
2230 project inmiddels over twee jaar pas wellicht doorgang gaat vinden.

Gedeputeerde **POST**: Ik ga niet in op alsdan vragen. Nogmaals, uw Staten hebben het budgetrecht. Dat betekent dat ik niet ga over de inzet van een HOV-budget, daarvoor zult u uw mede-Statenleden moeten overtuigen en niet deze gedeputeerde. Vooralsnog ben ik bezig met de
2235 uitvoering van de HOV in 't Gooi. Mevrouw Vermaas heeft een opmerking gemaakt dat van de 109 projecten 80% over wegen gaat en dat de overige 20% maar openbaar vervoer is. Ik maak haar erop attent dat dat per saldo betekent dat 100% gaat over het openbaar vervoer, want bussen rijden ook op wegen. Die hobbelen niet over een fietspad en auto's rijden niet op een busbaan. Dat betekent dus dat alle projecten over het openbaar vervoer gaan en slechts 80% over
2240 auto's. Over het amendement dat is ingediend, kan ik alleen maar zeggen dat ik dat ontraad. Ook hier geldt dat de bus gebruik maakt van deze afslag en dat betekent dat deze afslag bijdraagt aan de verbetering van de doorstroming van het openbaar vervoer.

2245 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Is het niet zo dat er enkele jaren geleden een vrije busbaan is aangelegd op dit traject voor deze bus?

Gedeputeerde **POST**: Bij mijn weten is er geen aparte busbaan langs de N244.

2250 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Volgens Google Maps wel. Dat is precies waar onze verbazing vandaan komt. Er is een vrije busbaan, er wordt een extra oostelijke afslag gemaakt.

Gedeputeerde **POST**: Er is een vrije busbaan langs de N247 en N235, maar niet langs de N244.

2255 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Ook hier is duidelijk te zien dat de bus een apart traject volgt. Dus die oostelijke afrit gaat eigenlijk gewoon over auto's. Heeft u concrete informatie over hoeveel minuten dit voor het openbaar vervoer gaat schelen?

2260 Gedeputeerde **POST**: Ik zal het voor de zekerheid nog nagaan, maar ik weet 99,99% zeker dat er op dit traject geen vrije busbaan is, want daar hebben wij nooit geld in gestoken. Ik kijk even, wie zou nou de nestor in deze zaal zijn? Mevrouw Boelhouwer zou moeten weten of er een vrije busbaan langs de N244 is. Wij zijn nu bezig met aanpassingen aan de 244, maar dat is een stuk verderop. Daar is echt geen vrije busbaan.

2265 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Hoeveel minuten gaat dit het openbaar vervoer opleveren?

2270 Gedeputeerde **POST**: Ik had het prettig gevonden als mevrouw Vermaas deze technische vraag iets eerder had gesteld. Dit is niet iets wat ik op mijn geschreven vragenpapiertje bij de hand heb, maar als u dat graag wilt weten, dan ga ik dat voor u na. Dit neemt niet weg dat ik uw amendement ontraad.

2275 Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Wij hebben u dit amendement van tevoren doen toekomen, dus dit is een vraag die u had kunnen voorzien.

2280 Gedeputeerde **POST**: Ik heb niet kunnen voorzien op grond van het amendement dat u vragen ging stellen over de tijdswinst in minuten.

De **VOORZITTER**: Die vragen kunnen ook in de commissie gesteld worden.

2285 Gedeputeerde **POST**: Dat was precies de portee van mijn opmerking. De heer Hoogervorst zegt dat u graag bepaalde projecten naar voren wilt halen. Ik heb niet concreet van u gehoord over welke projecten dat ging. Het was geen vraag, maar een opmerking. U heeft een motie ingediend met het verzoek om de N236 tussen de N524 en de rotonde bij de Nieuwe 's Gravelandseweg iets naar het noorden te verplaatsen. Ik ben op dit moment aan het onderzoeken of dat kan. Wij weten dat er aan de noordkant van deze weg een waterleiding loopt en zoals u weet, mogen 2290 kabels en leidingen niet onder asfalt komen te liggen. Dat betekent dat je als je die weg naar het noorden wilt verplaatsen, er tegelijkertijd een waterleiding verplaatst moet worden en dat loopt in de ettelijke miljoenen. Ik vind het wat te veel van het goede om dat bij het groot onderhoud mee te nemen. De bereidheid om de weg zover mogelijk naar het noorden op te schuiven zonder dat wij die kabels en leidingen moeten verleggen, met alle plezier willen wij daarnaar kijken. Hoe 2295 beter het wordt, hoe makkelijker het is. U vraagt waarom er niet of nauwelijks gesproken is met de inwoners. Dat is niet het geval, er is wel degelijk veel gesproken met de inwoners en ook met degene die voor u de motie heeft geschreven, de heer Eendenburg. Die heeft regelmatig met ons als provincie contact gehad over zijn ideeën. Als je kijkt naar die categorisering, zoals ik die net aangaf in de richting van de heer Leevers, hoe prioriteren wij onze wegen, dan is de N236 objectief gezien – en ik weet hoe zeer dit verkeerd geïnterpreteerd kan worden, maar ik zeg het toch – een van de veiligste wegen in de provincie Noord-Holland. Als het gaat om de tweede

motie, dan heb ik daar wel een beetje moeite mee, omdat u wilt dat wij daarvoor een gebiedsatelier opstarten. Daar gaat u op de stoel van ons college zitten in mijn beleving. De manier waarop wij inspraak of overleg met de omgeving vormgeven, is echt een
2300 uitvoeringskwestie en dat is een zaak van GS. Dat neemt niet weg dat ik alle bereidheid heb om te overleggen met de buurt en bij het eerste stuk is dat ook gebeurd. Wij hebben met de Fietzersbond, de burens en aanwonenden overlegd. Dat overleg vindt heus plaats. Voor wat betreft het tweede stuk, tussen de afslag naar 's Graveland en de Nieuwe 's Gravelandseweg, hebben wij iets meer tijd, omdat die meegenomen gaat worden in het gebiedscontract. Dat is bij het eerste
2305 stuk tussen de 524 en die rotonde Nieuwe 's Gravelandseweg ingewikkelder, omdat die zo slecht is. Die moet er op zo kort mogelijke termijn uit en vernieuwd worden, anders gaat die problemen opleveren. Voor het tweede stuk hebben wij iets meer tijd, dus ik ben met alle plezier bereid om te overleggen, dat heb ik ook in de commissie aangegeven. De wijze waarop wij dat doen, is echt aan het college. Of dat een informatieavond of rondetafelgesprek of keukentafelgesprek of
2310 klankbordgroep is, dat is voorbehouden aan ons college. Ik wil wel aangeven dat wij voor het groot onderhoud beperkt budget hebben. Dat betekent dat de maatregelen die wij kunnen nemen, beperkt van omvang zijn. Dat betekent dus niet dat er hele grote meeslepende uitgebreide ontwikkelsessies gaan plaatsvinden, want dat is niet de portee van de werkzaamheden die wij gaan verrichten bij de N236. Daar gaat het echt om groot onderhoud.
2315 Volgens mij heb ik daarmee ook de opmerkingen van de heer Van Berkum geadresseerd.

De **VOORZITTER**: Het college is ook door de tijd heen.

Gedeputeerde **POST**: De toezegging richting D66 heb ik al gedaan, dat wij ernaar kijken. Dan ben
2320 ik volgens mij rond.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik zou graag willen weten of de gedeputeerde mijn wens deelt dat het spoor naar Den Helder verdubbeld wordt. Daar heb ik eerder een opmerking over gemaakt.

2325 Gedeputeerde **POST**: Ik ga niet over de spoorlijnen in dit land, dat is het Ministerie van I&M. In mijn beleving is het niet zo dat op het stuk tussen Alkmaar en Den Helder voor wat betreft de intensiteiten, er problemen zijn, omdat het spoor te krap zou zijn.

2330 De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter. Als er een toezegging gedaan kan worden en die kan niet worden afgerond omwille van de spreektijd, dan trek ik graag de stoute schoenen aan om u te vragen dat te expliciteren. Op het moment dat wij daarover een onderzoekje inlassen, heeft u dan ook de indruk dat daar mogelijkheden zijn die u als provincie nog over het hoofd gezien heeft?

2335 Gedeputeerde **POST**: De heer Tijssens moet mij aangeven over welk onderwerp hij het heeft, want ik ben niet helemaal aangehaakt waar hij een onderzoekje op wil.

De heer **TIJSSENS** (D66): Ik heb één concrete toezegging aan u gevraagd en dat ging over de veiligheidssituatie van de Franse Kampweg. U verwees er net zelf naar. U zegt dat u daar met alle

2340 liefde naar wilt kijken. Een informatieavond is ook wat anders dan een gebiedsatelier, dat zijn wij ook met elkaar eens. Er even naar kijken betekent ook iets anders dan een sprankje hoop geven dat die veiligheidssituatie nog verbeterd kan worden, bijvoorbeeld door de uitgestoken hand van het Goois Natuurreservaat.

2345 Gedeputeerde **POST**: Het probleem zit niet bij de uitgestoken hand van het Goois Natuurreservaat. Wij hebben overigens eerder met hen gesproken over de verwerving van de grond, maar de tegenprestatie die daarvoor geleverd moest worden, was dat wij een groot stuk infrastructuur moesten aanleggen op het terrein van het Goois Natuurreservaat en daar hebben wij toen van afgezien. An sich is de beheergrens van de provincie Noord-Holland voldoende om
2350 de weg naar het noorden te schuiven. Dan heb ik het over het eerste stuk van Bussum tot aan de rotonde Nieuwe 's Gravelandseweg. Daar kunnen wij nog iets naar het noorden opschuiven, maar daar ligt dus een leiding. Als wij die er helemaal uit moeten slopen en verleggen, dan praten wij niet over een paar ton, dan praten wij over miljoenen om die leiding te verleggen. Ik wil kijken hoever wij kunnen opschuiven, maar verder dan die leiding gaat dat waarschijnlijk niet worden.
2355 Bij het tweede stuk wil ik met alle plezier overleggen. Ik zou het plezierig vinden als wij onze eigen verantwoordelijkheden houden en dat u mij meegeeft dat u participatie van belang vindt, heb ik zojuist onderschreven, maar de vorm waarin wil ik graag bij het college laten.

Tweede termijn

2360 De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Waar het mij om gaat, is dat wat in het PMI aangegeven staat met betrekking tot de studiefase over de wegen naar de Noordkop toe, wij een studie gaan verrichten over Rijkswegen. Dat verbaast mij eigenlijk in die zin dat er wellicht andere oplossingen zijn te bedenken. Ik zou graag van de gedeputeerde willen horen aan welke
2365 provinciale wegen er dan wel gedacht wordt. Ten tweede wil ik aan mijn collega van GL meegeven bij de opmerking, graag het spoor dubbelbaans. Ik kan u zeggen dat de lijn vanaf Alkmaar tot aan Schagen dubbelbaans is, het gaat alleen om het laatste stukje.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de reactie op ons
2370 amendement. Ik vind het jammer dat GS niet kunnen aangeven op welke wijze dit project bijdraagt aan een verbetering voor het openbaar vervoer. Wij hebben daar in de commissie ook aandacht voor gevraagd en toen is er ook geen antwoord gekomen en dat is teleurstellend. Het gaat om een investering van een half miljoen euro. Dat is veel geld, zeker als je bedenkt dat de gehele reserve waar dat geld uitkomt, 7 miljoen euro bedraagt. Dat is een heel groot deel van
2375 deze reserve die specifiek is bedoeld voor verbeteringen voor het openbaar vervoer en dat is jammer dat het nu dus toch naar een asfaltproject gaat. Gelukkig kunnen wij als Staten omdat wij budgetrecht hebben, daar verandering in brengen en ik zou dat daarom iedereen van harte willen aanbevelen.

2380 De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Mijn tweede termijn wil ik splitsen in het deel dat min of meer gaat over de motie "verleggen van de rijweg". Ik ben blij met de woorden van de gedeputeerde dat zij altijd bereid is om te kijken of het mogelijk is de rijweg iets noordelijker aan

te leggen. Wij begrijpen ook dat dat problemen kan opleveren, niet alleen praktisch maar ook financieel met de waterleiding die daar ligt. Toch willen wij de motie graag handhaven, want
 2385 daarmee hebben wij de zekerheid dat dat proces van onderzoek ook in gang wordt gezet. Mocht nou blijken dat het veel te duur is om zo'n waterleiding te verleggen, dan spreken wij verder. Dan het deel over het in de motie genoemde gebiedsatelier. De heer Tijssens zei net al dat het wezenlijk iets anders is dan een inloopavond, inspraakavond of geef het maar een naam. Wij willen echt de motie handhaven, omdat wij het belangrijk vinden dat de bewoners en
 2390 belanghebbenden samen met de provincie de kansen en mogelijkheden pakken om tot een goed gesprek te komen en tot goede plannen. Natuurlijk snappen wij dat het niet zou betekenen dat alle ideeën en plannen van de bewoners gehonoreerd kunnen worden. Ik vind het wat dat betreft ook jammer dat mevrouw Post meteen met die opmerking komt, want dat geeft meteen al een beperking aan het gesprek dat eventueel plaats gaat vinden. Als zij aangeeft grote waardering te
 2395 hebben voor de betrokkenheid, dan zou zij deze motie moeten steunen. Dat gebiedsatelier is inderdaad een idee dat in de motie wordt genoemd, en de uitvoerders mogen natuurlijk zelf bepalen op welke manier zij de bewoners inspraak geven. Nogmaals, het is een idee en volgens mij mogen wij als Staten wel degelijk met ideeën komen. Richt met elkaar, de provincie en bewoners en belanghebbenden, die pilot goed in en voed elkaar met ideeën, met plannen en
 2400 wensen, maar ook met bezwaren. Ik zou zeggen, pak deze kans want het resultaat zal ernaar zijn.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Kan de gedeputeerde een inschatting geven van de termijnen voor burgerparticipatie en veiligheid?

2405 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik zit een beetje met die laatste vraag, een inschatting te maken voor de burgerparticipatie. Dat gaat volgens mij over het onderwerp dat in de motie van de SP verrat is onder nummer 27. Dat is het tweede stuk, het middenstuk in feite, vanaf de rotonde tot aan de afslag 's Gravenland. Daar wordt het meegenomen in het gebiedscontract. De uitvoering
 2410 ligt rond 2018 in de planning. Daarom zeg ik ook dat wij daar nog even tijd hebben en heb je wat meer mogelijkheden om verder met de omgeving daarover de ideeën te wisselen. Voor wat betreft het eerste stuk tussen de 524 en de rotonde Nieuwe 's Gravelandseweg zit het ingewikkelder in elkaar, omdat naar aanleiding van het dodelijke ongeval dat daar heeft plaatsgevonden, u mij in de commissie tot enorme spoed heeft gemaand om nog dit jaar de
 2415 schop in de grond te steken. Dat betekent dat wij alles op alles hebben gezet om ervoor te zorgen dat wij die planning zouden halen. Sterker nog, er zijn plannen naar achteren geschoven om ervoor te zorgen dat er ruimte ontstond om in 2016 de schop in de grond te kunnen hebben. Daar heb ik dus gewoon minder tijd, maar wij kijken wel naar in hoeverre wij de noordelijke grens van de weg zoveel mogelijk op kunnen schuiven naar de grens van ons beheergebied met
 2420 inachtneming van de liggende kabels en leidingen, want nogmaals, die gaan wij niet verleggen. De heer Leevers vraagt of er een studie wordt gedaan naar Rijkswegen en aan welke provinciale wegen er wordt gedacht. Volgens mij heb ik heel nadrukkelijk aangegeven dat wij kijken naar de bereikbaarheid van Den Helder in brede zin. Ik heb gezegd dat het zou kunnen zijn dat dat betekent dat je iets moet doen aan de N9. Het zou ook kunnen betekenen dat je iets moet doen
 2425 aan de N99. Het zou kunnen zijn dat je iets totaal nieuws moet doen. Wat het gaat worden, weet

ik niet. Dat betekent geen studie naar Rijkswegen, maar een studie naar de bereikbaarheid van Den Helder. Dat kan als uitkomst hebben dat je iets zou moeten doen met een Rijksweg en op het moment dat dat de uitkomst zou zijn, dan lijkt het mij logisch dat wij met de beheerder van die weg in overleg gaan treden. De SP zegt motie 26 te willen handhaven, die gaat over het
2430 aanpassen van. Op het moment dat u de motie handhaaft, dan ontikom ik er niet aan. Ik had gehoopt met de toezegging die ik deed om te kijken hoever wij hem naar het noorden kunnen opschuiven, er netjes uit zouden komen. Als dat niet het geval is, dan moet ik de motie ontraden, want ik heb geen enkel besef waar ik mij financieel aan committeer en u ook niet. Ik kan u niet op voorhand aangeven dat een dergelijke aanpassing uit het PMI te dekken zou zijn. Bovendien
2435 zou ik dan graag willen dat er een concreet amendement op het PMI zou worden ingediend en dat is dit niet. Dus moet ik de motie ontraden, want er zit geen financiële dekking achter. Ten aanzien van motie 27 herhaal ik wat ik eerder heb gezegd. Volgens mij kunnen wij prima in gesprek met de omgeving zonder dat u ons de opdracht geeft tot een gebiedsatelier. Ik wil graag de vrijheid houden om maatwerk te leveren, daar waar dat nuttig en nodig is. Ik wil graag op een
2440 goede manier met de omgeving komen tot een nette uitwerking van dit stuk van de N236, zonder dat u opdraagt op welke manier de uitvoering moet worden vormgegeven. Dat is het onderscheid dat tussen uw Staten en ons college gemaakt wordt.

De **VOORZITTER**: Even een vraag aan de gedeputeerde, er moeten ook geen tegenstellingen zijn
2445 die er niet hoeven te zijn. Als wij daar nou eens van maken, zo spoedig mogelijk een pilot burgerparticipatie N236 tweede fase? Dan laat je het voertuig weg en dan geef je de achterliggende gedachte aan.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik vind dat prima, maar dat moeten wij ons met elkaar realiseren
2450 dat de marges waarbinnen die burgerparticipatie kan optreden, beperkt zijn. Het is niet zo en ik wil daar klip en klaar over zijn, dat je in het kader van het onderhoud een heel gebiedsontwikkelingsproces, planontwikkelingsproces op gang helpt. Dat is wel de suggestie die in de motie besloten ligt. Dat is niet aan de orde, het gaat over groot onderhoud met beperkte mogelijkheden tot verbetering. Daar hebben wij het over en daar wil ik geen enkel misverstand
2455 over laten bestaan. Op het moment dat je zegt, burgerparticipatie gebiedsateliers, dan lijkt het erop in ieder geval in de richting van de omgeving, dat wij daar een heel stuk weg volledig op de schop gaan nemen wat er volledig anders uit komt te zien en dat is niet aan de orde.

De **VOORZITTER**: Maar die kaders geef je toch van tevoren aan het proces mee. Ik probeer enige
2460 consensus te bereiken.

Gedeputeerde **POST**: Er wordt gezegd dat er heel veel ideeën zijn. Ik wil nogmaals aangeven dat het hier gaat om groot onderhoud met beperkte mogelijkheden tot verbetering en dat is echt iets anders.
2465

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik wil graag even schorsen nadat u even uw laatste opmerking heeft herhaald over het gebiedsatelier. Dat heb ik niet helemaal goed gehoord.

2470 De **VOORZITTER**: Ik wil het nog wel een keer voorlezen. Het is allemaal niet zo ingewikkeld als wij daarmee een schorsing kunnen voorkomen: "Zo spoedig mogelijk een pilot burgerparticipatie N236 tweede fase voor de aanbesteding van dit deel van de weg te starten."

2475 De heer **HOOGERVORST** (SP): Dank u wel, voorzitter, maar ik wil evengoed nog schorsen, maar dat gaat over de andere motie.

De heer **TIJSENS** (D66): Mijn fractie heeft geen behoefte aan een schorsing en ik denk dat mevrouw Post een punt heeft als ze zegt dat een gebiedsatelier in deze fase nog een te groot middel is en valse verwachtingen wekt. Maar wij hebben goed opgelet bij die participatie en in het participatieproces hebben wij heel sterk de indruk gekregen dat de provincie bepaalde
2480 mogelijkheden met het Goois Natuurreservaat en omwonenden nog niet zo goed heeft afgetast. Die toezegging werd niet helder, omdat u het alleen maar heeft over een noordelijke variant.

Gedeputeerde **POST**: Dat gaat over een ander deel. Dat stuk gaat over burgerparticipatie en dat gaat over deel 2. Het stuk met het GNR gaat over deel 1. Wij hebben gesproken met GNR over
2485 verwerving van grond van GNR, maar nogmaals, dat heeft alleen zin op het moment dat je zeker weet dat er in de eigen grond, het eigen beheersgebied geen grote kabels en leidingen liggen. Die liggen er wel, dus het heeft geen zin om grond van het GNR aan die kant te gaan verwerven, omdat wij alsnog zitten met die kabels en leidingen. Dat is het punt.

2490 De **VOORZITTER**: Ik dank de gedeputeerde voor haar beantwoording. Er bestaat behoefte om even vijf minuten te schorsen. Als het sneller kan, dan doen we het sneller. Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de stemming over het amendement en de moties.

2495 De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Motie 26 is de motie over het verplaatsen van de rijweg richting het noorden. Die trekken wij in na beraad, maar wel met de opmerking dat wij blij zijn met de toezegging van mevrouw Post dat zij de mogelijkheden gaat onderzoeken. Ik hoop ook dat zij de garantie kan geven dat wij gaan terug horen wat de mogelijkheden en gevolgen zijn en het liefst zo snel mogelijk. Wij willen u niet een tijdstip meegeven, maar kunnen wij zeggen voor de winter? Oktober?

2500 Gedeputeerde **POST**: Het antwoord op beide vragen is ja en 'zo snel mogelijk' zal zijn ergens direct na het zomerreces.

De **VOORZITTER**: Motie 26 is ingetrokken.

2505 De heer **HOOGERVORST** (SP): Dat is helemaal fantastisch. Dan motie 27. Met dank aan de voorzitter, want die heeft ons op een goed spoor gezet met daarbij de vraag, zullen wij het voortaan de motie Remkes noemen, maar dat willen wij u niet gunnen of aandoen, dat mag u zelf invullen. Motie 27 handhaven wij met die opmerking dat wij de term 'gebiedsatelier N236 tweede
2510 fase' wijzigen in 'burgerparticipatie N236 tweede fase'.

De **VOORZITTER**: Motie 27 is bij deze gewijzigd. Dat laat onverlet de kanttekeningen die de gedeputeerde daar inhoudelijk en financieel bij gezet heeft, maar dat is ook helder. Dan gaan wij stemmen over het amendement A9. Geen stemverklaringen? Ik vraag de voorstanders de hand op te steken. Dat zijn de leden van de fracties van SP, GL, PvdD, 50plus, CU/SGP en ONH. De overige leden daartegen, zodat het amendement is verworpen. Motie 27, stemverklaringen.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter. Hoe sympathiek wij uw wijzigingsvoorstel op de motie ook vinden, kunnen wij niet instemmen met deze motie en wel om die reden dat wij denken dat daarmee valse verwachtingen worden gewekt bij de omwonenden. Bovendien wordt er al heel veel aan burgerparticipatie gedaan op dit soort projecten. Wij willen de gedeputeerde alle ruimte geven die daarvoor nodig is.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik vergat op te merken dat motie 27 bij deze ook wordt ondertekend door de fractie van de PvdA.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Wij zullen tegen deze motie moeten stemmen, omdat wij denken dat het een te hoog verwachtingspatroon wekt en bovendien vertraging oplevert die het project niet kan hebben. De motie is sympathiek, maar wij hebben ook vertrouwen in het participatietraject dat al is ingezet.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Mijn fractie zal ook tegenstemmen om dezelfde reden als van de voorgaande spreker.

De heer **TIJSSENS** (D66): Wij zijn blij dat er toch nog een keer naar gekeken wordt en democratie kost tijd en zware arbeid. Ik zou graag mijn handtekening onder de motie Remkes erbij plaatsen.

De **VOORZITTER**: Wij gaan stemmen, ik vraag aan de tegenstanders hun hand op te steken. Dat zijn de leden van de fracties van de VVD, PVV, CDA, de overige leden zijn voor, zodat de motie is aanvaard. Dan gaan wij stemmen over de voordracht, geen stemverklaringen? Mag ik de tegenstanders vragen hun handen op te steken? Dat zijn de leden van de fractie van de PvdD, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

12. Statenvoordracht 45 Tweede begrotingswijziging 2016 en toelichting verhuur deel van Crailo-Zuid aan het COA

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Ik heb hier vaak gestaan met een wat langere tekst, maar deze is heel kort. Aangezien de PVV tegen de komst van AZC 's is, gaan wij niet akkoord met deze voordracht.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik kan ook wat tijd besparen, want ik ga ook namens een aantal andere fracties spreken. Nederland staat nog steeds voor een grote uitdaging als het gaat om de opvang van vluchtelingen. De vluchtelingenstroom stelt ons voor lastige vragen en dilemma's. Voorop staat echter dat vluchtelingen die hier zijn, op een fatsoenlijke wijze moeten worden opgevangen,

- 2555 een wijze die Nederland waardig is. Het feit dat ook de provincie zich daarvoor inspant en een bijdrage levert door een deel van Crailo voor een verantwoord bedrag te verhuren aan het COA, heeft daardoor de volle steun van de fracties van de PvdA, D66, GL, CU/SGP, PvdD, SP en het CDA.
- 2560 De **VOORZITTER**: Dat is een efficiënte wijze van vergaderen. Mevrouw De Meij ziet af van het woord. Dan is dat het. Gedeputeerde Post hoeft ook nergens meer op te reageren. Dan zijn wij bij de stemming. Stemverklaringen?
- 2565 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Wij zijn erg blij dat dit nu geregeld is met het COA. Crailo als terrein is al heel lang een zorgenkindje van de provincie. Altijd geprobeerd om projectontwikkelaars daarvoor te interesseren, maar niemand wilde. Het is financieel inderdaad lastig. Wat wij aan u allen, collega Statenleden, willen voorleggen is de ethische vraag: mag je om een financieel gat te dekken, dat afschrijven op de opvang van vluchtelingen? Wij stemmen voor de voordracht met de aantekening dat wij tegen de hoogte van de huur zijn die de provincie aan het COA vraagt.
- 2570 De **VOORZITTER**: Dit heeft niet de zuiverheid van een stemverklaring. Ik kan mij voorstellen dat de gedeputeerde daar even iets op wil zeggen. U lokt het nu zelf enigszins uit.
- 2575 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Nu heb ik wel de behoefte om te reageren. Uw Staten hebben recentelijk de nota Grondbeleid vastgesteld en daarin heeft u heel expliciet aangegeven dat verkoop en verhuur van gronden moeten plaatsvinden op economische basis. Dat wil zeggen dat voor verhuur en verkoop de waarde in het economische verkeer gehanteerd wordt. Ik heb niet meer en niet minder gedaan dan uitvoering gegeven aan dat besluit van uw Staten. Uw opmerking vind ik een beetje beneden peil.
- 2580 De heer **TIJSSENS** (D66): Stemverklaring. Ik heb behoefte afstand te nemen van een gemeenschappelijke verklaring en daarna nog een individuele stemverklaring.
- 2585 De **VOORZITTER**: Goed, waarvan akte. Zijn er nog meer stemverklaringen? Nee. Mag ik de tegenstanders van de voordracht vragen hun handen op te steken? Dat zijn de leden van de fractie van de PVV, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

13. Statenvoordracht 38 Ruimtelijke spelregels voor zon in het landelijk gebied

- 2590 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter. Zoals u weet, is de PVV Noord-Holland tegen windmolens, omdat deze onder andere overlast veroorzaken, het landschap vervuilen, niet rendabel zijn en huizen in de omgeving minder waard maken, maar onze fractie is niet tegen zonne-energie, omdat wij een hoop van deze zojuist genoemde bezwaren bij deze energiebron niet terugvinden. In de tekst die ik vandaag uitspreek, zal ik het initiatief Energiepark
- 2595 Zwanenburg (EPZ) als voorbeeld gebruiken, omdat hier een belangrijk aantal elementen zichtbaar is, waarop het provinciaal beleid volgens onze fractie stukloopt. Verder is dit park dat straks in de top 10 van grootste zonneparken van Europa komt, een mooi voorbeeldproject dat goed is

2600 voor de werkgelegenheid in deze regio. Ongeveer 20% van de investeringssom van 100 miljoen
euro komt terug in de vorm van werkgelegenheid. Initiatiefnemers voor kleinere zonneparken
met een oppervlakte van 25 ha kunnen hun aanvragen voor een omgevingsvergunning bij de
desbetreffende gemeenten indienen. Echter, opstellingen voor zonneparken groter dan 25 ha,
vallen onder stimuleringsgebieden. Juist deze aanvragen zijn nog niet mogelijk in de PRV, die
vallen onder de Rijkscoördinatieregeling. De reden hiervoor, zo viel in het Haarlems Dagblad van
21 april 2016 te lezen, is dat de provinciale overheid regie wil houden over dergelijke
2605 grootschalige ontwikkelingen, zo laat een woordvoerder namens de verantwoordelijk
gedeputeerde weten. Het gaat hier namelijk om initiatieven met een grote ruimtelijke impact en
langere juridische planologische procedures door extra onderzoek. Verder zijn meerdere partijen
betrokken en dat vraagt meer tijd voor afstemming. Verder ligt EPZ in de bufferzone van
Schiphol. De bufferzones zijn op dit moment als uitsluitingsgebied opgenomen. In de
2610 bufferzones zijn zonnepanelen volgens de regels in de PRV alleen mogelijk op daken van
bestaande bebouwing. Indien een gemeente met een initiatief komt in de categorie 6C,
stimuleringsgebieden, en wordt aangetoond dat deze niet in strijd is met de door de bufferzones
beschermde belangen zijnde behoud van openbaarheid van het landschap, dan kan er voor die
gebieden mogelijk een uitzondering worden gemaakt en het verbod tot oprichting van
2615 zonneparken in de bufferzone worden opgeheven. Dit geldt dus ook voor de bufferzonegebieden
rond Schiphol. Het is aan PS om hierover een besluit te nemen. De panelen van EPZ komen op een
hoogte van ongeveer anderhalve meter, dus die openheid lijkt mij wel gewaarborgd.
Initiatiefnemers zoals EPZ, hebben met drie overheden te maken. De gemeente voor de
vergunningverlening, de provincie voor de aanpassing van de PRV en het Rijk, want bij meer dan
2620 50 MW valt het onder de Rijkscoördinatieregeling. Wanneer de minister besluit dat de
Rijkscoördinatieregeling van toepassing wordt verklaard, dan zal de minister die coördinatie op
zich nemen en dat moeten wij als provincie Noord-Holland niet willen, omdat wij dan geen grip
meer hebben op grote initiatieven. Waarom kunnen GS van Noord-Holland dit niet zelf doen? Het
cirkeltje is dus rond, iedereen heeft de mond vol van minder regelgeving en meer ruimte voor
2625 initiatief, maar zoals het er nu voor staat, kiezen wij voor druppels in plaats van een plas. In het
beleidsstuk van GS wordt op kosten van initiatiefnemers een enorm proces met tig
vervolgstappen opgebouwd voor stimuleringsgebieden, waardoor initiatiefnemers door de bomen
het bos niet meer zien. Het begint raadselachtig te worden waarom GS gekozen hebben voor
stimuleringsgebieden.

2630

Mevrouw **STRENS** (D66): Mijnheer Van der Sluijs, bent u ermee bekend dat het Rijk verplicht is
ook die coördinatieregeling toe te passen bij projecten van meer dan 50 MW?

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Boven 50 MW. Ja.

2635

Mevrouw **STRENS** (D66): U wekt nu de indruk alsof wij daarover gaan, maar het is wettelijk
bepaald dat het Rijk daarover gaat.

2640

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dat zei ik ook. Dat was een mededeling, dus niet eens
twijfelachtig. Het liefst hebben initiatiefnemers zoals EPZ, maar met één overheid te maken voor

een stimuleringsproject. Dat is al lastig genoeg. Het ligt voor de hand dat de desbetreffende gemeente deze overheid is, want die verstrekt immers de vergunning. Als dat niet kan, dan zouden GS de coördinatie naar zich toe moeten trekken. Het traject van de vergunning, een uitgebreide procedure vanwege de termijn van 25 jaar en dat is de tijd dat er zonnepanelen
2645 staan, duurt minstens 26 weken. Dat is erg lang, maar daar valt helaas niet onderuit te komen, omdat GS de wet niet kunnen aanpassen. Wel kunnen wij GS verzoeken dit bij de minister aan te kaarten en verzoeken dit proces waar mogelijk te verkorten. Daarom een motie.

Motie 28/27062016

2650 Mogelijkheden laten onderzoeken om vergunningstraject stimuleringsprojecten te verkorten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Constateernde dat:

- 2655 - *Stimuleringsprojecten met een looptijd van 25 jaar de uitgebreide voorbereidingsprocedure moeten doorlopen om een omgevingsvergunning verleend te krijgen;*
 - *Deze uitgebreide voorbereidingsprocedure minstens 26 weken in beslag neemt;*
 - *Ondernemers door deze termijn onnodige kosten moeten maken en lang in onzekerheid verkeren.*
- 2660

Overwegende dat:

- *Initiatiefnemers voor stimuleringsprojecten enorme financiële risico's lopen door de langdurige en ingewikkelde procesgang;*
- 2665 - *Zonneparken lokale werkgelegenheid creëren;*
- *Stimuleringsgebieden een grote bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de doelen voor duurzame energie.*

Roepen het college op om

2670 *Het ministerie van Economische Zaken te verzoeken een onderzoek in te stellen naar mogelijkheden om deze termijn in te korten en de Staten binnen drie maanden te informeren over eventuele resultaten*

en gaan over tot de orde van de dag.

2675 *Fractie PVV*

Mevrouw **STRENS** (D66): Een beetje flauw, maar u heeft het er weer over dat het minimaal 26 weken is, maar het is maximaal 26 weken. Dus die veronderstelling wil ik even recht zetten.

2680 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Wat mijn fractie graag zou zien is dat de overheden zich wat dienstbaarder opstellen richting de initiatiefnemers, aangezien de ondernemers de risico's lopen en niet de overheid. Alleen al de voorbereiding van EPZ kost enkele tonnen. Ook willen wij zien dat overheden de wettelijke RO-procedures als een gangbaar uitgangspunt nemen met een duidelijk begin- en eindpunt, waarbij belanghebbenden door hun zienswijze en beroep kenbaar kunnen maken of zij een voor- of tegenstander van het project zijn. Alle overige stappen die door GS worden voorgesteld en die in feite een herhaling van stappen betekenen, worden geschrapt. Als GS zich als katalysator opstellen en niet als rem, dan kunnen initiatiefnemers zo snel mogelijk het vergunningentraject doorlopen. Dat is een invulling van de door de provincie zo geambieerde regiefunctie, waar initiatiefnemers wat aan hebben. Dat betekent niet wachten op elkaar, maar gelijktijdig processen doorlopen en combineren waar het kan. Daarom een motie.

Motie 30/27062016

Pakken regierol en vereenvoudigen vergunningentraject stimuleringsprojecten zon

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Constaterende dat:

- *Zonne-energie een goed alternatief is voor windenergie;*
- *De ruimtelijke spelregels voor zon in het landelijk gebied opstellingen voor zon mogelijk maken;*
- *Stimuleringsgebieden een grote bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de doelen voor duurzame energie;*
- *De provincie voor stimuleringsgebieden de regiefunctie wil nemen;*
- *De voorgestelde procesgang langdurig en ingewikkeld is, als gevolg waarvan ondernemers onnodige kosten moeten maken en lang in onzekerheid verkeren.*

Overwegende dat:

- *Initiatiefnemers voor stimuleringsprojecten enorme financiële risico's lopen door de langdurige en ingewikkelde procesgang;*
- *Er in de Schipholregio initiatieven zijn die vallen onder de definitie van een stimuleringsproject, zoals de zonneparken Groene Hoek en EPZ;*
- *Zonneparken lokale werkgelegenheid creëren;*
- *Een gunstig effect van zonneparken in de Schipholregio is dat ganzen op een diervriendelijke manier verdreven worden en daarmee de veiligheid van Schiphol wordt vergroot;*
- *Dit een gunstig effect heeft op de concurrentiepositie van de luchthaven.*

Roepen het college op om

Regie te voeren en initiatiefnemers te helpen door het vergunningentraject te coördineren en te stroomlijnen, waarbij wettelijke planologische procedures het uitgangspunt vormen en overbodige stappen worden geschrapt

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

2730 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Overigens kunt u ook gewoon een toezegging vragen van het college, en hoeft je niet altijd een motie in te dienen.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Wij gaan het merken. En nog een motie.

2735 **Motie 29/27062016**

Zonneprojecten van boven de 50 MW

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

2740 *Constaterende dat:*

- *Zonne-energie een goed alternatief is voor windenergie;*
- *De ruimtelijke spelregels voor zon in het landelijk gebied opstellingen voor zon mogelijk maken;*
- *Stimuleringsgebieden een grote bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de doelen voor duurzame energie;*
- *De provincie voor stimuleringsgebieden de regiefunctie wil nemen;*
- *De voorgestelde procesgang langdurig en ingewikkeld is, als gevolg waarvan ondernemers onnodige kosten moeten maken en lang in onzekerheid verkeren;*
- *Zonneprojecten van boven 50 MW onder de Rijkscoördinatieregeling vallen.*

2750

Overwegende dat:

- *Initiatiefnemers voor stimuleringsprojecten enorme financiële risico's lopen door de langdurige en ingewikkelde procesgang;*
- *Er in de Schipholregio initiatieven zijn die vallen onder de definitie van een stimuleringsproject, zoals de zonneparken Groene Hoek en EPZ;*
- *Zonneparken lokale werkgelegenheid creëren;*
- *Een gunstig effect van zonneparken in de Schipholregio is dat ganzen op een diervriendelijke manier verdreven worden en daarmee de veiligheid van Schiphol wordt vergroot;*
- *Dit een gunstig effect heeft op de concurrentiepositie van de luchthaven.*

2760

Roepen het college op om

De minister van Economische Zaken voor te stellen dat GS de coördinatie voor projecten groter dan 50 MW over kunnen nemen, teneinde initiatiefnemers voor stimuleringsprojecten vergaand te faciliteren in het verkrijgen van de benodigde vergunningen

2765

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

2770 De **VOORZITTER**: Ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. D66 is erg blij dat er ruimtelijke spelregels voor zon in het buitengebied zijn opgesteld. Ook de wijze waarop deze spelregels tot stand zijn gekomen in een open proces met veel interactie met belanghebbenden en belangstellenden vinden wij positief.

2775 Het kader brengt twee voor D66 belangrijke thema's samen, te weten energie en landschap. Uit onderzoek van ECN is gebleken dat slechts 9% van de totale energiebehoefte in Noord-Holland duurzaam opgewekt kan worden in de bouwstenen 1 tot en met 5. Dat zijn de bouwstenen bij het bestaand bebouwd gebied en de nutsfuncties en dat dit zelfs pas in 2050 bereikt wordt. In het kader van de energietransitie is het daarom op dit moment voor D66 van groot belang dat

2780 mogelijkheden die er in het landelijk gebied zijn, bouwsteen 6, om duurzaam zonne-energie op te wekken, ook worden benut. Wat ons betreft is er geen enkele volgorde in de bouwstenen, maar moeten wij zowel binnen als buiten het bestaand stedelijk gebied alle kansen pakken. Wij zijn blij dat er in het kader veel aandacht is voor de ruimtelijke kwaliteit en dat de inpassing van de panelen in het landschap ook getoetst zal worden door de ARO. Recent nog

2785 verscheen een artikel in De Volkskrant waarin het belang van een vrij landschap nadrukkelijk in verband wordt gebracht met de economische groei van een regio. Wat D66 betreft, moeten wij ons hier zeker bewust van zijn en zorgvuldig omgaan met de kwaliteiten van ons Noord-Hollandse landschap. Het kader maakt onderscheid tussen drie verschillende categorieën in het landelijk gebied. Ik loop ze kort even langs. Voor categorie 6A geldt dat deze gebieden

2790 beschermd worden en er geen opstellingen zijn toegestaan. Onder andere voor de NNN-gebieden en weidevogelleefgebieden is dit wat D66 betreft, ook de juiste keuze. Voor de bufferzones ligt het wat ons betreft genuanceerder. Zo is bijvoorbeeld het hoog dynamische gebied rondom Schiphol ook grotendeels als bufferzone aangemerkt, waardoor opstellingen op dit moment daar niet mogelijk zijn. In de combinatie met vliegveiligheid zouden hier in de ogen van D66 mogelijk

2795 wel kansen liggen. Wij dienen daarom samen met de PvdA, PvdD, GL een motie in.

Motie 31/27062016

Maatwerk voor zonne-energie in bufferzones

2800 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.*

Constaterende dat:

In de ontwerpwijzigingen Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) (32a, lid 2c) de oprichting van een of meerdere opstellingen voor zonne-energie wordt uitgesloten in bufferzones.

2805

Overwegende dat:

Er in bufferzones – uitgezonderd het NNN, de UNESCO Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse Waterlinie en de weidevogelleefgebieden – met een grote ruimtelijke dynamiek, in het bijzonder waar het gaat om de bufferzone rondom Schiphol, kansen bestaan voor opstellingen voor zonne-energie in combinatie met vliegveiligheid.

2810

Zijn van mening dat:

2815 *Er bufferzones zijn, zoals rondom Schiphol en uitgezonderd het NNN, de UNESCO Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse Waterlinie en de weidevogelleefgebieden, die wellicht niet hoeven te worden uitgesloten;*

Verzoeken GS:

- 2820 *- Een voorstel uit te werken waarin wordt onderzocht voor welke bufferzones, uitgezonderd het NNN, de UNESCO Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse Waterlinie en de weidevogelleefgebieden, er kansen liggen voor zonne-opstellingen en onder welke voorwaarden dit mogelijk gemaakt kan worden;*
- Indien blijkt dat er kansen zijn, deze voorwaarden in de PRV te verankeren en ter besluitvorming aan PS voor te leggen*

2825 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties D66, PvdA, PvdD, GL

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2830 Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik heb een vraag aan D66. Ik ben heel benieuwd hoe u de weging maakt tussen het open landschap en de energieopgave en hoeveel MW u in de provincie hoopt te realiseren.

2835 Mevrouw **STRENS** (D66): Hoe wij die afweging maken, zal moeten blijken uit de adviezen die er van de ARO komen. Wij kijken zowel naar de energieopgave en naar landschap en wij bepalen dat samen. Hoeveel MW is volgens mij de discussie die wij voeren in het kader van de energietransitie en de nota die daar ligt en wij bepalen hier de ruimtelijke spelregels. Daar wil ik het graag bij houden. Voor categorie 6B zijn afhankelijk van de begrenzing van de percelen, vaste oppervlaktes bepaald en vastgelegd in de nadere regels. Wij zijn blij dat naar aanleiding van de

2840 zienswijze hier een afwijkingsmogelijkheid van 10% voor is opgenomen. Voor ons is het van belang dat er maatwerk geleverd kan worden en de ruimtelijke kwaliteit per project wordt beoordeeld. Wij vragen GS bij projecten die wellicht niet voor de volle 100% aan de spelregels voldoen maar waarvan de ARO van mening is dat het qua ruimtelijke kwaliteit kan, ook bij PS terug te komen. Ook naar de geplande evaluatie van de spelregels kijken wij uit. Wij willen graag

2845 zien dat alle ingediende initiatieven en de bijbehorende beoordelingen daarin terugkomen. De laatste categorie 6C zijn de stimuleringsgebieden. Wij zijn positief over de mogelijkheid die het kader biedt om grootschalige zonneopstellingen mogelijk te maken. Of projecten in deze categorie van de grond komen is mede afhankelijk van het lokaal draagvlak en de besluitvorming hierover in de raad van de gemeente. Wij begrijpen en onderschrijven dat daar het initiatief

2850 vandaan moet komen, maar verwachten wel dat de provincie een actieve rol pakt bij deze initiatieven. Zij kan hierbij de initiatiefrol van verbinder, aanjager en kennismakelaar op zich nemen. Wellicht is het zelfs een optie om naast de windmakelaar ook een zonnemakelaar aan te stellen. D66 hoort graag hoe GS invulling aan deze rol willen gaan geven en ziet graag dat deze activiteiten ook worden toegevoegd aan de uitvoeringsparagraaf van de beleidsagenda

2855 Energietransitie. Kunnen GS aangeven of zij bereid zijn om dit op te pakken? Nog een laatste

vraag over de combinatie zon en wind, waar een aantal indieners van de zienswijze op ingegaan is. Is het mogelijk dat initiatieven die uitgaan van deze combinatie, ook binnen categorie 6C bekeken worden? In de gemeente Hollands Kroon is hier onlangs nog positief over gesproken en wil men graag verder gaan met het onderzoeken van deze mogelijkheden.

2860

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Voorzitter. Het beleidskader Zonnepark is een belangrijke mijlpaal om duurzame energie mogelijk te maken op basis van een deugdelijke ruimtelijke ordening en deugdelijke ruimtelijke kwaliteit. Het heeft even geduurd, er is ook het nodige aan participatie gepleegd, maar het ligt er nu. Tijdens de commissievergadering is er uitgebreid aandacht geweest voor onder andere het instrument Omgevingsvergunning bij de opstelling van zonne-energie. Dat instrument heeft normaal een tijdelijkheid van 10 jaar, dat werd ook voorgeschreven, maar wordt nu ingezet voor 25 jaar. Er is discussie over geweest en er werd zelfs gesproken over een derde termijn. Wij hebben informatie gekregen vanuit GS en de VVD heeft vertrouwen in het oordeel van GS waar het gaat om het advies van Pels Rijcken en wij hebben vertrouwen in de aanvullende informatie en vertrouwen in die onderbouwing dat die juridisch standhoudt. De toegezegde evaluatie van twee jaar helpt hierbij. In de commissie heb ik ook uitgesproken dat wij voor een actieve insteek zijn bij het aanwijzen van stimuleringsgebieden. Mijn voorgangster gaf net aan dat er een motie komt op dit punt. Ik hoor graag de toezegging van de gedeputeerde of die ook op een positief preadvies kan rekenen of dat zij die overneemt. Op basis van de reactie van GS gaat de VVD haar oordeel bepalen.

2865

2870

2875

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Ik heb een vraag voor de heer Slettenhaar. Er staat in dat Pels Rijcken niets kan garanderen, want hij wordt maar voor 15 jaar verleend maximaal.

2880

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): U heeft ook in mijn betoog heel duidelijk gehoord dat ik vertrouwen in GS heb, dat het oordeel van GS als dagelijks bestuur daarin juist is. Wij hebben onze controlerende taak heel scherp gedaan. Er is een aantal keren over beraadslaagd. Wij hebben erop doorgevraagd en uiteindelijk hebben wij een aantal antwoorden gekregen en ook hebben wij zelf informatie gezocht bij andere provincies, zoals bij Gelderland en bij VNG. Wij hebben gekeken of dit vaker voorkomt. Het is een nieuwe materie, zonneparken zijn relatief nieuw, dus in die zin durven wij dat aan.

2885

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Wat ik u wilde vragen is dat er maar voor maximaal 15 jaar een vergunning kan worden verleend. Zo heb ik het gelezen. Daarna moet hij via een procedure verlengd worden. Dat is een uitgebreide procedure.

2890

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Volgens mij staat er gewoon 25, daarmee is dat beantwoord en ik zie de gedeputeerde geen aanstalten maken om dat te corrigeren.

2895

De **VOORZITTER**: De gedeputeerde zal daar straks in haar eerste beantwoordingstermijn nader op ingaan.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Voor de motie op het gebied van bufferzones geldt dus hetzelfde. Ook daarvan wachten wij het preadvies af en of de gedeputeerde dat overneemt. De uitvoering
2900 van dit beleid ligt gewoon bij de gemeente, dus wij stellen een deugdelijk kader vast. Waar het gaat om grote projecten en forse veranderingen in het landschap, is het van belang dat er een toekomstbestendig kader wordt vastgesteld en daarvoor hebben wij met zijn allen hard gewerkt. Op het moment dat er een dergelijk kader wordt vastgesteld, is het ook behulpzaam om een structuuranalyse landbouw in een volgende stap op te nemen. Ik wil daar graag uw reactie op
2905 vragen, ook in het kader van de STIVAS-subsidies en of er geen desinvestering wordt gedaan waar het gaat om cofinanciering, met name cofinanciering met Europees geld, omdat dat dan eventueel tot een tegenvaller zou kunnen leiden op het moment dat wij dat niet goed borgen. Dus daar nadrukkelijk uw mening over. Ik wil niet voor mijn beurt spreken, maar met het CDA zullen wij straks een motie indienen naar het voorbeeld van de provincie Drenthe, om een
2910 informatiepakket te ontwikkelen om onder de aandacht van gemeenten te brengen om enige volgordelijkheid te promoten.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. Het kan dus wel, een unaniem aangenomen motie van de PvdD uitvoeren. Dat knellende verbod dat een boer wel zonnebloemen, maar geen zonnepanelen
2915 op zijn land mag zetten, gaat eraf. Zonnebloemen, maar ook mais groeien hoger dan zonnepanelen en mais is nog slechter voor de bodem ook. Maar gewasteelt vindt dit college een vrije ondernemerskeuze. Zonnepanelen zijn nu absoluut verboden. Een bizarre situatie waar vandaag een einde aan komt. De PvdD steunt dit kader dan ook graag, al had het voor duurzame energie zeker stimulerender gemogen. Landschappelijke kwaliteit is gewaarborgd in dit voorstel
2920 en de kwetsbare gebieden, zoals natuur- en weidevogelleefgebieden, zijn uitgesloten. Maar de PvdD wil meer ruimte voor zonnepanelen rond de luchthaven Schiphol. Het enkele feit dat het noorden van de Haarlemmermeer in de bufferzone Haarlem-Amsterdam ligt, is voor ons onvoldoende om de huidige vogel aantrekkende activiteiten te beschermen. Sterker nog, in het visiedocument van deze provincie over die bufferzone wordt dit gebied juist ingericht ten
2925 behoeve van de veiligheid rond Schiphol. Zonneparken passen dus eigenlijk uitstekend volgens het huidige provinciale beleid. De Amerikaanse luchtvaartautoriteit adviseert om geen landbouw toe te staan binnen zo'n 2 kilometer van een baan, laat staan tussen start- en landingsbanen. Neem dit advies serieus. Vogel aantrekkende landbouw tussen banen is vragen om moeilijkheden en onverantwoord voor de veiligheid. Zonneparken zijn geen verstedelijking en belangrijk voor
2930 de vliegveiligheid rond Schiphol. Daartoe dienen wij samen met PvdA, D66, GL en SP een motie in om de gedeputeerde te vragen in dit gebied zonneparken expliciet mogelijk te maken.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. In 2003 kocht ik vier zonnepanelen, notabene geproduceerd door Shell. Ze kostten toen 3.000 euro voor 440 Wattpiek en ze doen het nog steeds. Het kan
2935 verkeren. Inmiddels produceert Shell alleen nog maar vieze energie en de prijs van zonnepanelen is met een factor 6 gedaald, maar ook de noodzaak voor de grootschalige opwekking van hernieuwbare energie wordt veel sterker gevoeld dan tien jaar geleden. Het is daarom goed dat wij als provincie Noord-Holland nu beleid hebben, dat het mogelijk maakt om zonneakkers te realiseren. Zonne-energie is een prachtige manier om duurzame energie op te wekken. Het maakt
2940 geen geluid, het geeft slechts beperkte horizonvervuiling, het is technisch niet erg ingewikkeld,

vereist weinig onderhoud en wordt ook nog steeds goedkoper. Wij vinden dat dit kader goede afwegingen maakt tussen de belangen van de landbouw, het open landschap en de noodzaak van de energietransitie. Op een heel aantal plekken in Noord-Holland creëren wij de mogelijkheden voor zonneakkers, terwijl door de eis van aansluiting bij stedelijk gebied en het uitzonderen van de beschermingsgebieden het open landschap grotendeels in stand kan blijven. De cijfers – hoeveel hectaren – en de criteria zijn wat arbitrair, maar je moet ergens beginnen en wij vinden het goed dit na verloop van tijd te evalueren. Wij zijn ook blij met de focus op tijdelijkheid. Er is namelijk een impact op het landschap en het is goed dat wij de gebieden die wij nu willen gebruiken voor zonneakkers, niet definitief tot de bebouwde omgeving rekenen. Het is daarom goed om na 25 jaar opnieuw te kunnen overwegen wat wij met zo'n gebied willen. Willen wij inderdaad nog steeds zonneakkers of willen wij dat toch anders inrichten? Wat ik echter proef in het beleidskader, is dat de provincie ervan uitgaat dat zonneakkers over 25 jaar allemaal niet meer nodig zullen zijn. Daar zou ik toch niet direct vanuit willen gaan. Een beleidskader is één ding, de daadwerkelijke realisatie van zonneakkers is een tweede. Het is voor ons wel de vraag in hoeverre het één automatisch uit het andere voortvloeit. Voor zonneakkers kiest de provincie helaas wel voor een passieve rol. We zullen maar hopen dat al die maatschappelijke initiatieven zullen ontstaan om van deze mogelijkheden gebruik te maken, maar dit schuurt helemaal als het gaat over de stimuleringsgebieden, want in tegenspraak met wat de naam suggereert, stimuleert de provincie helemaal niets.

De **VOORZITTER**: Uw totale spreektijd staat al enige tijd op nul.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dan zal ik het binnen een minuut afronden. Wat de provincie vooral doet is het creëren van vaagheid, onduidelijkheid, er zijn geen regels, geen stimulansen. Wij willen dat u ervoor gaat zorgen dat er daadwerkelijk zonnestroomprojecten gerealiseerd gaan worden in de stimuleringsgebieden. Samen met GL en PvdD wordt daarom later een motie ingediend om beleid te ontwikkelen dat dit daadwerkelijk stimuleert. Wij denken aan richtlijnen over wat wij wel en niet willen, en het initiatief nemen om daadwerkelijk dit soort projecten van de grond te krijgen. Het is al eerder gezegd, juist rondom Schiphol zijn heel veel mogelijkheden en stimulering zou zich juist daarop moeten richten. Wij hopen dat wij met deze aanpassing dan daadwerkelijk een slag kunnen maken in de opwekking van duurzame zonnestroom in Noord-Holland.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter. Het perspectief is vandaag een zonnige dag. Het ligt eraan wat jouw perspectief op de wereld is en hoe je bepaalde woorden interpreteert. Woorden als stimuleren, vaart maken en haast zetten mij een beetje op een dwaalspoor in dit dossier. Haast, dat was de eerste misvatting, wat is haast. Het college hield ons voor dat wij haast moeten maken, zodat in oktober de SDE-subsidie nog kan worden aangevraagd. Ik had daar mijn twijfels bij en stelde daar vragen over. Inmiddels zijn die vragen beantwoord en het antwoord is dat het op zich echt kan. Dat klopt ook wel, ik heb een beetje gelijk, want het duurt misschien wel 26 weken voordat je je vergunning hebt. GS hebben ook een beetje gelijk, want het zou ook kunnen dat een gemeente stante pede een voornemen tot vergunning verleent of ter inzage legt. Het zes weken ter inzage ligt, er geen zienswijzen komen en dan is inderdaad 26 weken niet nodig. Het

is wel de vraag of je bij projecten die zo groot zijn, stante pede een vergunning kunt verlenen en
2985 geen zienswijze hoeft te verwachten. Of het feitelijk zo reëel is om te verwachten dat er ook maar
één van die grotere projecten een SDE-subsidie gaat aanvragen, betwijfel ik. Maar goed, wij
hebben haast. Ik vind het wel vervelend om die haast voorgehouden te krijgen, terwijl er volgens
mij hele andere goede redenen zijn om wel over haast te spreken. Twee jaar geleden is er
gevraagd om dit kader op te stellen. Twee jaar lang wachten onze burgers op duidelijkheid
2990 wanneer zij met hun zonnepanelen aan de gang mogen. In die zin hebben wij haast. Laten wij het
een miscommunicatie noemen. Duidelijkheid moet er wel komen en het is goed dat die er komt,
althans voor een deel van de projecten. Dat is dan weer jammer, want juist die hele grote
projecten schuiven wij vooruit. Daar zeggen wij nu nog niets over. Waar wij echt meters kunnen
maken, nemen wij nu geen beslissing. Dat is jammer, want als ik dan denk aan Energiepark
2995 Zwanenburg waar misschien nog best haken en ogen aan zitten, is het wel zo dat wij dat park
allemaal al eerdere malen in vergaderingen ter sprake hebben gebracht. Desalniettemin is daarop
niet geanticipeerd en is het vooruit geschoven en dat vind ik toch echt teleurstellend, want één
groot park had de hele Haarlemmermeer energieneutraal kunnen maken. Wij maken daar geen
haast mee, wij laten dat voor hoelang liggen. Dat weet ik niet, misschien wel weer twee jaar. Om
3000 dat nou te voorkomen, dien ik samen met de heer Klein maar niet samen met de PvdD helaas,
een motie in om op korte termijn een stimuleringsbeleid voor die grote stimuleringsgebieden aan
ons te presenteren.

Motie 32/27062016

3005 Uitwerken beleidskader stimuleringsgebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Constateernde dat:

- 3010 - *In de thans voorliggende beleidsregels en het wettelijk kader regels ten aanzien van
projecten groter dan 25 MW ontbreken;*
- *In het collegeakkoord is opgenomen dat het realiseren van zon buiten bestaand bebouwd
gebied/in het landelijk gebied 'kansrijk' is;*
- 3015 - *Het college in de voorliggende notitie 'Perspectief voor zon in Noord-Holland' aangeeft dat
met het realiseren van zon buiten bestaand bebouwd gebied/in het landelijk gebied
'vaart' gemaakt moet worden.*

Overwegende dat:

- 3020 - *Projecten met een omvang van 25 MW en groter mits landschappelijk goed ingepast, een
belangrijke bijdrage kunnen leveren aan duurzame energie in Noord-Holland;*
- *Dat het voor gemeenten en initiatiefnemers zo snel mogelijk duidelijk moet worden onder
welke voorwaarden dergelijke projecten op instemming van de provincie kunnen rekenen.*

Verzoeken GS:

3025 *Binnen vier maanden na heden aan PS een beleidskader voor te leggen dat de realisatie van
zonneweides in stimuleringsgebieden daadwerkelijk stimuleert*

En gaan over tot de orde van de dag.

Fracties GL, CU/SGP

3030

De **VOORZITTER**: De notie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

3035

3040

3045

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Stimuleren was een ander woord waar ik een beetje door op het verkeerde been ben gezet. Want wat is stimuleringsgebied, kennelijk iets waar wij niets mee doen. Wat is vaart maken, dat is direct daarna zeggen dat je een passieve houding aanneemt en dat je geen regels oplegt, want wij stimuleren zon in bouwsteen 1 tot en met 5 door daarin geen beperkingen op te leggen. Dan kan ik ook een compliment maken, want het had allemaal nog erger gekund. Er is gesproken over een criterium invoeren over nut en noodzaak. Misschien mag er geen strijd met landbouwers komen, misschien moet er een dubbele functionaliteitseis worden gesteld. Dat doen wij gelukkig niet. Aan de ene kant is dat een oprecht compliment, want ik ben blij dat wij die beperkingen niet opleggen. Aan de andere kant is het ook wel een beetje ironisch, want ik ga bijna zelf denken dat niet remmen hetzelfde is als gas geven en dat lijkt mij niet juist. Ik heb nog één opening, ik heb het aan D66 ook al gevraagd. Ik hoop dat ik het college wel kan verleiden om toch te zeggen waar de ambitie ligt. Laat uw stimulerende kant zien en zeg wat u hoopt te gaan realiseren met zon op land. Kunt u mij aangeven – en in welk document u het vastlegt maakt mij niet uit en welke gedeputeerde er antwoord op geeft, maakt mij ook niet uit – wat willen wij met zon op land?

3050

Mevrouw **STRENS** (D66): U hebt het elke keer over die stimuleringsgebieden, maar hoe ziet GL dat dan voor zich? Bent u van plan dat de provincie zelf gebieden gaat aanwijzen of hoe wilt u dat doen?

3055

3060

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik ben helaas niet de provincie en ik zit ook niet in de coalitie. Dus ik vrees dat wat ik ervan vind, niet is zoals wij het zullen doen. Maar wat mij betreft zou het goed zijn als wij hier in gezamenlijkheid een beleid vaststellen, waardoor het in ieder geval voor alle initiatiefnemers helder wordt of het zinnig is dat zij actie ondernemen. Wat er nu gebeurt, is dat wij zeggen om met een voorstel te komen, ga dat eerst in de gemeente met draagvlak en alles onderbouwen. Als de gemeente dan enthousiast is, dan mag u het aan ons voorleggen en dan zullen wij nog weleens kijken wat wij ervan vinden. Dat bouwt zoveel onzekerheid in dat een beetje initiatiefnemer die daar heel veel geld in moet investeren, toch gaat denken wat gaat er dan gebeuren. Die gemeenten die niet willen, moeten uitgenodigd worden, die moeten niet in het midden gelaten worden wat zij ervan kunnen verwachten.

3065

Mevrouw **STRENS** (D66): Bent u dan van plan om gemeenten die misschien niet willen, als provincie te overrulen en te zeggen dat wij het zo belangrijk vinden en wij willen het wel? Dat proef ik een beetje in uw betoog.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Nee hoor. Ik denk dat de provincie er helemaal niet goed aan doet om de gemeentelijke taak over te nemen. Dat kan volgens mij ook niet. Je moet de gemeenten wel het

3070 signaal geven dat als jullie een mooi plan hebben, kom direct naar ons, want wij zijn daar enthousiast over te krijgen in plaats van, als jullie een plan hebben dan zullen wij daar ook nog weleens even naar kijken. Het is wat u zelf vaak propageert, uiteindelijk gaat het om een positieve houding.

3075 Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Voor ons ligt een beleidskader dat niet voor een paar jaar wordt vastgesteld, maar voor een periode die langer zal duren dan ik Statenlid ben. Voor elk nieuw beleid voel je een verantwoordelijkheid, voor een beleidskader dat meer dan een generatie mee zal gaan, voel je die nog veel meer. Eén van de toetsstenen waaraan ik beleid wil toetsen is of ik het beleid kan uitleggen, ook als ik de politieke arena alweer lang verlaten heb.

3080

De **VOORZITTER**: Niet zo somber.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA: Voorzitter, 25 jaar wil ik er niet van maken en dat laat mijn partij – gelukkig zeg ik daarbij – ook niet toe. Als het gaat om de intentie van dit beleid, dan kan ik dat.

3085 We zullen alles op alles moeten zetten om de benodigde energietransitie te bereiken, niet alleen voor de volgende generaties waar we vaak over spreken, maar al voor de huidige generaties. Het CDA vindt het van groot belang dat we inzetten op zon. Het grote belang van duurzame energie, maakt ook dat we als CDA de eerdere wens tot volgordelijkheid hebben losgelaten. Maar blijft staan dat de categorieën 1 tot en met 5 niet vergeten moeten worden. Hier kom ik later nog even

3090 op terug. Het CDA is blij met de route van de tijdelijke omgevingsvergunning. We vinden het belangrijk om zonneakkers niet als opmaat voor verstedelijking te zien, dit zou leiden tot grondspeculatie in een provincie met een enorme grondhonger. We hebben wel moeite met de juridische onderbouwing, we zijn blij dat we na flinke discussie tweemaal een onderbouwing hebben ontvangen, maar de zin: “De tijdelijkheid leidt tot vragen, maar we zien geen juridische

3095 belemmeringen.” leidt bij ons wel tot vragen. Ik hoor graag van de gedeputeerde hoe stevig de argumentatie is op basis van de levensduur van zonnepanelen om deze maximaal 25 jaar te vergunnen. Wat doen we op het moment dat de levensduur van de zonnepanelen door innovatie wijzigt? Hoe lang kan en mag de vergunning dan worden gegeven? We hebben als CDA twijfels over de ruimtelijke argumenten die nu worden gebaseerd op economische argumenten. Ik hoop

3100 echt dat dit stand houdt. We zullen het juridisch advies hierin moeten vertrouwen. Wat we als CDA nog steeds lastig vinden uit te leggen, zijn de volgende punten. Zonnepanelen zouden overall moeten liggen, vooral op het dak en in combinatie met andere functies. Het CDA kan en wil niet uitleggen dat we hiermee een kader vaststellen, zodat het open landschap kan worden gebruikt voor het volleggen met zonnepanelen, maar dat de daken in diezelfde landschappen

3105 leeg kunnen blijven. We hebben alle combinaties van functies nog onvoldoende benut en we bespreken deze mogelijkheden pas later in de uitvoeringsagenda van de energietransitie. Een jammerlijke volgorde wat het CDA betreft. We kunnen daarbij ook leren van andere provincies en zijn het aan onze stand verplicht de kennis te delen hoe we optimaler gebruik kunnen maken van zon. We zullen daarom met een voorstel komen voor een informatiepakket aan gemeenten. Ik

3110 dien een motie in namens VVD, PvdA, SP, ONH en CU/SGP.

Motie 33/27062016

Informatiepakket gemeenten

3115 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.*

Constateernde dat:

3120 *Op tijdelijke vergunningen die worden verleend op grond van artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 2° Wabo, de Ladder van Duurzame verstedelijking niet verplicht is, omdat opstellingen voor zonne-energie geen stedelijke ontwikkeling betreffen volgens de huidige jurisprudentie.*

Overwegende dat:

- *Zonnepanelen een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan onze energievoorziening op de korte en lange termijn;*
- 3125 - *Maar dat het aandacht verdient als alternatief voor gebruik van landbouwgrond zonnepanelen te plaatsen op daken van naastgelegen schuren die nog leeg zijn, te meer daar er een 'grondhonger' naar waardevolle landbouwgrond in deze provincie bestaat;*
- *De provincie Drenthe een zonneladder heeft ingesteld waarin in drie stappen gekeken wordt naar geschikte locaties: eerst op het dak, daarna op bestemde locaties binnen*
- 3130 *stedelijk gebied en als laatste stap op overige locaties.*

Van mening dat:

- *Inwoners gebaat zijn bij een integrale benadering en deze in de nieuwe Omgevingswet ook van de overheid gevraagd wordt;*
- 3135 - *Initiatiefnemers en gemeenten uitgedaagd mogen worden om waar mogelijk vanuit die integrale benadering te wijzen op een mogelijke combinatie van functies, zodat zonnepanelen (ruimte-)efficiënt binnen onze provincie worden toegepast.*

Verzoeken GS:

3140 *Een informatiepakket te ontwikkelen, waarin alle mogelijkheden tot het plaatsen van zonnepanelen in categorie 1 tot en met 5 en het combineren van functies opgenomen zijn in aanvulling en in combinatie met categorie 6.a. en 6.b. en deze onder de aandacht van gemeenten te brengen*

3145 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties CDA, VVD, PvdA, SP, ONH, CU/SGP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

3150 Mevrouw **STRENS** (D66): Aan de ene kant zegt u in uw betoog dat u de verantwoordelijkheid los laat en daar ben ik heel blij om, maar aan de andere kant zegt u dat u het onbegrijpelijk vindt als een dak niet vol ligt en de landbouwgrond er omheen wel. Hoeveel procent denkt u op te kunnen wekken met die daken, want wij hebben er lang niet genoeg aan.

3155 Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Dat is ook de reden waarom wij de wens tot volgordelijkheid hebben losgelaten. Ik kan en wil nog steeds niet uitleggen dat het land vol ligt en het dak op schuren in datzelfde land nog steeds leeg is. Kunt u dat wel uitleggen?

3160 Mevrouw **STRENS** (D66): Daar heeft de gemeente toch een rol in, wij zitten hier toch vanuit de provincie te kijken naar de zaak?

3165 Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Ik geef alleen aan wat ik wel en niet kan uitleggen als CDA. Wij zijn daar klip en klaar en duidelijk in geweest, vele commissies lang. Sommige mensen noemen het boerenverstand, ik noem het als niet boer gewoon nuchter verstand. Ik kan het niet uitleggen dat het land vol ligt met zonnepanelen en het dak is nog steeds leeg. We willen ook daarom een appel doen – wij blijven immers het CDA – op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van initiatiefnemers en gemeenten: maak daar waar mogelijk gebruik van de en/en functie. Ga niet alleen voor het open landschap, maar ook voor het dak en naast de weg en boven die parkeerplaats. Ook missen wij de integrale blik op onze agrarische structuren, waarin wij als

3170 provincie tezamen met andere overheden investeren, zoals via de STIVAS. Wij vinden het van groot belang dat wij niet aan de ene kant investeren en aan de andere kant deze investering niet te gelde brengen daar waar deze voor is bedoeld. Dat is een desinvestering. Wij willen van de gedeputeerde horen hoe zij hier tegenaan kijkt en welke aanvragen vallen nu al in deze categorie? Wij hebben als CDA vragen gehad over de effecten van zonnepanelen op de

3175 vruchtbaarheid van de bodem, want die kennen wij niet. Er bestaan simpelweg geen onderzoeken. Wij hebben daarom eerder voorgesteld om een monitor uit te voeren op verschillende bodemtypen. Op die manier dragen wij als provincie bij aan de kennisopbouw rondom zon op land. Graag een toezegging van de gedeputeerde. Wat betreft de beantwoording van de gedeputeerde op de vraag of de haast wel zinvol is – ik heb het al eerder gehoord in de

3180 inbreng van GL – die wij nu maken om de SDE-subsidieronde van oktober te halen, hebben we bij onze bestuurders geïnformeerd of ze inderdaad ‘even harder kunnen werken’ zoals de gedeputeerde aangaf. Dit heeft niet te maken met de onwil of met gebrek aan personele capaciteit, maar met de rechtmatigheid richting belanghebbenden – en die wil je niet verrassen in de zomervakantie – maar ook met de lokale democratie. Zoals een van onze bestuurders aangaf:

3185 zonder gemeenteraad gaat het in 11–13 weken, maar inclusief zorgvuldig democratisch proces kost het tot drie maanden extra. Kortom, een aanvraag zou al in april moeten zijn ingediend, nog voordat het beleid voor lag. Een dienstbare provincie moet snel een helder kader stellen, en niet het onmogelijke vragen van gemeenten. Kortom, de SDE-ronde van oktober waarop de gehele tijd gekoerst is, gaat waarschijnlijk niet gehaald worden. Wat zijn de consequenties hiervan? Een

3190 vraag aan de gedeputeerde. Tenslotte, we steunen vandaag de intentie voor extra inzet op zon. En er wordt van ons vertrouwen gevraagd daar waar wij niet verder kunnen reiken dan onze controlerende taak ons biedt. Wij zijn daarom blij met de evaluatie die over twee jaar zal plaatsvinden, en mocht dat nodig zijn, dan gaan we voor een eerdere aanpassing van het beleid, maar hopen dat in de tussentijd dit beleid staat als een stevig juridisch huis, maar dan wel met

3195 zonnepanelen erop.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Met name naar aanleiding van de tegenstelling van, ik kan het niet uitleggen dat er zonnepanelen op een land liggen, terwijl de schuur nog leeg is. Kunt u het dan wel uitleggen dat beide leeg blijven, terwijl de kolencentrales blijven doorroken en er gas wordt
3200 weggehaald onder de Groningers? Moeten wij niet iedere mogelijkheid aangrijpen om duurzame energie te gaan realiseren? Als het kan op het dak en als het kan op het land.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Daarom zeg ik dat wij de intentie steunen voor extra inzet op zon en ik heb iets gezegd niet alleen voor de toekomstige generaties, maar ook voor de huidige
3205 generaties. Mijnheer Van Liere, u vraagt naar de bekende weg.

De VOORZITTER: Dat u het maar goed weet.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter. Mijn fractie is blij dat dit beleidskader ter besluitvorming
3210 voor ligt. Het is geen geheim dat wij veel waarde hechten aan het zetten van stappen en voort willen maken met de energietransitie. Wij constateren dat GS hier voortvarend mee aan de slag zijn. Voor de PvdA is het beschermen van het landelijk gebied een groot goed. Je kunt het maar één keer verknoeien en daar moeten wij met zijn allen voor waken. Aan de andere kant zijn er grote zorgen over ons klimaat en de traagheid waarmee de energietransitie in ons land tot stand
3215 komt. Tussen deze twee zaken zoeken wij een balans. Een afweging van belangen die met dit beleidskader wat ons betreft zorgvuldig in gang gezet is. Wij kunnen ons hier dan ook in vinden. Wij zien dit als een acceptabele afweging van de verschillende belangen. Toch wil ik op een zestal zaken graag nog ingaan. Dat is de juridische toetsing van Pels Rijcken, het draagvlak, onderzoek en monitoring van de bodem, bufferzones, procedures en het stimuleren van gemeenten.
3220 Allereerst de juridische toetsing en dan gaat het vooral om de tijdelijkheid. Het aangepaste rapport van Pels Rijcken geeft weliswaar geen 100% garantie, maar wij willen dit vooralsnog als voldoende aanmerken. Zij het natuurlijk dat wij ervan uitgaan dat GS dit heel goed blijven volgen en bij PS terugkomen, indien zich hier ontwikkelingen in de negatieve zin zouden voordoen. Punt 2, het draagvlak, ik kom hier nog even op terug, omdat mijn vraag in de commissie voor mij niet
3225 voldoende is beantwoord. In het stuk wordt op geen enkele wijze uitgelegd wat er wordt verstaan onder draagvlak. Wel wordt er een paar keer aan gerefereerd. Kan de gedeputeerde toezeggen dat zij na de zomer in de commissie met een nadere uitwerking van ideeën hieromtrent komt? Punt 3, onderzoek en monitoring van de bodem, in de commissie nadrukkelijk aan de orde geweest. Het nagezonden antwoord wil ik duiden als te afwachtend. Ik citeer: "Indien er een
3230 onderzoek komt, verlenen GS welwillend hun medewerking". Kan de gedeputeerde toezeggen dat zij hierin een proactieve houding zal aannemen, met andere woorden kan hier meer regie op gevoerd worden? Punt 4, in de commissie hebben wij uitvoerig gediscussieerd over de bufferzones en dan vooral die rond Schiphol. Bufferzones zijn nu uitgesloten. De gedeputeerde gaf min of meer aan dat het aan de Staten is om hierin iets te veranderen. Dat is de reden dat wij
3235 hiervoor samen met D66, GL, PvdD een motie zullen indienen. Deze is door D66 reeds ingediend. Het gaat erom te onderzoeken of er wellicht toch kansen liggen die door de algehele uitsluiting niet zouden kunnen worden benut. Punt 5, de procedures. Er zijn bij initiatiefnemers, maar ook bij Statenleden zorgen over de lange ingewikkelde procedures. Er is door voorgaande sprekers ook al diverse malen iets over gezegd. Indien GS hierin niets kunnen doen – en dat was het

3240 antwoord dat wij hebben gekregen – kan de gedeputeerde dan wel toezeggen dat zij hierin proactief zal acteren en zoveel mogelijk hulp kan aanbieden zover dat binnen de mogelijkheden ligt? Het gaat dan om kennis delen, informatie en advies. Punt 6, ook in de commissie had ik gevraagd of het mogelijk is dat wij gemeenten meer zouden kunnen stimuleren, faciliteren. Het antwoord daarop was, het is aan gemeenten en wij gaan daar niet over. Dat is ook de reden dat

3245 er nu een motie wordt ingediend door het CDA, waarin wij vragen een informatiepakket te ontwikkelen voor de gemeenten voor de categorieën 1 tot en met 5.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Het is een heel mooi beleidskader geworden. Wij zijn ook tevreden over de manier waarop het tot stand is gekomen, alle betrokken partijen gehoord en

3250 waar mogelijk, aan bod laten komen. Wat dat betreft ook onze waardering voor de PvdD die dit alles ooit in gang heeft gezet. Zij hebben goed vooruitgekeken. De volgordelijkheid of volgtijdelijkheid – daar zijn alle prachtige kreten voor bedacht – wij zijn het met de andere indieners van de motie eens om te proberen gemeenten zoveel mogelijk mee te geven om het eerst op bestaande daken aan te brengen en wat ons betreft ook te beginnen langs snelwegen,

3255 spoorlijnen, voordat je het open land ingaat. Dat vinden wij heel verstandig. De spiegel daarvan, het Energiepark Zwanenburg wordt 1 bij 2 kilometer groot. Daar moet je niet mee willen beginnen. Wij denken dat je geleidelijk aan moet beginnen met die energietransitie, ook met die zonneparken. Dat is de strekking van die eerste motie. Begin waar het gemakkelijk kan. Nu nog even geen parken van 1 bij 2 kilometer. Dat zal ook duidelijk maken hoe wij over de verschillende

3260 moties en amendementen gaan stemmen. Ik heb nog één ding ter overdenking en dat heeft ook betrekking op het Energiepark Zwanenburg dat vlakbij Schiphol ligt. De SP is net zo hard voor energietransitie als iedereen in deze zaal, maar de hoeveelheid energie in gigajoules die het zonnepark Zwanenburg in een jaar oplevert, is gelijk aan wat onze luchtvaart in een paar uur verstookt. Zeker als je het toeleidend autoverkeer naar Schiphol ook nog meetelt. Dat is om over

3265 na te denken.

De **VOORZITTER**: De vergadering is voor tien minuten geschorst. Ik vraag het college om even in de GS kamer te komen. Ik heropen de vergadering en gedeputeerde Geldhof heeft het woord.

3270 Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter. Er ligt een mooi voorstel voor om zonneparken in brede zin mogelijk te maken binnen de provincie Noord-Holland, maar wel op een manier zodat het ook passend is met respect voor het landschap en voor de maten in het landschap. Wij hebben ook pasgeleden nog in de Volkskrant kunnen lezen hoe de inrichting van het landschap rondom de steden mede bepalend is ook voor het economisch succes van die steden. Het is zeker niet de

3275 bedoeling om de deur wagenwijd open te zetten, zoals dat in feite bij het vorige agendapunt even aan de orde is geweest, dat hebben wij bewust niet gewild. Wij willen wel én de mogelijkheden neerleggen en tegelijkertijd het landschap zoveel mogelijk blijven respecteren vanwege de meerwaarde voor onze nationale concurrentiepositie. Het stuk dat nu voorligt, is breed besproken geweest in een interactief proces, met heel veel betrokkenen, raadsleden,

3280 wethouders, gemeenten, alle stakeholders, initiatiefnemers, maatschappelijke organisaties. Dwars door alles heen is dit van tevoren uitgebreid besproken geweest. Wij hebben daarbij ook geleerd van wat wij hebben meegemaakt met Wind op land. Het feit dat wij toen gebieden

hebben aangewezen en tot welke commotie dat heeft geleid. Wij zijn van mening dat hier zoals de VVD dat noemt, een toekomstvast kader ligt voor zon. Het zijn spelregels voor gemeenten om
 3285 gemeenten ook de ruimte te bieden in hun duurzaamheidsambities goed te kunnen voorzien, waarin energie en landschap zijn samengebracht. Wetende ook dat als wij alleen maar op de bestaande bebouwing en met de bestaande functie en de combi's die er mogelijk zijn in bouwsteen 1 tot en met 5 vanuit het voorstel gaan werken, dat wij dan uiteindelijk in 2050 als wij dat allemaal benutten, op 9% van onze behoefte zouden komen. Wij leggen ook nadrukkelijk bij
 3290 dit voorstel de regie bij de gemeenten neer. Wij laten hen daar de afweging maken of en hoe zij de zonneparken zouden willen realiseren. Dat doen wij in verschillende ruimtelijke spelregels en die liggen nu bij u, althans het dossier daarvoor, tot een maximum van 25 ha. Daarboven – in het stuk heet dat de categorie 6C – de stimuleringsgebieden liggen nu niet voor. Ja, het zijn wel stimuleringsgebieden maar tegelijkertijd hebben wij gezegd dat wij een zekere ruimte meegeven
 3295 aan de gemeenten, waarbinnen zij hun eigen afweging kunnen maken. Die categorie 6C heeft dermate veel impact op het buitengebied, die zijn dermate groot dat wij ook vinden dat het gerechtvaardigd is om daar een ander proces voor af te spreken. Uiteindelijk is het zo dat ook daarvoor geldt dat als een initiatiefnemer iets wil, dan kan hij met zijn gemeente in gesprek en met de gemeente vaststellen of er draagvlak voor is. Als de gemeente vindt dat dit een plan is dat
 3300 hij verder zou willen helpen omdat hij voelt en merkt dat er in zijn gemeente draagvlak voor is, dan kan hij bij ons komen. Dan zullen wij alle deuren wagenwijd openzetten om te kijken op welke wijze wij zo'n initiatief verder kunnen helpen, of er belemmeringen zijn of dat er bepaalde andere redenen in onze provinciale ruimtelijke verordening zitten waarom iets wel of niet kan of anderszins. Op dat moment gaan wij dat stimuleren, maar het initiatief moet echt komen vanuit
 3305 onderop. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om gebieden te gaan aanwijzen. Onze rol is ook nadrukkelijk dat zodra men komt, dan pakken wij dat proactief op en gaan ermee aan de slag. Er zijn veel vragen over gesteld hoe dat gaat, maar aldus. Mevrouw Strens vroeg ook nog hoe het zit met de gemeente Hollands Kroon, waar men onder het windpark Wieringermeer windmolens zou willen neerleggen. Dat zal een project zijn dat groter is dan 25 ha, dat valt onder de categorie 6C.
 3310 Een belangrijk element in het stuk dat wij u voorleggen, is dat het gaat om de tijdelijkheid. In het landelijk gebied wijzigt de bestemming niet, het blijft agrarisch. Het gaat met een maximum van 25 jaar, mits goed landschappelijk ingepast. Richting CDA wil ik zeggen, 25 jaar is 25 jaar. Punt. Ook al zou een project uiteindelijk een technische levensduur hebben die nog 30, 40 jaar verder zou gaan, als je de omgevingsvergunning voor 25 jaar afgeeft, dan is dat 25 jaar. Dat spreekt u
 3315 hier ook met elkaar af in de Staten. Ik denk dan ook nog altijd aan die koelkast die misschien nog bij iemand thuis staat of op een zolder die 40 jaar oud is, 1975 of zo gekocht. Die doet het nog prima, maar waarschijnlijk had je hem al drie of vier keer moeten vervangen en had je nog vele guldens en daarna euro's kunnen besparen. Het is gewoon een koelkast die het wel doet, maar het kost je wel heel veel geld.

3320

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter, even terug naar de koelkast waar u het over heeft. Stelt u zich nou voor dat ik – wij kunnen het ons bijna niet voorstellen – een koelkast in mijn huis mag zetten en op basis van de technische levensduur van het apparaat van tien jaar wordt de vergunning door de gemeente afgegeven. Mevrouw, u mag voor tien jaar een koelkast, want de
 3325 technische levensduur is tien jaar. Dan kom ik na twaalf jaar, die koelkast doet het nog steeds,

gaat nog wel een tijdje mee, dus ik vind dat die vergunning gewoon verlengd zou kunnen worden, want u heeft een vergunning afgegeven op basis van de technische levensduur van tien jaar, maar die is veel langer gebleken. Hoe stevig staat u dan juridisch met uw verhaal?

3330 Gedeputeerde **GELDHOF**: Op het moment dat er 25 jaar is afgesproken, is het 25 jaar. Als u zegt, hij was voor tien jaar en na twaalf jaar kom ik nog een keer langs. Hij had al lang opgeruimd moeten zijn.

3335 Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): De reden dat ik ernaar vraag, is omdat er een argumentatie is gebruikt op basis van de levensduur. Ik wil gewoon klip en klaar hebben en dat heeft u bij dezen bevestigd, dat 25 jaar 25 jaar is en geen moment langer, ook niet als er innovaties op zonnepanelen plaatsvinden. Punt.

3340 Gedeputeerde **GELDHOF**: 25 jaar is 25 jaar, mevrouw Haagsma. Belangrijk is dus dat die goed landschappelijk worden ingebouwd, voldoende afstand tot aan de bebouwing, flora en fauna passeerbare afrastering en juist met beplanting eromheen, zodat je weet, hier is een zonnepark en dat ziet er goed uit. Wellicht zullen eromheen zelfs zonnebloemen groeien, en dat de zonnepanelen er staan, zoals de PvdD had voorgesteld. De volgordelijkheid. Ik ben blij dat inmiddels eigenlijk alle partijen in de Staten de volgordelijkheid oftewel de ladder voor duurzame verstedelijking hebben losgelaten, mede op basis van juridisch advies en op basis van het belang dat wij hebben om ervoor te zorgen dat wij niet óf het een óf het ander doen, maar dat wij het gewoon allemaal aanpakken. Dat is belangrijk voor het behalen van de doelstellingen. Wat losse punten. Over de agrarische structuur, daar heeft het CDA aandacht voor gevraagd en ook de VVD zei er iets over. Er zijn plekken in de provincie waar provinciaal, Rijks of Europees geld in is gestoken met POP I of POP II, om bijvoorbeeld kavelruil tot stand te brengen en ervoor te zorgen dat er een goede samenhang in agrarisch gebied is, zodat het rendabel is en er geen belemmeringen zijn, dat het schaalvoordeel op de juiste grootte blijft. Als je nou net geld hebt gestoken in het aanbrengen van structuur om er zonnepanelen op te leggen en je vervolgens die structuur doorbreekt, dan is dat niet verstandig. Bovendien lopen wij het risico dat als je dat 3355 doet, dat dan het Rijk ofwel de EU zegt, jij moet dat geld terugbetalen, want wij hebben dat geld niet voor niets uitgegeven. Het is inderdaad niet verstandig om dat daar neer te leggen. Van de aanvragen die ons nu bekend zijn, is er één aanvraag voor een plek waar agrarische structuurversterking heeft plaatsgevonden waarvan wij niet zeker weten of daarvoor een initiatief is ingediend. Naast de plek het windpark Wieringermeer waar Nuon eventueel tot in de categorie 3360 6C iets zou willen, zijn wij geen andere plekken tegengekomen, dus dat betekent dat er geen belemmeringen zijn voor de plannen die er nu liggen ten aanzien van de agrarische structuurversterking, maar wij moeten ons er wel goed rekenschap van geven dat als er ergens een plan ligt en er moet geld worden terugbetaald, dat dat uiteraard niet de bedoeling is en dat wij sowieso bij de aanvragen die er nu liggen, dat in de komende periode goed in de gaten gaan houden. Daarnaast komt er in het voorjaar een wijziging voor de PRV naar u toe. Er ligt er nu een 3365 ter visie, maar de volgende is al weer in de maak. Daar zitten veel landbouwelementen in en daarin zullen wij meenemen op welke wijze je dat goed kunt borgen, dat je er rekening mee houdt dat als er ergens een agrarische structuurversterking heeft plaatsgevonden en dan gaat het

3370 niet alleen om zon want na 25 jaar gaat dat weer weg, maar wij hebben allerlei initiatieven zoals
 woningen, bedrijven, kassen, hotels, noem maar op en die blijven er tot in lengte van dagen
 staan, dus er moet goed op gelet worden dat er geen ontwikkelingen zijn die wij niet zouden
 willen. Wij kijken hoe wij dat vanaf volgend jaar in de PRV kunnen borgen en tot die tijd houden
 wij scherp in de gaten welke projecten er zullen zijn en of die strijdig zijn of schade aanbrengen
 aan eerdere agrarische structuurversterking. Dan heb ik een vraag gehad over het
 3375 bodemonderzoek, dat is volgens mij door meerdere partijen ingebracht. Wat betekent het
 plaatsen van zonnepanelen op de ondergrond? Dit is het ruimtelijk kader en dat gaat niet over de
 bodemkwaliteit, maar het is wel van belang om dat mee te nemen. GS vinden het goed om in het
 kader van kennisvergaring ook dit onderzoek te doen plaatsvinden, bijvoorbeeld op verschillende
 typen gronden, zand, klei of anderszins, wat is het effect over een of twee jaar. Er gaat ook een
 3380 evaluatie plaatsvinden of dit is wat wij willen en dan kunnen wij het effect op de bodemstructuur
 daarin meenemen. Wij denken misschien dat het ten koste gaat van de bodemstructuur, maar het
 kan ook heel goed zijn dat juist het rust geven aan de bodem bijdraagt aan het herstel van een
 voorheen intensief gebruikte bodem en eventuele gewasbeschermingsmiddelen die daarin terug
 te vinden zijn en dat die bodem zich juist gaat herstellen. Daarin gaan wij dat meenemen. De
 3385 evaluatie gaan wij over twee jaar doen. Er is ook nog gevraagd of wij hier een ambitie aan willen
 verbinden. Nee, dit zijn de ruimtelijke spelregels waarmee iedereen aan de gang gaat. Het is
 landelijk gezien het meest liberale beleid voor zonnepanelen waar u hier ja tegen zegt, ook
 vanuit de urgentie die wij voelen om ervoor te zorgen dat er op termijn voldoende duurzame
 energie kan worden opgewekt. Een ambitie leggen wij hier niet neer, maar wel de kaders
 3390 waarbinnen dat kan. Dan de moties. M28 van de PVV vraagt om een onderzoek in te stellen naar
 de mogelijkheden om de termijn in te korten. Dit zijn wettelijke termijnen, daar kunnen wij
 weinig aan veranderen. Daarom ontraden wij deze motie. M29 van de PVV is overbodig, want het
 Rijk heeft er nu al een rol in en kan GS vragen om die coördinatie op zich te nemen. Dat is nu al,
 dus die ontraad ik. Het pakken van de regierol bij het vereenvoudigen van het
 3395 vergunningentraject. Daar moet u mij even helpen. Overbodige stappen moeten worden
 geschrapt. Mij zijn ze niet bekend in het beleid. Bovendien vraagt u daar meer de regie te gaan
 voeren, dat zou een hele rare vorm zijn met dubbele petten, waarin wij gelijktijdig de vergunning
 afgeven voor onze eigen aanvragen. Dat is aan de initiatiefnemer om dat te coördineren en die
 ontraden wij ook. M31. Wij zijn aan het nadenken over wat wij willen met de landschappen in
 3400 Noord-Holland en de bufferzones maken daarvan een bijzonder onderdeel uit. Deze zijn zeer
 belangrijk voor de natuur en het landschap rondom het stedelijk gebied. U vraagt dat te doen in
 alle bufferzones, maar ik wil u vragen in het dictum toe te voegen dit niet in alle bufferzones te
 doen, maar specifiek rondom Schiphol. Als daar dan interessante dingen uitkomen, dan kunnen
 die later naar andere plekken doorvertaald worden, maar ga eerst op een plek kijken of er iets
 3405 kan en dan dit voorstel uitwerken. Ik vraag u eigenlijk om dat aan te passen.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Ter verduidelijking. Die motie waarvan wij gezegd hebben, wij
 wachten even uw preadvies af, die zegt, maatwerk en legt de bal eigenlijk bij u. Ontraadt u deze
 motie, want het gaat specifiek over het gebied rondom Schiphol, of kunt u ermee uit de voeten?
 3410

Gedeputeerde **GELDHOF**: Als u ervan wilt maken dat het specifiek het gebied rondom Schiphol is, dan kan ik met die motie uit de voeten.

3415 De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Het is mijn motie niet, maar ik stel u gewoon een vraag. Dan is het gemakkelijker of wij weten of wij dit als een toezegging kunnen beschouwen.

De **VOORZITTER**: De suggestie van de gedeputeerde is in de inrichting van de indieners, denk daar nog eens even uitdrukkelijk over na.

3420 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Een korte vraag. Indien de motie in wat voor vorm dan ook, wordt aangenomen, heeft de gedeputeerde een idee op welk tijdspad zij deze motie zou kunnen afhandelen? U zei net dat er aan een PRV-wijziging gewerkt wordt. Deze motie vraagt om eventueel een verwerking in de PRV. Zou dat lukken als u heel erg uw best doet en al uw bestuurlijke capaciteiten daarop inzet?

3425 Gedeputeerde **GELDHOF**: U brengt het heel mooi, mijnheer Van Liere. Kortgeleden hebben wij met u een vrij gesprek gehad over de beeldbepalende landschappen. Daar hoort dit in feite ook in thuis. Dat zijn nog enkel denkrichtingen. Wellicht wel, wellicht niet, maar ik wil er geen haast op zetten, want dan zet je misschien stappen waar je later spijt van krijgt. Wij willen zeker weten
3430 dat wij dat goed onderbouwd hebben. In dit voorstel dat er nu ligt, hebben wij niet voorgesteld om de bufferzones, zonnepanelen en zonneparken mogelijk te maken. Dat is een bewuste keuze geweest. U vraagt nu om het anders te doen, wij hebben al een hele afweging gemaakt, wij willen daar opnieuw naar gaan kijken, maar daar zullen wij even goed de tijd voor moeten nemen.

3435 Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Wij dubben nog een beetje over deze motie. Er staat een aantal stappen in vermeld en ik vraag mij af welke stappen u uitvoert en waar u mee akkoord gaat. Eerst is het in kaart brengen, dan kijken of er kansen liggen en dan verankeren in de PRV. In welke stappen gaat u mee en voor welke stappen hebt u meer tijd nodig? Ik zit nog even te zoeken.

3440 Gedeputeerde **GELDHOF**: Dit is net zo volgordelijk als het hier ligt. Je moet eerst inventariseren en een voorstel maken, waarin onderzocht wordt hoe je het kunt doen in de volgorde die hier staat en onder welke voorwaarden je het mogelijk gaat maken. Dan moeten wij met elkaar het gesprek gaan voeren of en hoe je dat in de PRV verankert. Ik neem aan dat niet verankeren niet
3445 ter sprake komt. Je moet eerst met elkaar de discussie voeren of op basis van het onderzoek dat gaat plaatsvinden.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ik begrijp uw reactie enigszins, maar wij hebben hem juist zo geformuleerd, omdat wij ook niet willen dat wij gebieden gaan voortrekken ten opzichte van
3450 andere gebieden, dus hoe kijkt u er tegenaan als je toch één bufferzone anders gaat behandelen dan de rest?

3455 Gedeputeerde **GELDHOF**: U geeft zelf in uw motie aan dat het gaat over bufferzones zoals rond Schiphol, dus u geeft zelf een indicatie in welke richting u denkt en in dat opzicht ga ik daarin mee.

Mevrouw **STRENS** (D66): Daar ben ik blij mee, maar is het misschien een optie dat u begint met de Haarlemmermeer en als dat kansen biedt, ook andere bufferzones gaat onderzoeken.

3460 Gedeputeerde **GELDHOF**: Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn, maar het hangt ervan af wat eruit komt en of je dat kunt extrapoleren naar andere gebieden of niet, of dat er zulke gebiedsspecifieke redenen zijn dat je het alleen tot dat gebied wilt beperken. Maar uiteindelijk is het aan de Staten om op voorstel van GS de PRV te wijzigen en deze vast te stellen.

3465 Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter. Ik hoor u nu iets zeggen dat wij denk ik, niet hebben bedoeld. Het is niet de bedoeling dat u kijkt wat er in die bufferzone rond Schiphol zou kunnen en als dat te extrapoleren is, dan is dat mooi, maar wij willen hem aanpassen in die zin dat als u begint met het onderzoek naar de bufferzone rond Schiphol, dat wellicht in de eerstvolgende PRV-wijziging meegenomen kan worden en daarna kunt u de andere bufferzones onderzoeken.

3470 Niet of die onder dezelfde voorwaarden vallen, maar een zelfstandig onderzoek naar de andere bufferzones.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Ik ben even kwijt met wat u hier met zijn vieren heeft gedaan.

3475 De **VOORZITTER**: De suggestie is redelijk duidelijk. Je kunt overigens ook redeneren, we beginnen rond Schiphol en wij wachten af, komen erop terug en zien wat wij met de toekomst doen.

3480 Gedeputeerde **GELDHOF**: Als dat is wat u bedoelt. Er komt nog een tweede termijn, denkt u er nog even over na en dan hoor ik dat graag. M32, u vraagt om binnen vier maanden een beleidskader voor te leggen voor zonneweiden in stimuleringsgebieden. Ik denk dat ik daar voldoende duidelijk in ben geweest, dat wij juist geen gebieden willen aanwijzen, maar dat als iemand met een initiatief komt en het proces heeft doorlopen wat bij 6C hoort dat wij aan u voorstellen, deze warm wordt ontvangen.

3485 Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik dacht dat ik ook duidelijk was geweest. Mevrouw Strens heeft mij gevraagd, wilt u dan dat wij gebieden gaan aanwijzen? Toen heb ik duidelijk gezegd, nee, dat is niet mijn bedoeling. Wat ik wil is dat er beleid komt waardoor gemeenten weten dat zij hier met open armen worden ontvangen en ik wil dat u dat op papier gaat zetten.

3490 Gedeputeerde **GELDHOF**: Om gemeenten te vertellen dat als zij plannen hebben en zij willen er iets mee, dan kunnen zij bij ons terecht en dan zullen wij dat actief oppakken. Dat is basiswerk, daar hoeft ik geen beleid voor te ontwikkelen. Dat is standaard bekend. M33, het is natuurlijk prima om juist te wijzen op wat de combinatiemogelijkheden zouden kunnen zijn van punt 1 tot

3495 en met 5 in combinatie met 6.a. en 6.b., dus dat zullen wij van harte onder de aandacht van gemeenten brengen.

Tweede termijn

3500 De **VOORZITTER**: Ik hoop dat wij over kunnen gaan tot een redelijk beknopte tweede termijn, want de barbecue is in opbouw.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter. Ik heb niks voor de tweede termijn en de drie moties trek ik in.

3505

De **VOORZITTER**: Moties 28, 29 en 30 zijn dus ingetrokken.

Mevrouw STRENS (D66): Voorzitter. Wij passen in ieder geval de motie maatwerk aan, zodat wij meegaan met de suggestie om eerst te beginnen in de Haarlemmermeerpolder en naar aanleiding daarvan onderzoek te doen naar de andere bufferzones. Ik dien hierbij de gewijzigde motie in.

3510

De **VOORZITTER**: De motie is gewijzigd ingediend.

Mevrouw STRENS (D66): Ik begrijp dat GS zeggen dat zij geen beleid willen maken voor de stimuleringsgebieden. Wij gaan daar in die zin in mee, want nieuw beleid maken kost ook weer extra tijd. Maar op het moment dat er lokaal draagvlak is voor initiatieven, dan roepen wij nogmaals op om deze met open armen te ontvangen. Dat wordt meegedacht over welke ruimtelijke kwaliteitseisen kunnen gelden op die gebieden, dat er echt met maatwerk wordt gekeken naar de kansen die er zijn en dat wij kansen voor grote zonneparken niet laten liggen. Daar wil ik nogmaals een oproep toe doen.

3515

3520

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Voorzitter, wij steunen de aangepaste motie 31.a. M32 steunen wij niet.

3525 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik heb nog een vraag over de motie in het verlengde van het interruptiedebatje van zojuist. De motie zegt nu, begin met de regio Schiphol, dat maakt de inspanning die GS moeten leveren, net iets eenvoudiger. Ik wil u vooral oproepen om daarop al uw capaciteiten in te zetten, zodat wij bij de volgende PRV daar een besluit over kunnen nemen. Het gaat wel over vliegveiligheid, die regio is goed verdedigbaar in bestuurlijke zin.

3530

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik vind het jammer dat de gedeputeerde niet bereid is daadwerkelijk te gaan stimuleren in stimuleringsgebieden. Ik denk dat het belangrijk is dat wij als provincie die regie nemen en proberen die initiatieven van de grond te krijgen. Daarom lijkt mij de motie nog zeer relevant.

3535

Mevrouw KOCKEN (GL): Voorzitter. Ik heb twee punten. Allereerst vroeg ik om een doelstelling te geven. U gaf aan dat dat geen ruimtelijk orderingsding is, dat begrijp ik, dat is het

bodemverzoek ook niet. Dat gaf u ook aan, maar daar ging u toch op in. U noodzaakt mij om daarvoor een motie in te dienen, aangezien de heer Remkes mij dat zo heeft geleerd, eerst vragen, daarna een motie. Mijn tweede punt over de andere motie die ik heb ingediend. Ik wil geen gebieden aanwijzen en u zegt, het is geen taak om de gemeenten op te roepen. Als dat zo is, waarom hebben wij die tot nu toe nog niet gezien? Elke gemeente kan altijd vragen of wij de PRV willen wijzigen. Dat doen zij kennelijk niet, dus wij moeten ze meer uitnodigen en ik handhaaf de motie.

Motie 34/27062016

Doelstelling zonne-energie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Constateernde dat:

- *In het beleidsstuk 'Ruimtelijke spelregels voor zon in het landelijk gebied' geen doelstelling voor het op te stellen vermogen zonnecollectoren is opgenomen;*
- *Zonne-energie het vierde speerpunt van het college is op het gebied van duurzame energie;*
- *De provincies Groningen en Friesland respectievelijk 300 MW en 500 MW als doelstelling voor de lopende bestuursperiode hebben vastgelegd;*
- *Noord-Holland meer kapitaal, meer ruimte, meer inwoners én een grotere energiebehoefte heeft dan Groningen en Friesland.*

Overwegende dat:

Een streefgetal een ambitie uitdrukt die het voor gemeenten en initiatiefnemers duidelijk maakt dat de provincie een positieve houding heeft ten opzichte van zonne-energie.

Verzoeken GS:

Aan het beleidskader duurzame energie een doelstelling in de vorm van toe te voegen MW op te nemen van ten minste 500 MW voor 2019

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties GL, PvdD, CU/SGP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Goed dat wij de informatie over de bufferzones nog krijgen en die als PS tot ons kunnen nemen. Wat betreft de ladder die de gedeputeerde noemde. Ik wil nog even opmerken dat het advies van Pels Rijcken aan gemeenten is om deze wel zorgvuldig te doorlopen, juist omdat wij voorop lopen en wij met een juridisch novum te maken hebben. Dat kunnen wij niet zomaar terzijde schuiven. Dank voor de toezegging om de structuuranalyse in de PRV mee te nemen, alsook voor de Monitor Bodem en met het bespreken van dit kader is inmiddels de zon doorgebroken.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter, ik bedank de gedeputeerde voor de toezeggingen. Blij met het actieve monitoronderzoek naar de bodem. Eens met de aangepaste motie die wij zo zullen indienen. Ik heb een puntje gemist bij de beantwoording, dat is het punt van het draagvlak.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, ik heb nog gehoord wat door partijen is ingebracht over de projecten 6C. Er werd gevraagd om daar maatwerk te leveren. Ja, het kan ook alleen maar maatwerk zijn, want het zijn projecten die een initiatiefnemer heeft voor een bepaald gebied in samenspraak met gemeenten en waar allerlei andere regels, procedures of belemmeringen of kansen liggen. Dit plan is juist geschreven om kansen te geven aan de groei van de hoeveelheid zonne-energie. Er is gevraagd, wilt u de regie nemen voor 6C. Dat is iets anders. De regie ligt bij de initiatiefnemer over zijn eigen project en als hij iets wil, dan gaat hij naar de gemeente. Als de gemeente zegt, ik heb dat met de omgeving besproken, de raad is het ermee eens, wij willen dat plan. Vergeet niet, het zijn grote projecten boven 25 ha, die zijn ingrijpend voor een gemeenschap. Als men daar zegt, wij willen het gaan doen, dan zeggen wij hier: kom maar op en dan dragen wij jou verder. Het is aan de gemeenten – dat is precies wat wij van Wind op land hebben geleerd – om te zorgen dat zij draagvlak vinden voor wat zij als draagvlak ervaren en dan komen ze bij ons. De zon is doorgebroken, dat zou ik ook zeggen. Gedeputeerde Van der Hoek gaat in op de ambitie.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Voorzitter, even ter verduidelijking, ik heb de aangepaste motie nog niet gezien. Misschien was het wat zwartwit dat mijn collega zei, die komt niet in het kader, maar dat is gewoon om het even zuiver te houden. Ik mag dan de gedeputeerde zijn van de ambitie, maar wij gaan natuurlijk nog wel met elkaar naar de ambitie kijken. Dat hoort bij het proces dat wij met elkaar hebben afgesproken. ECN heeft een onderzoek gedaan en ik kijk naar de potentie van de energiemix, wat kunnen wij nou zo meteen aan duurzame opwekking doen en daar hoort ook deze bij. Daarover hebben wij het proces afgesproken en daar heb ik ook een brief over geschreven. De eerste bijeenkomst die wij daarover hebben, is op 12 september en daar kijken wij wat het onderzoek heeft opgeleverd en hoe kunnen wij met de routekaart aan de gang gaan om een bepaald percentage te bereiken. Daarin bent ook u aan zet, dus het is tegen de afspraken in dat u aan GS vraagt de doelstelling te bepalen. Volgens mij was de afspraak dat wij dat met elkaar zouden gaan doen. Er komt wel degelijk een ambitie uit, maar dan graag samen met u en volgens het proces dat wij met elkaar hebben vastgesteld.

De **VOORZITTER**: Wij missen de tekst van twee moties, de gewijzigde motie 31.a en een nieuwe motie. Ik heb de indruk dat iedereen wel in de gaten heeft wat er in de gewijzigde motie 31.a staat, dus daar kunnen wij volgens mij over stemmen. Behoeft er stemverklaringen?

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Los van wat wij inhoudelijk al gezegd hebben over hoe het zorgvuldig en voorzichtig, wij hebben complimenten gemaakt voor de zorgvuldigheid waarmee het ruimtelijk kader is opgesteld. Maar als je goed leest wat er in het eerste bolletje van het dictum

staat, gaat het om een voorstel, dan is er een voorstel, daar wordt iets in onderzocht. Ik weet niet hoe je dat doet, iets in een voorstel onderzoeken, maar dat kan.

3625

De **VOORZITTER**: Bent u voor of tegen en waarom?

3630

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Ik zal u uitleggen waarom wij tegen zullen stemmen, maar dat vergt van onze kant ook enige zorgvuldigheid. Er moet onderzocht worden welke kansen er zijn en onder welke voorwaarden dit mogelijk gemaakt kan worden. Wat wordt er dan weer mogelijk gemaakt? Dit is een heel onzorgvuldige formulering van iets waar wij toch al twijfel over hebben en daarom zullen wij hartgrondig tegen deze motie stemmen, want niemand weet wat er staat.

3635

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik sluit mij hier helemaal bij aan, want wij zitten hier te praten over een zorgvuldig kader en ik vind het werkelijk schandalig dat hier even snel door vier of vijf partijen wordt gekeken of bij Schiphol gekeken kan worden wat er in de bufferzones kan. Ik vind het werkelijk niet passend.

3640

De **VOORZITTER**: Daarvoor worden moties ingediend. In die zin is er weinig uitzonderlijks aan de orde.

3645

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Het CDA heeft deze motie begrepen als zijnde wij gaan dingen onderzoeken en wij komen vervolgens met een voorstel terug naar PS. Als dat zo is, dan stemmen wij voor.

3650

De **VOORZITTER**: Andere stemverklaringen? Niet. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP en 50plus, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard. Dan motie 32. Stemverklaringen?

3655

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, in de woorden van GL heeft de PvdD helaas niet meegetekend. Dat klopt en de reden daarvoor is dat wij weliswaar achter de doelstelling staan, maar niet helemaal zeker zijn of dit beleidskader ook dat doel gaat realiseren. Neemt niet weg dat wij dat veel preciezer kunnen beoordelen als er een conceptkader ligt. Daarom zullen wij voor de motie stemmen.

3660

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties van de VVD, 50plus, ONH, PVV, CDA, SP en D66 en PvdA, de overige leden voor, zodat de motie is verworpen. Dan motie 33. Stemverklaringen?

3665

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij kunnen niet geheel achter de overwegingen staan, maar met het dictum kunnen wij leven, dus wij zullen voor stemmen.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, om dezelfde reden zullen wij tegenstemmen. Op het moment dat dit de overwegingen zijn, dan hebben wij niet het idee dat het informatiepakket stimulerend gaat werken.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik sluit mij aan bij de heer Van Liere.

3670 De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PvdD, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard. Wij hebben intussen de nieuwe motie 34 uitgereikt gekregen. De gedeputeerde heeft daar al iets over gezegd als ik mij dat goed herinner en goed interpreteer. De heer Van der Hoek heeft aangegeven nu hij de tekst voor zich ziet, daar nog even wat preciezer op te reageren.

3675 Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Even kort, voorzitter. Dit is precies waar het college zo'n moeite mee heeft. Wij spreken een proces af. Wij proberen te voorkomen dat er eenzijdig vanuit GS wordt bepaald wat de doelstelling is. Wij zouden dat samen doen. Wij hebben een onderzoek laten uitvoeren waarvan wij de uitkomst nog met elkaar moeten bespreken en hier wordt in het dictum al bepaald wat de opgave zou moeten zijn. Daar heb ik moeite mee en het lijkt mij niet de
3680 juiste volgorde.

De **VOORZITTER**: U bent toe aan stemming? Stemverklaringen?

3685 Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Wij willen graag eerst het gesprek voeren over doelstellingen die ook op feiten gebaseerd zijn, voordat wij opeens lukraak met elkaar een getal gaan vaststellen.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Daar sluit ik mij bij aan.

3690 De heer **BRUGGEMAN** (SP): Dat doen wij ook.

De **VOORZITTER**: Ik vraag de voorstanders van deze motie om de handen op te steken. Dat zijn de fracties van GL en de PvdD en CU/SGP, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan de voordracht. Stemverklaringen? Niet. Mag ik de tegenstanders van de voordracht vragen de
3695 hand op te steken? Die zijn er niet, zodat de voordracht unaniem is aanvaard.

14. Statenvoordracht 46 Extra ruimtelijke kwaliteit Markermeerdijken

3700 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Ik heb een hele korte. De SP wil hier kort over zijn. Over het algemeen zijn wij heel tevreden over de plannen. Wel is het zaak en daar komt hij weer, zoveel mogelijk contact te houden met alle mensen die hierbij betrokken zijn en hun bijdragen in ernstige overweging te nemen. Wij maken ons wel een beetje zorgen over de ontwikkeling. Laten wij ervoor zorgen dat de omgeving van de Markermeerdijken nu ook niet te lijden krijgt van een overmaat aan huisjes, lodges en andere zogenaamde recreatieparken. Ik heb er al een paar
3705 gesignaleerd. Het is zaak om ook in deze de gemeentelijke bestemmingsplannen goed door te lichten. Mogelijk moet er dan naast een kustpact ook nog een Markermeerpact komen en GL komt met een ander stukje.

De **VOORZITTER**: U hebt zich niet aangemeld.

3710

De heer **KRAMER** (GL): Dat zou vreemd zijn, want ik heb het agendapunt geagendeerd. Dat zou een beetje raar zijn.

3715

De **VOORZITTER**: Het agendapunt geagendeerd? U wenste niet dat dit een hamerstuk zou worden. Mits zeer beperkt, ik zal ruimhartig zijn, maar dan achter het kathedr. Sprekers moeten zich aanmelden.

3720

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter, excuus. Dit onderwerp gaat over ophoging van het budget met bijna 5 miljoen euro. De intentie extra geld voor meer ruimtelijke kwaliteit en werk met werk te maken delen wij. Geen misverstand daarover. De voordracht is op dat punt volstrekt helder. Die helderheid ontbreekt als het gaat om de rol van PS in de vervolgprocedure. De nadruk ligt op het informeren van PS, maar de definitieve toekenning van middelen lijkt te zijn voorbehouden aan GS. Het is ons niet gelukt om de rol van PS in de commissiebehandeling scherp te krijgen.

3725

Daarom hebben wij een amendement opgesteld om de gevraagde middelen van 4,7 miljoen euro nog niet ter beschikking te stellen, maar te reserveren voor de projecten Markermeerdijken, zodat GS door kunnen met de planvorming en PS in een latere fase kunnen beslissen over de middelentoedeling in relatie tot beoordeling van de plannen. Ambtelijke screening heeft inmiddels uitgewezen dat de besluitvormingsprocedure al vastligt en wel in het instellingsbesluit van de reserve Actieprogramma 2010. Daar staat precies hoe gehandeld moet worden en ik citeer: "GS leggen aan PS uitgewerkte en uitvoeringsgereed zijnde besluiten voor ter uitvoering van de projecten. Na PS besluitvorming kunnen de middelen worden uitgegeven." Een heldere procedure die precies weergeeft hoe het onzes inziens moet gaan. Het enige wat wij nu nog willen horen is dat GS deze procedure ook zullen volgen. Als dat wordt toegezegd, dan kan een amendement achterwege blijven en kunnen wij instemmen met het voorliggende ontwerpbesluit.

3735

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Te beginnen bij de SP. Wij zullen ernaar streven en dat staat ook in de voordracht, dat wij kijken naar zoveel mogelijk draagvlak. Daar is de alliantie voor verantwoordelijk. Wij moeten wel beseffen dat in dat gebied 2,1 miljoen mensen wonen, werken en leven, dus het is een onmogelijke opgave om al die 2,1 miljoen mensen langs te gaan.

3740

Vandaar dat wij dat doen met bijvoorbeeld ateliers. Dat is al in de voorgaande periode gedaan en dat zal ik in de verdere uitwerking op die manier vorm proberen te geven. Ik ben nog geen plannen tegengekomen binnen de meekoppelkansen om het zo te noemen, die pleiten voor meer huisjes, maar wel om op verantwoorde wijze kleinschalige recreatie en natuur mogelijk te maken. Dat is ook een van de doelstellingen die genoemd staan. In deze fase acht ik een

3745

Markermeerdijkenpact overbodig. Dan GL. Wij komen natuurlijk sowieso terug naar de Staten als straks de plannen gereed zijn. Maar dit is hoe wij als GS denken hoe die middelen op een verantwoorde wijze besteed kunnen worden. Maar het is altijd aan u om het daar niet mee eens te zijn en daar het debat met elkaar over te voeren. Volgens mij past het in het rollenpatroon zoals wij dat met elkaar hebben afgesproken, enerzijds doen GS een voorstel en daar kunt u iets van vinden. Volgens mij is dat hetzelfde als wat u op schrift heeft staan.

3750

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. U komt terug bij de Staten en dat is prima, maar betekent dat dat wij nog steeds kunnen besluiten dat wij die middelen daar niet voor uittrekken? Is dat een besluit of ligt het dan toch bij GS wat zij daarmee doen?

3755

Gedeputeerde **LOGGEN**: Het is buitengewoon onverstandig om als wij met een voorstel komen waar de Staten in meerderheid heel anders over denken, dit toch door te zetten. Er verandert niets aan onze rolverdeling. Er wordt fors gewerkt niet alleen nu, maar al eerder en ook naar de toekomst toe, aan het creëren van draagvlak. Alle plannen zullen door ons getoetst worden op hoe de regio en de gemeenten daarin participeren en hoeveel geld zij daarvoor uittrekken, zodat u als u daarover van mening verschilt, goed beslagen ten ijs komt. Die uitdaging ligt dan bij u. Volgens mij zeggen wij allebei hetzelfde.

3760

De **VOORZITTER**: Volgens mij is het helder.

3765

De heer **KRAMER** (GL): Toch nog even een korte reactie. In zijn algemeenheid kan ik dat hele verhaal van u onderschrijven, maar mijn vraag betrof natuurlijk hoe het formeel ligt en of u van plan bent de procedure waar de Staten al toe besloten hebben, te volgen.

3770

De **VOORZITTER**: Als u nee zegt tegen een plan en er staat geld gereserveerd, dan hebben de Staten ook de zeggenschap om nee te zeggen tegen de financiering.

De heer **KRAMER** (GL): Oké, dank u wel.

3775

De **VOORZITTER**: Wij gaan eerst stemmen over de voordracht, tenzij de Staten een tweede termijn willen. Niet nodig. Mag ik de tegenstanders van de voordracht vragen de hand op te steken? Dat is niet het geval, dan constateer ik dat de voordracht unaniem is aanvaard.

15. Statenvoordracht 50 Rapport Randstedelijke Rekenkamer uitvoering op afstand.

3780

Provinciaal opdrachtgeverschap voor uitvoering VTH-taken bij majeure risicobedrijven

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): Voorzitter. Naar aanleiding van de vorige commissievergadering is er bij de VVD op dit punt nog een ding blijven hangen, op punt 5 van de aanbeveling, dat gaat over het mandaatbesluit. Volgens het mandaat dat er ligt, moet de directeur van de Omgevingsdienst alle besluiten die op basis van het mandaat worden genomen, melden bij GS. GS hebben aangegeven dat dat voor hen niet nodig is, maar dat voldoet dus niet aan het mandaatbesluit. De VVD zou graag de zienswijze van de gedeputeerde horen hoe hij hiermee omgaat en of hij voornemens is om het besluit aan te passen.

3785

3790

Gedeputeerde **TALSMA**: Voorzitter. Het gaat over het feit dat de Omgevingsdienst door ons is gemandateerd om bepaalde taken uit te voeren, de controle van bedrijven. Dat vertrouwen is er, dat hebben wij als provincie met elkaar besloten. Dat neemt niet weg dat ik het wel prettig vind als de Omgevingsdienst rapporteert over de dingen die zij doen en dat gebeurt ook. Wij hebben regelmatig gesprekken met de Omgevingsdienst waarin zij vertellen over wat zij tegenkomen bij

3795 bepaalde bedrijven en als dat bedrijven zijn met een bepaald risico, dan wordt dat in het zogenaamde risico- en aandachtss dossier overlegd. Ik weet dat de Randstedelijke Rekenkamer – en ik vind het nogal formalistisch – adviseert om alle besluiten die genomen worden door de Omgevingsdienst, te rapporteren en dat lijkt mij wat overdreven. Ik ga ervan uit dat als je een mandaat geeft, degene die het mandaat ontvangt, dat doet volgens de afspraken die je maakt.

3800 Daar zijn kaders voor aangegeven. Als blijkt dat in dit geval de Omgevingsdienst dat niet goed zou doen, dan kun je ze altijd ter verantwoording roepen om toe te lichten welke besluiten zij genomen hebben. Maar om alle besluiten van een Omgevingsdienst die door ons gemandateerd is, op mijn bureau terug te laten komen, zodat ik kan zeggen, dat heb je goed gedaan of niet, lijkt mij echt overdreven. Daarom ben ik niet van plan om deze aanbeveling van de

3805 Randstedelijke Rekenkamer over te nemen. Ik ben uiterst tevreden met de wijze waarop het mandaat ingevuld wordt door de Omgevingsdienst, maar laten wij het daarbij laten.

De **VOORZITTER**: Geen behoefte meer aan een tweede termijn? Dan constateer ik dat wij kunnen stemmen over de voordracht. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Die zijn er

3810 niet, zodat ook deze voordracht unaniem is aanvaard.

16. Statenvoordracht 51 Rapport Randstedelijke Rekenkamer Geluidhinder provinciale wegen

3815 Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Allereerst kan misschien de suggestie gewekt zijn dat wij in de laatste vergadering van RWW hiermee ingestemd hebben, en als dat zo is, dan bied ik u daarvoor mijn oprechte excuses aan. Ik ga tegen stemmen en ik zal u uitleggen waarom. Het betreft hier de eis om in kaart te brengen in welke mate vastgestelde hogere waarden voor woningen worden overschreden in Noord-Holland. GS zeggen dat hier verschillende

3820 bestuurslagen over gaan en informatie dienen te verstrekken aan het kadaster. 50plus vindt dat de provincie wel degelijk verantwoordelijk is voor geluidshinder langs provinciale wegen, dus wij vinden dat de provincie ervoor dient te zorgen dat ook andere partijen die info up-to-date aan het kadaster leveren. 50plus vindt dat de provincie hier haar best voor moet doen. Tevens zeggen GS dat ter voorbereiding van SWUNG-2 de hogere waarden vervallen, waardoor het compleet krijgen

3825 van hogere waarden niet efficiënt is in het volgende actieplan. Wij vinden het heel belangrijk dat dat op dit moment gebeurt, zeker als ernaar gekeken kan worden wat de provincie aan overschrijding van geluidswaarden bij woningen zou kunnen doen. Graag horen wij van de gedeputeerde wat hij hiervan vindt.

3830 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Wij vinden het helemaal goed dat u de aanbeveling van de Randstedelijke Rekenkamer zo netjes opvolgt, in die zin hebben wij geen reden om tegen te stemmen. Geluidshinder heeft niet alleen te maken met het soort asfalt dat er ligt – natuurlijk is stil asfalt beter – maar de snelheidsverlaging en de aanleg van geluidsschermen, van welke soort dan ook, zijn ook oplossingen die tot minder geluidsoverlast leiden. De SP heeft zich inmiddels

3835 voor de zoveelste keer in moeten zetten om het geluid en de fijnstof om en nabij de A8 en de Coenbrug – niet uw pakkie aan – te beperken, en ja, de luidruchtigste wegen zijn ook de meest vervuilende, dus een integrale aanpak is het beste, maar dat wist u al. Wij helpen u graag met het

vinden van locaties waar dat schoner, slimmer en stiller kan. Het betoog van 50plus kunnen wij ondersteunen.

3840

De heer **STRUBEN** (D66): Voorzitter. De provincie mag zelf bepalen in welke mate zij de geluidshinder beperkt, behoudens waar het gaat over nieuwbouw en reconstructie van wegen. Het nieuwe geluidsbeleid zal ingebed worden in de Omgevingswet. Het Rekenkamerrapport geeft aan dat de provincie zich goed voorbereidt en anticipeert op SWUNG-2. Langs provinciale wegen zijn maximale geluidsniveaus, de zogenaamde geluidsproductieplafonds, geïntroduceerd en bij overschrijding moet de wegbeheerder er iets aan doen. De provincie heeft echter nog geen goede maat om die kwaliteit te waarderen c.q. het doelmatigheidscriterium vast te stellen. De vraag aan GS is wanneer dit beschikbaar komt en of zij dit aan PS voorleggen. De stellingname van D66 is, omdat burgers mobiliteit willen, is het vervolgens ook noodzakelijk dat er middelen komen om de consequenties die het heeft voor de kwaliteit van het leefmilieu, te compenseren. De provincies zijn in IPO-verband nog in gesprek met I&M over de betaalbaarheid van de wetgeving en de Rekenkamer heeft opgemerkt dat de provincie tot nu toe eigenlijk geen gebruik maakt van die subsidies, maar het is goed dat GS daar thans wel werk van gaan maken. Een hoge geluidsproductie heeft een negatieve invloed op de volksgezondheid. Wij dringen erop aan dat GS niet alleen mikken op stil asfalt, maar ook waar mogelijk en noodzakelijk, snelheidsbeperking invoeren en in het bijzondere geval waar sprake is van aantasting van het leefmilieu, meewegen dat ondertunneling onvermijdelijk is. Liever investeren in veiligheid en minder hinder voor de kwaliteit van het leefmilieu dan in nieuwe wegen. Wij beseffen dat het ingewikkeld ligt, enerzijds zorgen wij met vele miljoenen voor beperking van geluidsoverlast en binden wij luchtvaart en bedrijven aan strenge normen en anderzijds storten 35.000 inwoners zich een weekendlang in een oorverdovend festival of willen wij de helden van de Formule 1 ondersteunen en racemachines horen. Persoonlijk kan ik dat niet rijmen, maar dat zal wel aan mijn leeftijd liggen. De motie van 50plus die niet ingediend is....

3865

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Die ga ik zo meteen indienen.

De heer **STRUBEN** (D66): Ik heb hem wel gezien en ik zeg bij voorbaat dat deze voor ons overbodig is, want GS hebben duidelijk aangegeven dat zij naar de Staten komen in de commissie voordat zij de actieplannen vaststellen en dat is voor ons voldoende. D66 dankt de Rekenkamer voor haar rapportage en stemt bij voorbaat in met de voordracht.

3870

De **VOORZITTER**: Ik vind het wel aardig om te zien dat de gewoonte om moties in eerste termijn in te dienen, zo ingesleten is dat iedereen er al op reageert, terwijl mevrouw De Meij zich in feite keurig gedraagt door de motie gewoon achter de hand te houden.

3875

De heer **STRUBEN** (D66): Voorzitter, ik wilde een tweede termijn voorkomen.

Gedeputeerde **TALSMA**: Even voor de duidelijkheid, het onderwerp waar het hier om gaat, is het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer. Ik kan mij voorstellen dat het voor verschillende fracties aanleiding is om in het algemeen nog eens te praten over geluid en geluidsoverlast, dat

3880

is prima, maar ik denk dat het beter is om dat naar aanleiding van bijvoorbeeld een voordracht van GS of misschien een initiatiefvoorstel van de Staten zelf te doen. De opmerkingen zijn nogal algemeen en die kan ik volledig beamen. Mevrouw De Meij zegt, de provincie is verantwoordelijk voor het geluid, helemaal mee eens. De provincie moet zijn best doen, ook helemaal mee eens.

3885 De Randstedelijke Rekenkamer zegt zelfs dat wij goed ons best doen. Men is positief over wat men aangetroffen heeft in de provincie, zeker in relatie met andere provincies. Zij doen een aantal aanbevelingen, die gaan wij zoveel mogelijk opvolgen. U noemt ook SWUNG-2. Daar zitten wij volop in. Wij zijn zelfs een van de provincies die als eerste een pilot begonnen is met SWUNG. Mevrouw De Groot zegt ongeveer hetzelfde, dat het belangrijk is dat wij in de gaten houden
3890 hoeveel geluid er op de gevels bij huizen is. Dat doen wij ook en dat meten wij ook. Dat wil niet zeggen dat daarmee alle huizen meteen geïsoleerd worden of dat er allerlei maatregelen genomen worden, maar wij kijken wat redelijk is en wat heel erg verstoort. U krijgt er elke 5 jaar een actieplan voor en jaarlijks rapporteren wij hoe het staat met de geluidssituatie in Noord-Holland. Daar is de Randstedelijke Rekenkamer heel erg positief over, dus ik kan het alleen maar
3895 beamen. De heer Struben zegt, er moet een goede maat komen voor geluid. Daar zijn wij mee bezig. Dat kunnen wij doen in het kader van SWUNG en in de discussie over de Omgevingswet en Omgevingsvisie. Snelheidsbeperking invoeren. Bij elk wegstuk waar wij over gaan, wordt die afweging steeds gemaakt. Wat betekent deze weg voor de bewoners die erlangs wonen. Wat betreft uw smaak ten aanzien van 35.000 mensen die muziek maken en recreëren en mensen die
3900 naar snelle auto's kijken, ja, dat is aan de inwoners zelf. Daar wil ik mij verder niet over uitlaten.

Tweede termijn

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Prinses Máxima zou zeggen, een beetje dom en heel erg
3905 dom dat ik hem niet tijdens de eerste termijn heb ingeleverd. Wij hadden inderdaad een motie. De SP was een van de eerste die hem steunde. Ondanks wat de heer Talsma heeft gezegd, handhaven wij hem. In Utrecht is hij er al doorheen gekomen, dus ik heb er het volste vertrouwen in dat het hier ook lukt.

3910 **Motie 35/27062016**

PS zelfde rechten als raad bij Actieplan Geluidhinder

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

3915 *Constaterende dat:*

- *De Wet Milieubeheer voorschrijft dat GS elke vijf jaar een actieplan geluidhinder provinciale wegen moeten vaststellen;*
- *De rol van PS bij zo'n actieplan niet wettelijk is vastgelegd;*
- *Dit wel het geval is voor gemeenteraden: "B&W stellen een actieplan niet vast dan nadat*
3920 *de gemeenteraad een ontwerp van het actieplan is toegezonden en deze in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en zienswijzen ter kennis van B&W te brengen."*

Overwegende dat:

- *PS dezelfde rol hebben als de gemeenteraad;*
- 3925 - *Het daarom logisch is om voor PS dezelfde regels te laten gelden als voor de gemeenteraad.*

Verzoeken GS om:

- Binnen IPO of op andere wijze ervoor te pleiten om PS dezelfde rechten te geven rondom*
3930 *Actieplannen Geluidhinder als gemeenteraden*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties 50plus, ONH, SP

- 3935 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik heb de indruk dat gedeputeerde Talsma wel kan reageren op de motie.

- Gedeputeerde **TALSMA**: Daar kan ik zeker op reageren. Deze motie verrast mij enigszins, zeker in relatie tot wat u in eerste termijn gezegd heeft, want dit is een heel ander verhaal. Dit is ook
3940 een leuk discussiepunt, maar niet wat een van de andere partijen in eerste termijn heeft aangeroerd. Wat is het geval? Elk jaar is er een actieplan, waarin wordt aangegeven hoe de geluidshinder is en waar die problemen zich voordoen. Dat is voorschrift. Dat geven wij jaarlijks aan en één keer in de vijf jaar krijgt u altijd een actieplan. Ik weet dat het bij gemeenten een
3945 verplichting is en wat bij gemeenten een verplichting is, doen wij vrijwillig uit eigen initiatief, omdat wij het belangrijk vinden dat u op de hoogte blijft van wat er allemaal speelt. Ten aanzien van de motie, die vraagt om dit ook verplichtend te doen in de provincie, dat doen wij al, dus wat dat betreft is die overbodig en wil ik hem afraden. Als u zegt, wij vinden dat wij als Staten
dezelfde rechten hebben als de gemeente, dat is aan u. Dat moet aan de wetgever voorgelegd worden. Dus als u die motie aanneemt, dan zal ik zeker in opdracht van u in IPO-verband
3950 aankaarten dat u als Staten vraagt of het IPO zich sterk wil maken bij de staatssecretaris of minister om dit ook voor de provincie te regelen. Maar dat is eigenlijk een heel ander verhaal dan waar wij het net over hadden, het geluid in de provincie. Ik ben niet de gedeputeerde die u in uw rechten wil beperken. Wat mij betreft, het is aan u. In de voortgang zoals de provincie die nu heeft, is hij niet nodig, want wij doen het. Volledig overbodig, maar als u dat recht opeist, ik ben
3955 de laatste die u in uw rechten zou willen beperken.

De **VOORZITTER**: Acht u zichzelf in staat om over de motie te stemmen? Het verzoek is volgens mij erg overzichtelijk. Als dat het geval is, dan gaan wij stemmen. Stemverklaringen?

- 3960 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Wij gaan hem steunen, niet omdat het moet, maar omdat het kan.

- De **VOORZITTER**: Andere stemverklaringen? Niet. Dan gaan wij over tot stemming over de motie. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PvdA, SP, PVV, PvdD, ONH, CU/SGP en 50plus. Ik heb de indruk dat de motie verworpen is. 25 leden hebben voor de
3965 motie gestemd, de overige leden daartegen, zodat de motie is verworpen. Dan de voordracht. Stemverklaringen over de voordracht? Niet. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te

steken? Dat is de fractie van 50plus. Mag ik concluderen dat de overige leden voor de voordracht hebben gestemd? Dat is het geval, dan is de voordracht aanvaard.

3970 **9. Statenvoordracht 33 Jaarstukken 2015**

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. De jaarrekening 2015 zit weer in hetzelfde jasje als 2014, maar dan wel gevuld met nieuwe getallen. Alle kritische opmerkingen die wij en andere fracties in de commissies hebben gemaakt over de begroting, gaan wij hier niet herhalen. Onze kritiek moet
3975 nu toch wel bekend zijn bij GS. Toch nog een paar algemene opmerkingen. Het standaardantwoord van de gedeputeerde op alle kritiek is steeds dat PS alles zelf gewild hebben zoals de begroting nu is. Klopt dat wel? Volgens ONH zeker niet. Enige jaren geleden hebben PS het kader voor de begroting en de rekening vastgesteld en sinds die tijd werken wij daarmee. Op
3980 programmaniveau het algemeen maatschappelijk doel en daaronder de doelenboom die het algemeen maatschappelijk doel verder uitsplitst naar de operationele doelen met hun budgettabellen en toelichtingen. Dit raamwerk van PS is een goed raamwerk, maar dit raamwerk moet wel gevuld worden met de nodige informatie en dat is de verantwoordelijkheid van GS en niet van PS. De kritiek van ONH richt zich met name op de vulling van het raamwerk en dan speciaal de vulling van de toelichting op de budgettabellen. Die informatie schiet op vele punten
3985 te kort. In sommige gevallen wordt helemaal geen toelichting gegeven of in andere gevallen wordt het gevuld met een stroom van oninteressante detailinformatie en in vele gevallen worden grote sprongen van de bedragen in de budgettabellen nog eens in de tekst aangegeven. Je vraagt je af of bij de vulling van de jaarrekening met de nodige informatie er een centrale regie is, laat staan een kwaliteitscontrole. Als wij de grote sprongen in de apparaatskosten ten opzichte van de
3990 begrote waarde zien, dan rijzen er wel vragen over de betrouwbaarheid van de achterliggende begroting 2015. Wordt er wel nauwkeurig begroot of leeft de opvatting, wij trekken het wel recht bij de rekening? Er valt nog veel over de jaarrekening te zeggen. Wij laten het dus verder rusten. De kritiek op de jaarrekening en de begroting is zo breed dat PS de gehele begrotingssystematiek gaan evalueren en de Rekeningencommissie gaat daarvoor de opdracht formuleren. Wat dat
3995 oplevert, wachten wij af. Nu een werkgroep de begrotingssystematiek gaat evalueren, zegt ONH laat het raamwerk en het kader intact. Dat is goed. PS zouden zich diskwalificeren als er om de zoveel jaar een nieuwe begrotingsopzet moet komen. Laat de werkgroep zich richten op de informatie die GS moeten leveren voor de toelichting. Die informatie moet zodanig zijn dat met weinig lezen in een enkele oogopslag wordt ingezien hoe het er met het operationele doel voor
4000 staat wat betreft de uitvoering. Ook de omvang van de begroting en rekening terugbrengen van 350 pagina's naar 250 pagina's lijkt ONH zeer gewenst en in onze optiek beslist geen lastige opgave.

De **VOORZITTER**: Even namens mij een omissie. Vanmorgen was bij het verschuiven van dit
4005 agendapunt het springende punt of er nog wel een accountantsverklaring zou komen. Die verklaring is er en op die gang van zaken gaat de voorzitter van de Rekeningencommissie straks in zijn bijdrage even in.

4010 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Over de jaarstukken 2015. De PVV blijft zich zorgen maken dat om de begroting sluitend te maken, er elk jaar weer geput wordt uit de reservepotten. Potten die zoals wij vandaag al eerder gehoord hebben, medio 2020 leeg zullen zijn. Wij kunnen alleen maar hopen dat het college zich hiervan goed bewust is en zich realiseert dat lenen – wat de provincie ongetwijfeld zal gaan doen – bijna altijd leidt tot wenen. De samenleving is geen laboratorium. Dat staat bij de inleiding van de jaarstukken 2015. Dat is mooi gezegd, maar

4015 maken GS dat ook waar? Burgers krijgen niet altijd die indruk als je ziet hoe hard overheden proberen om opvanglocaties voor asielzoekers door te drukken. Onze fractie vindt de jaarstukken 2015 een goede aanleiding voor een beschouwende blik op het afgelopen jaar tussen de cijfers door. Er is een ambtelijke taskforce Vluchtelingenproblematiek geformeerd. Om te helpen bij het doorduwen van meer AZC's? Onder de inwoners van Purmerend is er geen draagvlak voor. De

4020 PVV prijst de gemeenteraad die democratisch en moedig heeft gehandeld. Daar komt geen permanent AZC, voorlopig niet, want de trein rijdt en overheden proberen het vaak nog een keer. Ook op IJburg in Amsterdam komt geen AZC, omdat er geen draagvlak was in de buurt. Ook hier dient men het woord 'voorlopig' erbij te denken. De volksvertegenwoordigers uit deze plaatsen hadden in ieder geval de moed om te luisteren naar de zorgen van burgers en daar ook echt iets

4025 mee te doen, want er zijn te veel problemen in en rond AZC's, criminaliteit, mensenhandel, intolerantie van Islamitische asieleisers tegen christelijke en homofiele asielzoekers. Je bent er niet met al die opvangcentra, want de meerderheid van de asielzoekers zal na verloop van tijd waarschijnlijk statushouder worden en vervolgens recht krijgen op een sociale huurwoning. Zoals vandaag al eerder opgemerkt is, is in Noord-Holland de wachttijd voor starters nu al om en nabij

4030 de tien jaar. Er zijn zelfs gemeenten waar starters zo lang moeten wachten dat zij bij hun geboorte eigenlijk al hadden moeten worden ingeschreven voor een sociale huurwoning. Ook van die kant wordt de druk op de Noord-Hollandse burgers dus groter, om van de druk op de hele samenleving maar niet te spreken, van veiligheid tot huisvesting. En de kosten zijn voor de belastingbetaler.

4035

De **VOORZITTER**: Gaat u het ook nog over de rekening hebben?

4040 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dit heeft allemaal met de rekening te maken onzes inziens. Laten wij als PS kritisch zijn op deze massale instroom en ervoor zorgen dat wij blijven opkomen voor de belangen van de Noord-Hollanders. Besef u terdege dat het Noord-Holland van morgen nu wordt gevormd en dat de onbeheersbare instroom van migranten onze welvaart, veiligheid en vrijheden zal bedreigen. Zoals gezegd heeft het college naar de mening van de PVV onvoldoende oog voor de zorgen van burgers, toch gloort er hoop aan de horizon. Programma 1 van de provincie gaat over het bewerkstelligen van goed openbaar bestuur. Hiervoor is een werkgroep

4045 Burgerparticipatie ingericht. Daar staan wij volledig achter en als het aan de PVV ligt, gaat burgerparticipatie tot het DNA van de provincie behoren.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter, even terug naar de vluchtelingen. Waar staat dat volgens u precies in de jaarrekening?

4050

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dat staat misschien niet direct in de jaarrekening, maar je kunt het er wel uit afleiden. Er wordt gesproken over de taskforce Vluchtelingenproblematiek en ik weet dat daarop gezegd is dat er geen extra gelden voor onttrokken zijn aan andere posten, maar ik ben opgegroeid met de wet van communicerende vaten. Het moet uit de lengte of de breedte komen.

4055 Burgers moeten wat ons betreft zoveel mogelijk worden betrokken bij provinciale projecten, waarbij hun mening en ideeën zoveel mogelijk worden gebruikt, ook als dit betekent dat de provincie beleid moet aanpassen of misschien zelfs schrappen. Onze fractie zal constructief meedenken in de werkgroep om burgerparticipatie zo goed mogelijk vorm te geven. Zoals mijn collega Van der Sluijs vandaag al eerder meldde, is de PVV tegen windmolens, omdat deze
4060 overlast veroorzaken, het landschap vervuilen, niet rendabel zijn, huizen in de omgeving minder waard maken en zo kan ik nog wel even doorgaan. Windpark Wieringermeer en windpark Westfrisia voldoen niet eens aan de door de provincie opgestelde voorwaarden en draagvlak is er niet, ondanks de door PS aangenomen motie waarin het draagvlak een belangrijk onderdeel dient te zijn.

4065

De **VOORZITTER**: Ik heb de indruk dat u buiten de orde bent. Dit gaat niet over de jaarrekening.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dan zal ik verder gaan met de jaarrekening. Ik begon met een mooi citaat uit de jaarrekening, namelijk: "De samenleving is geen laboratorium." Maar kijkende naar
4070 de plaatsing van genoemde windparken en de opvang van asielzoekers, blijkt dat het college nog het nodige moet doen om de Noord-Hollandse burgers het tegendeel te bewijzen. Het zal u duidelijk zijn dat mijn fractie de jaarstukken niet zal steunen. Wij zullen dan ook tegen voordracht 33 stemmen.

4075 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, mag ik een vraag stellen, want als mevrouw Bezaan de jaarstukken niet steunt, dan betekent dat in mijn beleving dat dat alleen mogelijk is op het moment dat de rechtmatigheid in het geding zou zijn. Dan wil ik graag weten wat haar kritiek is op de jaarrekening, wetende dat de accountant een goedkeurende verklaring heeft gegeven.

4080 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): U stelt de vraag op dit moment?

De **VOORZITTER**: De gedeputeerde stelt de vraag, u kondigt net aan dat u tegen deze voordracht stemt. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven en daarin is de rechtmatigheid van deze stukken door de accountant bevestigd. De gedeputeerde wil graag van u
4085 weten op welke punten u de rechtmatigheid van deze stukken in twijfel trekt, want dat is feitelijk wat voorligt. Daar doelde ik zojuist met mijn interruptie ook op.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Oké, in programma 1 staat volgens mij dat de actualiteit de bestuurlijke prioriteit kan veranderen en onzes inziens zijn deze prioriteiten zodanig veranderd, dat wij niks
4090 anders kunnen dan niet instemmen met de jaarrekening.

Gedeputeerde **POST**: Even voor de scherpste, op welk punt trekt de PVV de rechtmatigheid van de voorliggende jaarstukken in twijfel, want dat zou een reden kunnen zijn om de jaarstukken af te

4095 keuren. Dit is een rechtmatige weergave van de vermogenspositie en exploitatierekening van de provincie. Ik wil graag weten welke correctie u noodzakelijk vindt op de jaarstukken om ze wel aan uw eis van rechtmatigheid te laten voldoen.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): De PVV is geen voorstander van het asielzoekersgebeuren.

4100 De **VOORZITTER**: Dat heeft niets met de rechtmatigheid te maken.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Nee, dat begrijp ik, maar wij zijn het er gewoon niet mee eens. Dat is toch ons goed recht?

4105 De **VOORZITTER**: Het is helder. U gaat er nog even over nadenken en ook nog of u op grond van de rechtmatigheid nog punten hebt en komt u daar in tweede termijn op terug. Ik denk dat dat de goede volgorde der dingen is.

4110 De heer **VAN STRAATEN** (VVD): Voorzitter. Wetende en dan spreek ik ook uit eigen ervaring, hoeveel inspanningen er nodig zijn om jaarstukken samen te stellen en daar een goedkeurende verklaring van de externe accountant voor te krijgen – vandaag is nog gebleken hoe moeilijk dat kan zijn – is mijn optreden niet alleen om te zeggen dat deze jaarstukken bij hamerslag goed te keuren zouden zijn, want ik wil er wat meer woorden aan besteden. De stukken die voor ons
4115 liggen, geven aan dat de financiële positie van de provincie heel goed is. Wij beschikken over een hoog kassaldo, gestald bij de Rijksoverheid, en onze weerstandspositie is ruimschoots toereikend om alle risico's af te dekken. Vorig jaar hebben wij weer een positief begrotingsresultaat geboekt en grosso modo de afgesproken prestaties ook geleverd. Het gevoerde financiële beheer zo blijkt uit de conceptversie van het verslag van de externe accountant, is zeer goed op orde. Al met al staan wij er goed voor en doen wij het goed. Daarom willen wij het college en het ambtelijk
4120 apparaat complimenteren met het in 2015 gevoerde financiële beleid.

De **VOORZITTER**: Ik sla de heer Klein gemakshalve even over, maar een paar beknopte zinnen passen in een soepele interpretatie van de tijd.

4125 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik voel mij zeer begenadigd.

De **VOORZITTER**: Dat hoeft u niet, daar hou ik niet van.

4130 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik dan weer wel. In juni werden de jaarstukken van 2015 besproken en wederom met een positief resultaat. Dat is natuurlijk niet negatief te beoordelen, maar dat betekent ook dat het niet lukt om alle plannen te realiseren, iets wat een enigszins chronisch probleem is. Onze eerste indruk was dat er dit jaar wat meer evenwicht bestond tussen de begroting en jaarrekening, omdat het overschot minder groot was dan voorgaande jaren. Helaas wordt het beeld vertroebeld door het afboeken van 12 miljoen euro op de grondposities van
4135 Distriport en als je die meerekent, dan hebben wij veel plannen niet kunnen uitvoeren. Onze mening over de jaarstukken is dat het vaak lastig is om een goed overzicht te krijgen vanwege de

grote verschuivingen in de reserves, vaak aangeduid als budgetneutraal. Daarom stellen wij voor om de systematiek van financiën gedurende het begrotingsjaar in ieder geval vast te houden. Zou het niet beter zijn om een aparte nota met overhevelingen, onttrekkingen en stortingen te hebben, zodat het inzichtelijk is. Wij blijven pleiten voor een transparantere begroting, waar
4140 duidelijk inzichtelijk wordt welke doelstellingen wel en welke doelstellingen niet gehaald zijn, zodat ook inzichtelijk wordt of we reëler moeten begroten of meer werk moeten maken van de uitvoering. Wellicht kunnen wij in de aanstaande discussie over een andere begrotingssystematiek daar concrete stappen in zetten.

4145

De **VOORZITTER**: Nu komt de heer Heijnen van het CDA als voorzitter van de Rekeningencommissie aan het woord.

4150

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dat is inderdaad de pet waarmee ik nu even spreek en straks wissel ik. Vanuit de Rekeningencommissie is het denk ik, goed om een aantal zaken mee te geven van waarom wij dit pas hedenmiddag bespreken en niet vanochtend als een van de eerste agendapunten. Dat komt omdat er al een tijd lang een discussie loopt met de accountant en de Rekeningencommissie is daar nauw bij betrokken. De discussie gaat over de facturen voor structureel en incidenteel meerwerk. De griffie en het concern zijn hierover sinds begin van het
4155 jaar in gesprek met de accountant en sinds april is ook de voltallige Rekeningencommissie hierbij betrokken. De leden van de commissie zijn goed op de hoogte en de leden van de commissie M&F hebben sinds vrijdag – maar dat geldt ook voor vandaag en voor hierna – de mogelijkheid om alle geheime stukken van de Rekeningencommissie in te zien bij de griffie. Ik begreep dat dat ook geldt voor andere Statenleden, die daar behoefte aan hebben. De discussie met de
4160 accountant over de kosten heeft ertoe geleid dat de accountant de controle van de jaarrekening tijdelijk heeft neergelegd. Vandaar ook de vertraging. In mijn ogen en die van de commissie was dit volgens het contract niet toegestaan en bovendien een volstrekt overbodige en disproportionele actie. GS, het ambtelijk apparaat, de griffie en de Rekeningencommissie hebben sindsdien alles in het werk gesteld om de accountantscontrole tijdig te laten afronden. Dat is op
4165 het nippertje gelukt. Vorige week maandag heeft een evaluatiegesprek plaatsgevonden met de accountant en namens de commissie heb ik die gevoerd samen met mevrouw Pels, lid van de commissie. Toen hebben wij forse kritiek geleverd op de handelwijze van de accountant en ook hebben wij nadrukkelijk afgesproken dat de goedkeurende verklaring van de controle van de jaarrekening tijdig binnen zou zijn. Tijdig, dus voor de behandeling van PS vandaag. Er waren
4170 geen obstakels meer, aldus de accountant destijds. Er diende slechts nog een enkel document vanuit de organisatie te worden toegestuurd. Op 4 juli a.s. komt de Rekeningencommissie weer bij elkaar en zullen wij dit proces opnieuw evalueren. Ik vond het goed om dit aan u mee te geven, zodat u de achtergrond kent van de redenen waarom wij het agendapunt hebben moeten uitstellen. Dan wissel ik van pet met uw goedkeuring.

4175

De **VOORZITTER**: Nou komt de heer Heijnen van de fractie van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Het CDA dankt GS voor de jaarrekening van 2015. De financiële positie van de provincie is gezond en dat is goed nieuws. Het positieve resultaat over 2015 is

4180 meegenomen in de kaderbrief. De afwijking – ook wel de onderbesteding – in het uiteindelijke
resultaat ten opzichte van de begroting 2015 en de laatste begrotingswijziging is minder groot
dan in de afgelopen jaren, al komt dat wel voor een groot deel door de afwaardering van de
gronden van Distriport. Toch een positieve ontwikkeling, want dat betekent dat de
beheersmaatregelen beter op orde zijn. Een constatering die ook wordt gedeeld door de
4185 accountant. De accountant heeft ook dit jaar wederom zijn goedkeuring gegeven. Gedetailleerde
bespreking over de bevindingen en aanbevelingen en de reactie daarop van PS hebben
plaatsgevonden in de Rekeningencommissie en in de commissie M&F. In het bijzonder noem ik
daarbij nog even de afhandeling van de voorziening subsidiecrediteuren. Het zou goed zijn op
korte termijn inzicht te hebben in het mogelijke overschot en het verloop van deze voorziening.
4190 Mijn fractie gaat akkoord met de jaarrekening 2015.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Ook de SP heeft kennisgenomen van de jaarstukken
2015, een jaar dat is afgesloten met een positief resultaat. Op veel programmapunten is een
klein positief verschil te zien in vergelijking met de begroting 2015. Zo worden veel kleine
4195 positieve verschillen uiteindelijk ruim 6 miljoen euro. Veel van die kleine positieve verschillen
lijken terug te voeren op een besparing op onderzoekskosten. Blijkbaar heeft het ambtelijk
apparaat meer zelf gedaan op dit gebied en dat is een goede zaak. Wij zien ook dat een aantal
behoorlijke uitgaven zijn uitgesteld, doordat projecten minder vlot verlopen dan voorzien. Dat
kan gebeuren. En de kosten voor deze projecten zullen in een volgende periode wel komen. Wij
4200 realiseren ons dat in het overgrote deel van de periode die deze jaarstukken beslaat, weinig te
zien is geweest van plannen en beleidskeuzes van de huidige coalitie, die nu ruim een jaar op
stoom is. Wat dat betreft was 2015 misschien noodgedwongen een betrekkelijk beleidsarm jaar.
Wij hopen dat er de komende tijd ruimte komt voor de uitvoering van plannen. Wij zijn benieuwd
hoe de nieuwe constellatie waar GS bij zijn aantreden over spraken, vorm gaat krijgen en welke
4205 financiële gevolgen die keuzes hebben. Wij zijn benieuwd in hoeverre er meer ruimte komt voor
de natuur, meer ruimte voor de leefbaarheid in onze mooie provincie en wat het gaat kosten om
de provincie mooi, leefbaar en sociaal te houden. Misschien moeten wij zeggen, mooier,
leefbaarder en socialer te maken. Mijn voorgangers in deze bespreking zeiden het ook al. Het
meest opvallende gegeven in deze jaarstukken is waarschijnlijk de afboeking van Distriport. De
4210 SP vraagt zich af hoe de financiële situatie zou zijn geweest als er geen afboeking had
plaatsgevonden. Welke gevolgen zal deze afboeking hebben op de komende jaren? Zijn GS het
met ons eens dat het verdampen van 12,9 miljoen euro ongetwijfeld gevolgen gaat hebben voor
de mogelijkheden om nieuw beleid uit te voeren? Tot slot enige woorden over de leesbaarheid
van de stukken. Over de leesbaarheid zijn wij grosso modo niet ontevreden. Wanneer je je in het
4215 boekwerk verdiept, dan worden heel veel zaken best duidelijk. Wij begrijpen ook dat je er niet
aan ontkomt dat het geheel een boekwerk van enige omvang wordt, maar verantwoording van
het beleid dient ook plaats te vinden aan de inwoners van de provincie, kort en bondig, want daar
hebben de mensen behoefte aan, kort, bondig en duidelijk, want daar hebben mensen recht op.
Dat dat mogelijk is blijkt uit het feit dat enkele gemeenten waaronder Vlaardingen, financiële
4220 verantwoording afleggen in de vorm van een overzichtelijk infogram, infographics zou je het ook
kunnen noemen. Daarom heeft de SP de volgende motie.

Motie 36/27062016

De cijfers van de jaarstukken in een oogopslag

4225

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

Constaterende dat:

- 4230
 - *De provincie de ambitie heeft de communicatieve inspanningen in de richting van zijn inwoners te vergroten;*
 - *De provincie de ambitie en wens heeft de bekendheid van en het vertrouwen in het werk van de provincie te vergroten;*
 - *De provincie in haar communicatieve uitingen duidelijk wil zijn;*
 - *De provincie het resultaat van haar werk bereikbaar wil laten zijn voor een zo groot mogelijk deel van de bewoners van de provincie.*

4235

Overwegende dat:

- 4240
 - *De provincie openstaat voor een meer interactieve manier van communiceren;*
 - *Er voor interactieve communicatie een zekere mate van symmetrie moet zijn in het informatieniveau van beide communicatieve partners;*
 - *De jaarstukken gelden als de verantwoording van GS aan PS en daarmee ook aan de burgers van de provincie;*
 - *Het noodzakelijk is dat onze inwoners nog beter bewust worden van onze digitale communicatiemiddelen.*

4245

Zijn van mening dat:

- 4250
 - *Het op een begrijpelijke manier inzichtelijk maken van de jaarstukken en daarmee van het beleid van de provincie Noord-Holland, kan bijdragen aan de ambities die onze provincie onderschrijft op het gebied van communicatie;*
 - *Het mogelijk is om de jaarstukken op een overzichtelijke, begrijpelijke manier in kaart te brengen door middel van een infographic, zoals recent door bijvoorbeeld de gemeente Vlaardingse is gedaan;*
 - *Het mogelijk is om met behulp van regionale kranten veel van onze inwoners te bereiken.*

4255

Besluiten het college opdracht te geven om:

- 4260
 - *Te komen tot een overzicht van de cijfers in de jaarstukken in de vorm van een infographic, dus in een oogopslag;*
 - *Dit overzicht uiterlijk in oktober voor te leggen aan de Rekeningencommissie van PS en deze commissie te vragen dit overzicht te beoordelen;*
 - *Dit overzicht te laten plaatsen in een aantal regionale kranten teneinde onze inwoners te informeren;*
 - *In de regionale kranten de inwoners te wijzen op het bestaan van de digitale communicatiemiddelen van de provincie*

4265

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

4270 De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Wij zijn buitengemeen blij dat de goedkeurende
accountantsverklaring nog net op tijd binnengekomen is. Het laatste woord is hier nog niet over
gezegd, maar in de Rekeningencommissie komen wij daar ongetwijfeld op terug en misschien
ook wel verder in de Staten. De jaarrekening heeft een beperkt positief resultaat. Daar zijn wij op
zich blij mee. Wij realiseren ons heel goed dat er een forse afboeking van Distriport heeft
4275 plaatsgevonden. Dat was onvermijdelijk. Je kunt er allerlei filosofieën op nahouden wat het
betekent voor het idee van een ondernemende provincie wat wij vroeger allemaal moesten
wezen, maar laat ik daar nu niet te veel over zeggen. In de commissie heb ik ook opgemerkt dat
de systematiek van steeds maar tussentijdse begrotingswijzigingen eigenlijk betekent dat de
Staten op het einde van de rit niet meer goed kunnen zien wat zij aan het begin van de rit bij het
4280 vaststellen van de begroting aan beleid hebben geformuleerd. Gelukkig gaan wij met elkaar aan
de slag over een aanpassing van de begrotingssystematiek en daarin hopen wij in ieder geval dat
bij de eindcontrole van de jaarrekening door de Staten heel helder kan worden teruggekeken
naar de oorspronkelijke begroting die door PS is vastgesteld. Bij een goedkeurende jaarrekening
past een woord van dank aan het college voor de wijze waarop met onze centen is omgegaan.

4285 De heer **YURDAKUL** (D66): Voorzitter. Het jaar 2015 sluiten wij af met een storting van ruim 6
miljoen euro in de algemene reserve. Er is een positief resultaat en met een positief resultaat in
het bedrijfsleven ben je heel erg blij. Ik vraag mij af of je zo blij moet zijn bij een overheid, want
wij hebben goede intenties voor Noord-Holland waarvoor budget wordt vrijgemaakt. Wij gaan
4290 ervan uit dat dat wordt uitgegeven aan die goede zaken in de geplande periode die daarvoor is
aangegeven. Wij zien een constant beeld van de jaarrekening, namelijk onderuitputting. Voor het
lopende jaar gaan wij ervan uit dat dat beter wordt gestuurd, zodat wij onze doelen kunnen
halen. Verder wijs ik op de werkgroep die wordt opgericht via de Rekeningencommissie, om de
begrotingssystematiek verder onder de loep te nemen en verbetervoorstellen te doen voor
4295 consequente toepassing van instructies en het informatiegehalte voor het bijsturen van beleid,
zodat PS de kaderstellende en controlerende rol goed kunnen invullen. Ik heb mijn tekst
opgeschreven in afwachting van een goedkeurende accountantsverklaring, maar die is er al. Wij
zijn daar blij mee, wij kunnen instemmen met de voordracht en wij verlenen het college decharge
voor het door hen uitgevoerde financiële beleid over 2015.

4300 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. In de richting van ONH. U hebt vergelijkbare opmerkingen
gemaakt in de commissie en korthedshalve verwijs ik u naar het antwoord dat ik in de commissie
heb gegeven. In de richting van de PVV, u zegt dat u zich zorgen maakt omdat de begroting
sluitend wordt gemaakt met het putten uit reserves. Dat is niet waar. Onze begroting kent voor
4305 de structurele uitgaven dekking vanuit de algemene dekkingsmiddelen, dus het is niet zo dat wij
de begroting sluitend maken met het putten uit reserves. Wij hebben bepaalde projecten waarvan
wij van tevoren afspreken dat wij die uit de reserves halen. Dat is niet het sluitend maken van de
begroting, dat is het voldoen aan de afspraken die wij met elkaar gemaakt hebben en wij halen

niets anders uit de reserves dan voor datgene waarvoor wij die reserves bestemd hebben. Het
4310 vaststellen van de jaarrekening, u zegt dat u daar geen behoefte aan heeft. Volgens mij gaat u
erover om antwoord te geven op de vraag of deze jaarrekening een getrouw beeld geeft van de
rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties en van de doelmatigheid daarvan. Dat
betekent of er een besluit van de Staten ten grondslag ligt aan datgene wat in de jaarrekening
staat. Indien u van oordeel bent dat dat niet het geval is, dan hoor ik dat graag van u zoals ik ook
4315 al bij interruptie zei, want ik vind het zorgelijk en dan hoor ik graag van u op welke punten u
deze jaarrekening geamendeerd wilt zien, waarbij ik u meegeef dat de accountant van oordeel is
dat het oordeel van rechtmatigheid wel degelijk gegeven kan worden. Ik dank de heer Van
Straaten voor de complimenten. Daar kan ik weinig aan toevoegen. Ik worstel even met wat de
heer Klein zegt over de reserves en voorzieningen. U zegt, wij moeten de systematiek gedurende
4320 het jaar wel gelijk houden. Misschien dat wij en marge op een ander moment even moeten praten
over wat u bedoelt met de systematiek. Wij zijn gewoon de systematiek gelijk te houden. U heeft
daarvoor een financiële verordening vastgesteld en daar leven wij naar, naast het besluit
Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. U zegt, ik wil graag een aparte nota
stortingen en onttrekkingen reserves, maar dat staat op pagina 302 in de verloopstaat. Wat zou u
4325 nog meer willen dan die verloopstaat en de toelichting die vermeld staat bij alle hoofdstukken?
Dat is mij niet helemaal scherp. Ik dank de heer Heijnen voor de complimenten en met hem
spreek ik de hoop uit dat dat volgend jaar allemaal wat soepeler loopt. De SP, hoe zou de
financiële situatie eruit hebben gezien als er niet was afgeboekt op Distriport. Ja, anders, dan was
er een ander resultaat gepresenteerd, maar of dat effect heeft op het beleid voor de komende
4330 jaren, durf ik niet te zeggen, want anders was het in de algemene reserve gekomen en het is aan
de Staten om te beschikken over de algemene reserve. Het is voor dit college dus vrij ingewikkeld
om uit te leggen wat u dan in dat geval wellicht als het anders was geweest, potentieel
mogelijkerwijs eventueel anders gedaan zou hebben. Dat vind ik een vrij ingewikkelde vraag
waarop ik geen antwoord heb. Ik ben blij dat u niet helemaal ontevreden bent over met de
4335 leesbaarheid en de omvang. Ik hoor daar wisselende geluiden over en dat brengt mij af en toe
weleens in verwarring, omdat ik dan niet meer precies weet welke kant wij op moeten met de
presentatie en ik heb altijd geroepen dat ik de discussie liever over de inhoud dan over de vorm
voer. Gelukkig krijgen wij daar dan geen discussie met elkaar over. U zegt, kort, bondig en
duidelijk uitleggen aan de inwoners via Infographics. Daarvoor heeft u een motie ingediend. Ik
4340 hik daar even tegenaan, want ik heb inmiddels geleerd dat Infographics niet goedkoop zijn en als
u ze dan ook nog wilt publiceren in dagbladen, dan loopt het al snel in de tienduizenden euro's,
want wij moeten daar advertentieruimte voor gaan kopen en dat loopt in de papieren. Wij hebben
in het verleden en volgens mij bestaat dat nog steeds, 'Rekening in een oogopslag' gehad. Mijn
vraag aan u is, zouden wij daarin kunnen modificeren zodat we dan niet een echte infographics
4345 hebben, maar dat wij wat diagrammen maken en dan denk ik aan Excel-achtige taarten en staven,
die wij op onze site publiceren. Met alle plezier wil ik verantwoording afleggen en dat grafisch
doen, maar wat u vraagt, loopt financieel meteen in de papieren.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Misschien kan mevrouw Post ons toezeggen dat zij met een
4350 voorstel op dit gebied komt.

Gedeputeerde **POST**: Absoluut, absoluut.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Ik denk dat wij de motie dan kunnen intrekken.

4355

De **VOORZITTER**: Na de toezegging motie ingetrokken.

Gedeputeerde **POST**: Met de heer Den Uyl ben ik heel benieuwd naar de discussie die volgt over de systematiek. Ik dank hem en D66 voor de uitgesproken complimenten.

4360

Tweede termijn

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter, de enige reden waarom ik hier sta, is om de vraag van mevrouw Post te beantwoorden. Dat is omdat wij vanwege politieke redenen tegen deze jaarcijfers stemmen, dat heeft niets te maken met de rechtmatigheid maar alles met de doelmatigheid.

4365

De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. Zou de gedeputeerde mij kunnen aangeven en het is misschien vragen naar de bekende weg, maar ik wil het graag van haar horen hoe anders de financiële situatie zou zijn geweest als er niet was afgeboekt op Distriport, om hoeveel euro gaat dat?

4370

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat ik toch wel grote twijfel heb bij hetgeen mevrouw Bezaan zegt, zij stemmen tegen vanwege de doelmatigheid. Het gaat niet om de doelmatigheid, maar of het beheer doelmatig is gevoerd en dat is iets anders dan of u het eens bent met waar de gelden aan besteed zijn. Daar kunt u het mee oneens zijn, maar dat ligt meer in de rede om dat bij de begroting te doen. In mijn beleving is daar niets mis mee en moet ik u eerlijk zeggen dat ik verbijsterd ben dat u dan zegt om politieke redenen tegen te stemmen, terwijl u niet kunt aangeven waar die politieke reden zich precies op toespitst. Ik vind dat eerlijk gezegd een zwaktebod. Als er niet afgeboekt was voor Distriport, ik heb in de commissie al gezegd dat ik het ingewikkeld vind om op hypothetische vragen in te gaan. Er is wel op afgeboekt en het resultaat zou naar alle waarschijnlijkheid anders geweest zijn en wel ter hoogte van het afgeboekte bedrag.

4375

4380

De **VOORZITTER**: Dan constateer ik dat wij toe zijn aan de stemming. Stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de tegenstanders van de voordracht vragen de hand op te steken? Dat zijn de vijf leden van de PVV – de heer Van Hooff heeft inmiddels de zaal verlaten – de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

4385

4390 **17. Vragenuur**

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter. Ik stel wat vragen naar aanleiding van een artikel in Trouw van 14 juni 2016. In Haarlem vlogen de stoeptegels door de busramen. In het artikel laat Connexxion weten dat het absoluut geen nieuw fenomeen is en dat na Schalkwijk, Heemskerk en

4395 Zaandam er vandaag ook tegels door de bus in Huizen zijn gevlogen. Vraag aan de gedeputeerde: bent u ook van mening dat elke Noord-Hollander te allen tijde veilig moet kunnen reizen met de bus? Deelt u dat de quality of life, een belangrijk uitgangspunt van het economische beleid van het college waar ook persoonlijke veiligheid onder valt, in het busvervoer onder druk staat? Zo nee, waarom niet? Bent u ook van mening dat een op meerdere plaatsen in
4400 Noord-Holland onveilig openbaar vervoer negatief bijdraagt aan het vestigingsklimaat van de provincie en daarmee de Noord-Hollandse economie op den duur schade kan toebrengen? Zo nee, waarom niet? Deelt u de mening dat een onveilig openbaar vervoer kan resulteren in stijgend autogebruik met alle gevolgen van dien? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid om zo snel mogelijk met betreffende busvervoerders en gemeenten in conclaaf te gaan om in kaart te brengen op
4405 welke wijze de provincie kan bijdragen aan het veiliger maken van het busvervoer en de Staten hierover te berichten.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, op uw eerste vraag is ons antwoord, ja, maar dat geldt niet alleen voor Noord-Hollanders, dat geldt voor alle mensen die gebruik maken van ons openbaar
4410 vervoer. De vraag over de quality of life, in ons economisch beleid is welzijn geen doel op zich, het is onderdeel van een breed welvaartsbegrip dat wel een economisch begrip is. Dat is ons hoofddoel. Het door u centraal gestelde incident draagt zeker niet in positieve zin bij aan het algemene welzijn van onze reizigers, maar wij vinden dat u dit incident heel zwaar koppelt aan welzijn, economie en het economische beleid. U vraagt, bent u van mening dat een onveilig
4415 openbaar vervoer negatief bijdraagt aan het vestigingsklimaat. Ik verwijs kort naar mijn antwoord op de vorige vraag. Onveilig openbaar vervoer draagt zeker niet bij aan een goed vestigingsklimaat, maar het gaat ons te ver om te concluderen dat het vestigingsklimaat onder druk staat door dit soort incidenten, want dit klimaat bestaat ook uit andere factoren, zoals arbeidsmarkt, innovatieklimaat, algemene bereikbaarheid, beschikbare ruimte, enzovoorts. Deelt
4420 u de mening dat een onveilig openbaar vervoer kan resulteren in een stijgend autogebruik? Ik verwijs naar mijn vorige antwoord. Bent u bereid om in conclaaf te gaan met busvervoerders en gemeenten? Dat hebben wij reeds gedaan.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Ik wil iets verduidelijken, want het is een nogal gechargeerde
4425 weergave van de gedeputeerde. Ik stel dat het op den duur schade zou kunnen veroorzaken, dus niet direct als dit blijft doorgaan. Dat zou economische schade kunnen toebrengen, omdat de mensen zich onveilig voelen op de lijnen.

Gedeputeerde **POST**: Daarop heb ik geantwoord dat het vestigingsklimaat ook bestaat uit andere
4430 factoren, zoals arbeidsmarkt, innovatieklimaat, algemeen bereikbaarheid, beschikbare ruimte, enzovoorts.

De **VOORZITTER**: De heer Kaptheijns heeft geen nadere vragen. Zijn er nog andere leden die hierover vragen hebben? Dat is niet het geval.

4435

18. Interpellatieverzoek van de PvdD, GL en SP over de toestemming voor het vangen en vergassen van ganzen rondom Schiphol

De **VOORZITTER**: De heer Van Liere zal het verzoek nader toelichten namens de drie fracties.

4440

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, dat is correct. Op 1 juni 2016 verleende het college een ontheffing voor het vangen en vergassen van ganzen in het kader van de vliegveiligheid rondom Schiphol in weerwil van wettelijke beperkingen. Het college deed dit in de wetenschap dat drie verschillende rechtbanken zich hadden uitgesproken over middelen tot het vangen van ganzen.

4445

Gedeputeerde Bond zou de eerder gedane uitspraak van de rechter hebben gekwalificeerd als 'vreemd'. De PvdD pleit al jaren voor diervriendelijke methoden om de vliegveiligheid te waarborgen. Wij hebben gepleit voor zonneakkers, het gebruik van verjagende groene lasers, pachtvoorwaarden, maatregelen in de ruimtelijke ordening en het stoppen met schieten van vossen rond Schiphol. De zonneakkers komen er, maar zijn verboden rond Schiphol. Het

4450

initiatiefvoorstel voor groene lasers moest worden aangehouden. Pachtvoorwaarden konden aanvankelijk niet en toen later bleek dat het wel kon, vond gedeputeerde Bond dat te ver gaan.

De maatregelen in de ruimtelijke ordening namen veel tijd in beslag, zei het college acht jaar geleden en bleef op haar handen zitten. De vos werd tegen de afspraken in afgeschoten en sindsdien broeden er ganzen in Spaarnwoude. Kortom, dit college heeft niets gedaan voor de

4455

vliegveiligheid. De afgelopen drie jaar konden ganzen worden vergast, maar het aantal birdstrikes met ganzen was vorig jaar hoger dan ooit. Het werkt dus niet. Maar zelfs nadat drie rechters oordelen dat het vangen en vergassen van ganzen onwettig is, ook rond Schiphol, ook vanwege de vliegveiligheid, zet dit college toch door en verleent ontheffing. Dit college moet toch ook geweten hebben dat het kansloos was. Het heeft er dus alle schijn van dat deze ontheffing is verleend in de hoop ervan gebruik te kunnen maken tot de rechter het onvermijdelijk zou

4460

schorsen. Naar aanleiding hiervan hebben de fracties van PvdD, SP en GL de volgende vragen. Op basis van welke juridische argumentatie, die niet te vinden was in de uitspraken van de rechtbanken, hebben GS gemeend deze ontheffing binnen wet- en regelgeving te kunnen verlenen? Heeft gedeputeerde Bond inderdaad de uitspraak van de rechter 'vreemd' genoemd? Is dat een collegestandpunt? En hoe verhoudt zich dat tot de scheiding tussen de uitvoerende en rechtsprekende macht? Hebben GS deze ontheffing verleend om ganzen te kunnen laten vangen en vergassen voordat de rechter uitspraak kon doen in een voorlopige voorziening? Zo nee, waar blijkt dat uit? Delen GS de mening dat het bestuur zich altijd moet houden aan wet- en regelgeving, ook indien dat politiek niet uitkomt, en de scheiding der machten dient te

4470

respecteren? Zo ja, waar blijkt dat uit?

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Eerst over het woord vreemd, wat vind ik nou vreemd? U weet dat ik heel lang heb gewerkt bij de politie en de recherche en daar hadden ze het over een

4475

tunnelvisie en de Schiedammer parkmoord, de Zaanse paskamermoord zijn daar mooie voorbeelden van. Dat de PvdD in die tunnel zit, wisten wij al een tijdje. Tegen het doden van dieren. Punt. Maar dat de SP en GL zich hierbij aansluiten, verbaast mij. Je hebt ook lessons learned. Laten wij het even hebben over een recent dossier, de damherten en dan kom ik terug op uw vragen, en wat hier vandaag ook nog genoemd is, het NNN, daar moet veel meer geld bij, biodiversiteit, daar maakt u zich grote zorgen over. Als het vervolgens gaat over het tegengaan

4480

van het doden van damherten, een hek dwars door het NNN, alle biodiversiteit weg in het gebied.

Dat is inderdaad door de drie partijen gesteund in de raad van Amsterdam. Toen er rapporten lagen – wetenschappelijk onderbouwd, mijnheer Van Liere, want daar vraagt u altijd om – dat de populatie van deze dieren zodanig zou groeien dat het nu inmiddels gaat om duizenden damherten en toen om een paar honderd. Daar bent u medeverantwoordelijk voor. Dan nu de ganzen, lessons learned. Die populatie groeit. Wij hebben het vandaag in deze zaal gezien, de schade gaat gewoon door. Het reguleert zich niet vanzelf sinds de Flora- en Faunawet in 2002 van kracht is geworden. Dus op basis van welke juridische argumentatie hebben wij gemeend om deze ontheffing binnen de wet- en regelgeving te kunnen verlenen? Dat heeft te maken met het zwaarwegende belang van vliegveiligheid. Dat is toch even iets anders dan landbouwschade en bestuurlijke verantwoordelijkheid is dan ook iets anders. Daarom en ook op basis van juridisch advies, is het zo dat als je kijkt naar wat er ligt en dan hebben wij het over het toestaan van CO2 als middel en dat het vangmiddel, de vangkraal, verboden wordt. Wij zijn van mening dat de wetgever dat zo niet heeft bedoeld en dat blijkt ook uit de voorrang van de nieuwe Natuurwet, waarin dat middel wel is toegestaan en die ligt inmiddels bij de Kamer zoals u weet. Als wij kijken naar het vangen en doden met CO2 ten behoeve van de landbouw, dan hebben wij hoger beroep ingesteld tegen die uitspraak. Afschot voor zonsopgang en na zonsondergang – vernietigd door de rechtbank Haarlem – hebben wij hoger beroep ingesteld. Voor het vangen en doden met CO2 ten behoeve van Schiphol is de voorlopige voorziening toegekend door de rechtbank Haarlem. Wat u dan vervolgens suggereert met uw derde vraag, of wij dat zo hebben gedaan omdat wij dan toch nog een paar dagen kunnen vangen, dat vind ik een hele vreemde suggestieve vraag. Uiteraard is de vergunning verleend voor het vangen en vergassen van ganzen rond Schiphol en die hebben wij verleend, omdat wij het niet eens waren met de uitspraak van de rechtbank. En als je dan kijkt, wordt er dan wel of geen voorlopige voorziening ingediend, dan heeft dat er ook mee te maken of iemand naar de rechter stapt voor die vergunning/ontheffing, want dat had namelijk ook niet kunnen gebeuren. Als Animal Rights en Faunabescherming hadden gedacht, vliegveiligheid is toch even wat anders als het gaat om maatschappelijk belang, dan hadden wij in de 20 km zone inderdaad kunnen vangen. Dat zijn allemaal redenen waarom wij – mede op basis van het juridisch advies dat ik net noemde – die vergunning/ontheffing hebben afgegeven. Alternatieven op Schiphol, dat vraagt u ook nog. Het convenant dat is gestart met de Nationale Regiegroep Vogelaanvaring. U heeft het over acht jaar, maar dat is ingesteld nadat een toestel van Air Maroc bijna neerstortte vanwege een gans in de motor. Dat is ingezet op vier sporen en om de populatie te beheren binnen de geldende regelgeving. Afschot wordt gepleegd en eieren worden behandeld, maar aanvullend gebeurt er ook heel veel met technische middelen, bijvoorbeeld lasers, het grondgebruik van zonnecollectoren, een ander voedselaanbod, olifantengras, dat is wel een oplossing, maar als je praat over teeltwisseling dan kun je dat niet overal doen en het moet voor mensen wel interessant zijn om dat te doen. En bij de ruimtelijke ordening gaat het over wat laten wij wel of niet toe. Dat zijn vier sporen die rondom Schiphol worden ingezet om het ook op een andere manier te doen. Er wordt onderzoek gedaan naar de agrilaser, dat weet u, want dat willen wij wat breder toepassen, maar u weet ook dat dat een verjagingsinstrument is en geen instrument voor een oplossing van de enorme populatie die wij hier in Noord-Holland hebben.

De **VOORZITTER**: Is de gedeputeerde uitgesproken?

4525 Gedeputeerde **BOND**: Ja.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Bij mijn weten zijn interrupties bij ieder agendapunt toegestaan.

4530 De **VOORZITTER**: Nee, het is niet zozeer een interruptie. U krijgt nu opnieuw in de rebound de gelegenheid en ik vraag de andere leden om het hunne daaraan bij te dragen. En dan moet ik de Staten vragen – dat is toch wel een beetje gek in ons reglement van orde – of zij het goedvinden dat gedeputeerde Bond antwoord geeft op eventueel nader gestelde vragen.

4535 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, omdat wij nu naar een volgende termijn overgaan, wil ik vijf minuten schorsen om te overleggen over de antwoorden met de andere interpellanten.

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering.

4540 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, ik kan niet anders zeggen dan dat ik een beetje ernstig geschrokken ben van de beantwoording van GS, niet alleen omdat er geen enkel ander juridisch argument wordt aangehaald dat niet al eerder in de uitspraken van de rechter stond. Sterker nog, er wordt eigenlijk gezegd, met deze drie duidelijke uitspraken van de verschillende rechtbanken zijn wij het eigenlijk niet eens. Vervolgens komt de klap op de vuurpijl, ja, er had ook geen voorlopige voorziening ingesteld kunnen worden. Dat betekent volgens mij maar een ding en dat
4545 is dat GS dondersgoed wisten dat de ontheffing niet in overeenstemming was met wet- en regelgeving en daarom hoopte dat de rechter geen uitspraak zou doen. Maar GS dienen zich te houden aan wet- en regelgeving, te allen tijde. Om dat duidelijk te maken dien ik samen met GL en de SP een motie in.

4550 **Motie 37/27062016**
Interpellatiedebat vangen en vergassen van ganzen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 27 juni 2016.

4555 *Constaterende dat:*
Het college van GS op 31 mei 2016 ontheffing en aanwijzing heeft verleend dan wel gegeven voor het vangen en vergassen van ganzen.

Overwegende dat:
4560 *Rechtbanken voor het besluit van 31 mei duidelijk hebben gemaakt dat het vangen en vergassen van ganzen niet kan worden toegestaan.*

Van mening dat:
De scheiding der machten dient te worden gerespecteerd.

4565 *Gehoord de discussie, spreken als hun mening uit:*

Dat zij het besluit van 31 mei 2016 tot het laten vangen en vergassen van ganzen afkeuren

en gaan over tot de orde van de dag.

4570 *Fracties PvdD, GL, SP*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

4575 De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Ik zal nog een aantal vragen stellen en ik hoop dat PS besluiten om GS nog te laten antwoorden. Dat is voor ons wel van belang voor de uiteindelijke weging van de motie. Dit interpellatiedebat gaat niet over de beste manier om overlast van ganzen te bestrijden. GL denkt daar principieel anders over dan GS. Zolang er niets verandert aan de gewassen die rond Schiphol worden verbouwd, is het afschieten of vergassen van ganzen volgens ons dweilen met de kraan open. Dit interpellatiedebat gaat volgens ons ook niet over

4580 veiligheid. GL vindt net als GS, dat de veiligheid van het vliegverkeer gewaarborgd moet zijn. Dit interpellatiedebat gaat volgens ons over de principes van de rechtsstaat. Politici stellen wetten vast en nemen besluiten en burgers en organisaties kunnen daartegen bezwaar maken en bij de rechter beroep instellen. Als de rechter een uitspraak doet, hebben politici zich daarbij neer te leggen, ook als de wet wordt uitgelegd op een manier die de bestuurder niet bevalt. De vraag die

4585 vandaag wat ons betreft voorligt, is of GS willens en wetens een ontheffing hebben afgegeven voor de vergassing van ganzen, terwijl op voorhand duidelijk was dat die ontheffing bij de rechter geen stand zou houden. Dat is een vraag die ons allemaal aangaat als leden van PS en die verder gaat dan een politieke stellingname over ganzenoverlast of vliegveiligheid. Het raakt de kern van de Trias Politica en onze rechtsstaat. Er is volgens ons geen discussie over de vraag of

4590 ganzen bij elkaar gedreven en gevangen mogen worden. Dat is niet toegestaan en gedeputeerde Bond heeft in verschillende media ook kennisgegeven van het feit dat dit verboden is. In het Noord-Hollands Dagblad geeft hij aan dat er in de Tweede Kamer een wetsreparatievoorstel ligt en de provincie in hoger beroep is gegaan tegen een eerdere uitspraak van de rechter. Praktisch gezien is daardoor het vergassen van ganzen op dit moment onmogelijk, ook daarover is geen

4595 verschil van mening. In het verweer bij de rechtbank stelt de provincie zich op het standpunt dat in dit geval van een andere situatie sprake zou zijn, omdat de grond voor het afgeven van de ontheffing een andere zou zijn. Niet de schade aan landbouwgewassen, maar de veiligheid van het luchtverkeer zou hier in het geding zijn. Daarom is er opnieuw een ontheffing verleend in weerwil van eerdere gerechtelijke uitspraken. Naast de vragen van de PvdD die net zijn gesteld en

4600 deels beantwoord en die wij van harte ondersteunen, willen wij graag weten op basis van welke overwegingen GS van mening waren dat een andere grond – veiligheid in plaats van schade – van invloed zou kunnen zijn op het oordeel van de rechter over het verbod om ganzen bijeen te drijven en te vangen. Dat verbod steunt op bepalingen uit de Flora- en faunawet waarvan alleen maar kan worden afgeweken ter voorkoming van belangrijke schade. Dat is de grond die wordt

4605 genoemd in de wet in artikel 67, 68 en dan met middelen die limitatief zijn opgesomd in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren. Het moge duidelijk zijn dat middelen om bijeen te drijven, daarin niet zijn opgenomen. Concreet hebben wij daarom twee vragen en het haakt aan bij de opmerkingen die de gedeputeerde zojuist maakte over het zwaarwegende belang van vliegveiligheid en het juridische advies dat GS daarover hebben ontvangen, een advies dat wij

4610 overigens graag zouden ontvangen, als dat mogelijk is. De eerste vraag. Op basis van welke overwegingen, wetsartikelen of jurisprudentie waren GS van mening dat ook andere gronden dan het voorkomen van belangrijke schade – in dit geval de veiligheid – ten grondslag zouden mogen liggen aan het verlenen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet? Op basis van welke overwegingen waren GS van mening dat de limitatieve lijst die is opgenomen in het Besluit

4615 beheer en schadebestrijding dieren niet zou gelden als er een andere grond zou zijn voor de ontheffing? Is er wetgeving – dat zou kunnen, dat weten wij niet – rondom veiligheid die maakt dat er een andere juridisch kader zou gelden? Naar aanleiding van de antwoorden van zojuist hebben wij twee vragen. Naar aanleiding van de opmerkingen en de vragen over het woord ‘vreemd’ heb ik inmiddels het artikel in het Noord-Hollands Dagblad gevonden, waarin de

4620 uitspraak staat. Wij hebben daar een vraag over gesteld, omdat het naar onze mening niet zo zou moeten zijn dat politici uitspraken doen of kwalificaties hangen aan uitspraken van de rechter. In dit geval gebeurt dat wel en wij zijn benieuwd of dat inderdaad klopt, of de heer Bond die kwalificatie over de rechter heeft gebezigd. Wij zouden denken dat je daar zeer terughoudend in moet zijn. De tweede vraag is dat ik de heer Bond hoorde zeggen dat de vergunning is verleend,

4625 juist omdat zij het niet eens zijn met de uitspraak van de rechter en dat vinden wij een rare zaak. Volgens mij moet je dan namelijk wachten totdat het hoger beroep heeft gediend. Dan zou je opnieuw kunnen nadenken over vergunningverlening, maar niet andersom. Dat lijkt ons de omgekeerde wereld.

4630 De **VOORZITTER**: Wie verder?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter, omwille van de tijd wil ik zeggen dat de SP zich volledig achter de betogen van de heer Van Liere en de heer Hietbrink schaaft. Wij hebben nog een aanvullende vraag. Er zitten verschillende juristen en een politieman in het college van GS en er

4635 wordt dus verondersteld dat de kennis over de Flora- en faunawet aanwezig is.

De **VOORZITTER**: Er zit maar een jurist.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Maar een jurist! Er is dus kennis van de Flora- en faunawet in het

4640 college en wat ik mij afvraag is of er in klein comité van het college over de uitspraak van de heer Bond is gesproken.

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. De indieners van de interpellatie maken volgens ons een verkeerde vergelijking, want eerdere uitspraken gingen niet over de situatie rond Schiphol en de

4645 vliegveiligheid en zijn toch zeker wel van zwaarwegend belang.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, als er feitelijke onjuistheden vermeld worden, dan wil ik een opmerking kunnen maken: dit is echt onzin. Op 31 mei doet de rechter in Utrecht wel degelijk uitspraken over de vliegveiligheid rond Schiphol.

4650

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik heb een aantal van die uitspraken bekeken en die gingen allemaal niet over Schiphol. Wij vinden het onbegrijpelijk dat er partijen zijn die veiligheid van vliegverkeer

in de waagschaal stellen en zelfs rond de luchthaven Schiphol de overlast van ganzen niet willen aanpakken. Je kunt de bescherming van de gans niet stellen boven de veiligheid van vliegtuigen en passagiers. Dat mag u toch zeker niet van GS verwachten. Wij complimenteren GS met hun inzet voor veiligheid en zullen de motie niet steunen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Woorden van gelijke strekking zoals mevrouw Koning. Voor ons is veiligheid van het vliegverkeer uitermate belangrijk en wij steunen hierin de gedeputeerde.

De heer **HIETBRINK** (GL): Volgens mij ben ik mijn verhaal begonnen met te zeggen dat de discussie volgens mij niet zou moeten gaan over ganzenoverlast en veiligheid, maar over de rechtsstaat en of wij van mening zijn dat als er een duidelijke uitspraak van de rechter ligt, GS toch anders kunnen doen. Ik zou het wel prettig vinden als mevrouw Jellema daarop zou kunnen reageren.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dan kan mevrouw Jellema. Ik laat die uitspraak over de woordkeuze van de gedeputeerde aan de gedeputeerde. Er wordt verder op hoger niveau heb ik begrepen, over geprocedeerd en daar wachten wij op.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Voorzitter. Drie partijen hebben een interpellatiedebat aangevraagd. Het begint nu wel duidelijk te worden wat het doel is wat zij willen bereiken met dit debat. Volgens GL raakt het de kern Trias Politica, maar ik heb het idee dat de PvdD ook refereert aan de vos. Voor ons was het niet helemaal duidelijk welk doel deze partijen willen bereiken met dit interpellatiedebat, omdat in het kader van het singulariteitsbeginsel – en blijkbaar is dat niet bekend bij partijen – de rechter slechts iets mag beslissen over het geval dat hem is voorgelegd. Er wordt elke keer gerefereerd aan eerdere rechterlijke uitspraken, maar dat waren uitspraken die schade aan de gewassen betroffen en populatiebeheer. Waar het hier om ging, was een aanvraag of ontheffing in het kader van de vliegveiligheid.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ik wil mevrouw Weemhoff even laten uitpraten.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Ik vermoed welke vraag u mij gaat stellen en daar zal ik zo op ingaan. U vraagt aan de andere partijen, is het wel een betrouwbaar bestuur die met deze materie omgaat? Hadden GS op voorhand kunnen voorzien dat de rechter op 31 mei deze uitspraak zou doen? Wat D66 betreft niet.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, ik snap dat D66 dat niet ziet als zij de uitspraak van de rechtbank er niet op nagelezen heeft, want de rechter van Utrecht wijst wel degelijk naar de onderbouwing van de vliegveiligheid rond Schiphol. Dus hadden GS dit niet alleen kunnen weten, ze hadden het moeten weten. Hoe oordeelt u hierover nu u weet dat de rechter wel degelijk over dat belang een uitspraak heeft gedaan?

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Wij zullen u daarin meenemen, want wat wij niet begrijpen is dat in tegenstelling tot D66, deze partijen blijkbaar niet voor de veiligheid kiezen en ook niet voor de minst onvriendelijke methode om ganzen te doden. Waar wij namelijk in geloven, is niet de klassieke benadering van het recht, namelijk alleen rechtshandhaving, maar wij geloven ook in rechtsvorming en rechtsontwikkeling, waarbij de dynamiek van het recht ook de lacunes in de wet kan opvullen en daardoor kan bijdragen aan de totstandkoming van jurisprudentie. Een rechterlijke uitspraak dient het resultaat te zijn van het op elkaar afstemmen van regels en feiten als een proces van recht doen, van sein en sollen. Relevante feiten zijn volgens D66 dat ten aanzien van de veiligheid van het vliegverkeer de Raad van Dierenaangelegenheden nadrukkelijk vijf categorieën heeft ingesteld en dat de vorige uitspraken niet over deze categorie gingen. Onzes inziens hadden GS dat niet kunnen voorzien. Daarbij komt dat wij kiezen voor vliegveiligheid. Daarin kunnen wij de motivering en argumentatie van GS volgen. Niet dat GS zich niet kunnen verdedigen, maar wij kunnen die motivering volgen, juist omdat de Raad het vergassen met CO₂ als de meest geëigende dodingsmethode benoemt en dat de raad aangeeft dat dit alleen maar kan met behulp van hulpmiddelen, dat ook volgens die Raad en de Universiteit van Wageningen het doden met CO₂ de minst dieronvriendelijke wijze is om ganzen te doden. Dat konden wij niet rijmen met de keuze die de andere partijen maken, want wij willen wel kiezen voor de meest diervriendelijke wijze van doden van ganzen. Dat de Europese Commissie per 1 juni 2015 toestemming heeft gegeven, omdat CO₂ de meest diervriendelijke manier is om ganzen te doden en dat op 1 januari 2017 de wet Natuurbescherming in werking treedt, waarbij de provincie een sterkere rol krijgt in de wet Natuurbescherming, dat tijdens de Kamerbehandeling op 9 juni het laatste deel van de wet, namelijk de uitvoeringsregeling en de praktische toepassing daarvan werden behandeld en dat staatssecretaris Van Dam een duidelijke toelichting gaf op de uitvoeringsregels, namelijk dat alle hulpmiddelen voor de jacht op vogels zijn toegestaan tenzij deze expliciet verboden zijn in de Europese Vogelrichtlijn.

De heer **HIETBRINK** (GL): Ik hoor een heel hartstochtelijk pleidooi voor het vergassen van ganzen, maar het probleem is volgens mij dat de rechter heeft bepaald en daarom hebben wij een interpellatie aangevraagd, dat op dit moment in Nederland het vergassen van ganzen niet mag, omdat bijeendrijven niet op de lijst staat waarop hij had moeten staan. Dat wordt nu gerepareerd, daar heeft de heer Bond ook aan gerefereerd, maar op dit moment mag het niet. Daarom hadden GS volgens ons het besluit niet kunnen nemen. U geeft allerlei inhoudelijke overwegingen over ganzenoverlast en veiligheid, maar dat was niet ons punt en dat heb ik volgens mij zo duidelijk mogelijk gemaakt.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Volgens mij is het punt dat u aankaart, hadden GS een ontheffing mogen geven op basis van de jurisprudentie die er lag. Volgens D66 mochten GS dat, want met de argumentatie die ik heb gegeven, mochten zij ervan uitgaan dat als er een lacune is in de wet de rechter daarmee in zijn uitspraak rekening zal houden. Wij houden van die manier van rechtspreken en wij vinden het de plicht van GS dat als het om de veiligheid van mensen gaat, zij de grenzen van hun bevoegdheden opzoeken. Ik kan mij voorstellen dat als GS dit niet hadden gedaan, dat wij hier een interpellatiedebat hadden gevoerd over de nalatigheid van GS, dat zij de verkeersveiligheid van mensen in het geding hadden gebracht of indien zij een vergunning

4740 hadden afgegeven voor het afschieten van ganzen, wij een debat hadden gevoerd, waarom kiest u niet voor het vergassen met CO₂, want dat is de meest diervriendelijke manier van het doden van ganzen. Volgens mij is het gewoon nooit goed. D66 gaat voor het welzijn en de veiligheid van mensen en wij volgen de deductieve redenring van GS en wij kiezen voor de meest diervriendelijke wijze van het doden van ganzen. Wij zullen de motie niet steunen.

4745 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik heb toch het idee dat de discussie over twee onderwerpen wordt gevoerd. De fractievoorzitter van GL vraagt om het te hebben over de rechtsstaat. Moeten wij de rechtsstaat respecteren? Uiteraard. Doen GS dat? Ja, dat doen GS volgens ons. Wij hebben gehoor gegeven aan de uitspraak van de rechter. Uiteraard is het zo dat je in een andere situatie als jij denkt dat de situaties anders is, anders kunt beslissen. Als de rechter anders oordeelt, dan
4750 luister je daarnaar. Wat dat betreft zullen wij de motie niet steunen.

Mevrouw **VAN LANGEN** (VVD): Voorzitter. Woorden van gelijke strekking. De VVD staat helemaal achter het betoog van de heer Bond. Zowel de vliegveiligheid als de schade zijn voor de VVD van dermate belang dat alle mogelijke hulpmiddelen geoorloofd zijn. Ik vind het persoonlijk ook
4755 vreemd dat je ganzen wel mag vergassen, maar niet vangen.

De **VOORZITTER**: Ik heb de indruk dat dit de bijdragen van de Staten waren. Ik zou de Staten willen vragen om toestemming te geven dat gedeputeerde Bond nog reageert. Is dat akkoord? Dat is akkoord.
4760

Gedeputeerde **BOND**: Dat doe ik heel kort. Datgene wat gesuggereerd wordt en dat staat ook in de vraag, GS houden zich aan de wet. Punt. Wij zijn een overheid en hebben een voorbeeldfunctie. Wat wordt gesuggereerd is gewoon niet juist. Wij hebben een juridisch advies van Pels Rijcken en u heeft in mijn eerste betoog niet echt goed geluisterd, omdat u mogelijk was
4765 afgeleid door de damherten en dat u zich misschien realiseert dat u ook meegaat in de tunnelvisie. Ik heb gezegd waarom wij hoger beroep hebben ingesteld. Dat is gewoon een juridisch middel, ook voor ons, dat er een advies lag van Pels Rijcken over de ontheffing voor Schiphol en dat is toch echt even iets anders. In dat kader sluit ik mij aan bij de woorden van D66, dat ik liever dit debat voer dan dat je opgeroepen wordt voor een debat, omdat er iets ernstigs is gebeurd op Schiphol vanwege een invliegende gans. Daar ligt de bestuurlijke
4770 verantwoordelijkheid van ons ook. En dat wij ook het oordeel van de Raad van State hebben gevraagd, omdat het vreemd is juridisch en dat woord heb ik inderdaad gebruikt, dat je wel het middel mag gebruiken, CO₂, het middel tot doden, maar niet het middel van vangen. Dat ligt bij voorrang in de Tweede Kamer, want dat is vreemd. De hele bedoeling van de wetgever in de wet zit daarin, verwijzend naar de uitspraken van de staatssecretaris en de minister daarover. Dat zijn
4775 de redenen geweest met een juridische borging waarom wij de vergunning/ontheffing hebben afgegeven voor de vangacties rond Schiphol. Ik werp verre van mij dat het college dat soort besluiten buiten de wet zou nemen. Wij respecteren de Trias Politica.

4780 De **VOORZITTER**: Misschien nog een toevoeging mijnerzijds. Als de Commissaris tot de conclusie komt dat iets contra legem is, dan kan hij maar een ding doen en dat is het desbetreffende

besluit voor vernietiging voordragen en daar was geen juridische basis voor. Dat heeft iets te maken met het begrip proportionaliteit in de ene situatie ten opzichte van de andere situatie. Wij gaan over tot stemming over de motie. Volgens mij zijn de stemverklaringen wel afgelegd heb ik
4785 de indruk. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PVV en PvdD, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan tenslotte de stemming over de moties Vreemd. Wij beginnen met motie 20, de routekaart energietransitie, van CU/SGP en GL.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Voorzitter. Woorden van gelijke strekking als bij de behandeling
4790 van het zonnepanelen. Eerder ben ik niet ingegaan op de vraag over ambitieuzer, omdat er gewoon afspraken zijn vastgelegd en het raar zou zijn dat ik op voorhand zeg dat wij bij een eventuele uitwerking verder gaan komen dan wij nu hebben vastgesteld. Ook dat is weer onderdeel van de discussie met de Staten. Kortom, ook dit loopt weer vooruit op het proces dat wij met elkaar gaan doorlopen. Een onderzoek van ECN is uitgevoerd. De potentie van de technieken inclusief wind
4795 en zonnepanelen en een bijdrage aan de doelstelling van 100% hernieuwbare energie wordt daarin uitgewerkt en open in kaart gebracht, net zoals de ruimtelijke consequenties en wij gaan daar in september met elkaar over in gesprek. Op voorhand daar iets over zeggen, lijkt ons overbodig. De strekking van de motie wordt al uitgevoerd op dit moment.

4800 De **VOORZITTER**: Stemverklaringen?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Wij zullen deze motie steunen, want in het dictum staat dat alle regels voor Wind op land niet worden veranderd. Dat was voor ons een voorwaarde. Vandaar dat wij mee kunnen gaan.

4805 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Voorzitter. Wij gaan niet mee met deze motie, want wij wachten vol goede hoop op de routekaart van GS en zullen dan alle mogelijkheden benutten om alsnog moties in te dienen als het niet naar onze wens is.

4810 De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP en CU/SGP, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): U keek net de andere kant op toen wij onze hand opstaken. Wij willen geacht worden voor de motie te hebben gestemd.

4815 De **VOORZITTER**: De PvdD wordt geacht voor gestemd te hebben. De eindconclusie blijft overeind. Dan de motie over de aanpak van de benzeenvervuiling.

Gedeputeerde **TALSMA**: Het onderwerp is al een aantal keren aan de orde geweest naar
4820 aanleiding van vragen van de SP, tot twee keer toe en die hebben wij als college ook beantwoord. De motie suggereert alsof de partij die de motie ingediend heeft, geen kennis heeft genomen van de antwoorden die toen gegeven zijn. Er zijn overigens ook door de SP in de laatste commissie nog vragen gesteld over dit onderwerp en die zijn door mij schriftelijk beantwoord. Als de PVV er prijs op stelt, dan kunnen zij die antwoorden ook krijgen. Het gaat om een

4825 benzeenverontreiniging op 10 meter diepte. Daar zijn staalslakken bovenop gegooid en de zorg die men heeft, is over de mogelijke verspreiding van benzeen daardoor. Dat is al lang een bekend feit en wij proberen dat zoveel mogelijk te monitoren. Als blijkt dat het benzeen zich verder verspreidt dan het saneringsplan en de veiligheidstoets toelaten, dan zal het verontreinigde water worden verwijderd. Dat is allemaal al eerder gezegd. Om de onrust in de omgeving weg te
4830 nemen, heeft de gemeente Beverwijk besloten een onafhankelijke grondwatermonitor te laten uitvoeren. Daar sluiten wij ook bij aan. Als er resultaten uitkomen, dan zal ik daar de Staten van op de hoogte stellen. Wij zijn er volop mee bezig. Als de peilbuizen aangeven dat de actiewaarden hoger zijn dan toegestaan, dan gaan wij actie ondernemen. De motie vraagt drie dingen, in de eerste plaats om de meerstort van staalslakken tot nader order stop te zetten.
4835 Onzin, want naar mijn informatie is dat al lang gestopt en gaat men niet verder met het storten van staalslakken. Ten tweede, om tot een aanpak te komen dat als doel heeft de verdere verspreiding van benzeen in het grondwater tegen te gaan, daarvan hebben wij gezegd dat wij dat al doen. Er zijn peilbuizen. Ik moet er nog bij zeggen dat de provincie niet de eerst aangewezen is die hierover gaat, maar de gemeente die de vergunning heeft verleend, volgt het
4840 ook allemaal. Daarna bepaalt de Omgevingsdienst of sprake is van een overschrijding. Ik heb vandaag even met de Omgevingsdienst gebeld en men blijft vasthouden aan het feit dat men het allemaal goed in de gaten houdt en als er een terugval blijkt te zijn, dat men dan optreedt. Het derde wat gevraagd wordt is de Staten hierover te berichten. Ik heb al gezegd dat ik de SP en daarmee alle Statenleden al uitvoerig heb ingelicht naar aanleiding van de vragen. Dit is drie keer
4845 niet juist en daarom ontraad ik de motie.

De **VOORZITTER**: Stemverklaringen.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. De gedeputeerde heeft een zeer volledig feitenrelaas
4850 gehouden, waar ik niets aan heb toe te voegen. De gemeenteraad van Beverwijk heeft intussen besloten een onafhankelijk raadsonderzoek te gaan doen naar de problematiek. Dat ondersteunen wij als SP van harte. Wij wachten de uitkomsten daarvan af. Op 3 november 2014 hebben wij al gevraagd om te stoppen. Het is inderdaad correct wat de gedeputeerde zegt dat alle staalslakken helaas inmiddels gestort zijn, dus om te vragen met storten te stoppen twee jaar
4855 nadat ermee begonnen is, is mosterd na de maaltijd. Kortom, dit is een volstrekt overbodige motie.

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Ik moet u
4860 melden dat mij hedenochtend het bericht bereikte en dat is nou ook in de media bekend, dat de heer Jacques Zuurbier, Statenlid voor de PPR van 1972 tot 1981 en gedeputeerde van 1975 tot 1979, hedenacht is overleden. Wij zullen zijn nabestaanden ook van uw medeleven kond doen.

19. Sluiting

4865

De **VOORZITTER**: Ik kan de vergadering sluiten en hoef deze niet te schorsen, daaraan hebt u vandaag allemaal bijgedragen, waarvoor dank. Ik wens u en mijzelf een goede BBQ toe, een

goede zomer en gezond weer terug. Wij zien elkaar op 3 oktober terug. Dan sluit ik nu de vergadering om 19.00 uur.

4870

4875